De Zuid Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND.

DEEL 56. KAAPSTAD, ZATURDAG, 30 OCTOBER 1886. NO. 4,803.

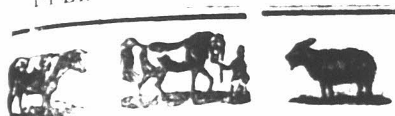

Publieke Verkooping.

De Ondergeteekenden, behoorlijk [illegible] door den heer C. J. VAN S[illegible], zullen voor zijne rekening [illegible] Woonplaats

"KLIPHEUVEL,"

[illegible]IKT PIKETBERG,

Op Dingsdag, 9 Nov. e.k.,

PUBLIEK VERKOOPEN,

LEVENDE HAVE:

[illegible]

LOSSE GOEDEREN, als

[illegible] Wagen
[illegible] Kar
[illegible] Ploegen.

[illegible] verder zal aangeboden [illegible]

[illegible] J. VAN SCHALKWIJK.
Malmesbury, 23 Oct. 1886.

J. W. MOORREES Jr. & Co., Afslagers.

Dankbetuiging aan de Kaapsche Vrienden.

De Onderwijzers en Onderwijzeressen van Malmesbury en Koeberg danken hiermede de Kaapsche Vrienden hartelijk voor de [illegible] aan hunne huizen genoten. Vooral danken zij den heer [illegible] onvermoeid was in het [illegible] voor alle gemakken ons verschaft. Leve hij nog lang, tot nut [illegible] van de Zondagschool. Van [illegible] wij dat 's Heeren [illegible] rusten zal op alle de [illegible] der Conferentie.

AAN BUITENHANDELAARS.

De Ondergeteekenden voeren alle [illegible] uit met spoed. Geen [illegible]. Aan direkte communicatie [illegible] dadelijk voldaan. Goederen tegen de laagste marktprijzen [illegible]. Termen 4 en 6 maanden. [illegible] voor kontant 5 percent.

John M. Brown & Zoon,
KOOPLIEDEN,
30 ST. GEORGESSTRAAT,
KAAPSTAD.

BEHANGSELPAPIER.

JOHN M. BROWN & ZOON, hebben altijd voorhanden de grootste verscheidenheid van het nieuwste uitgezochte Behangselpapier. Verkocht in 't Groot en Klein tegen de laagste prijzen.

Neemt kennis van het adres: 30 ST. GEORGESSTRAAT, KAAPSTAD.

J. J. D. BUIJSKES,

ADMINISTRATEUR van Boedels en Voogdijschappen, Rekenmeester, Auditeur, Commissie Algemeen Agent voor hem toegezonden [illegible] waren, en in het onderhandelen voor het [illegible] van Leeningen van anderen, enz.

KANTOOR:
No. 7, ST. GEORGE'S CHAMBERS,
ST. GEORGESTRAAT,
Tegenover de Engelsche Kathedraal en de Zuid Afrikaansche Bank, Kaapstad.

Afdeelingsraad van Malmesbury.

Heffing van eene Belasting.

HIERBIJ geschiedt kennisgeving, overeenkomstig Artikel 38 van Wet No. 9 van 1858, en Artikels 8 en 9 van Wet No. 10 van 1864, dat de Afdeelingsraad van Malmesbury voornemens is op eene Vergadering, te worden gehouden in de STADSZAAL te Malmesbury, te 10 ure v.m., op DINGSDAG DEN 7DEN DECEMBER 1886, een zoodanige Belasting te heffen en leggen op alle daaraan onderhevige Personen, als hem moge goed en raadzaam dunken, voor de doeleinden van bovengemelde Wetten voor het jaar 1886.

GEO. REX DUTHIE,
Voorzitter.

Kantoor van den Afdeelingsraad, Malmesbury,
15 October 1886.

OVERLEDEN, aan de Paarl, op Vrijdag, 2 October, Miss GERTRUIDA J. M. MARAIS, in den ouderdom van 61 jaren, diep betreurd.

50 Paarden, Ruins en Merries, groot en sterk, geleerd en ongeleerd.

Op Maandag, 1 Nov. a.s.,

ZULLEN bovengemelde Paarden PUBLIEK WORDEN VERKOCHT te

KLAPMUTS STATIE.

Zij zijn uit de beste Stoeterijen van Hantam, in goede conditie, en worden met zorg opgebragt door den welbekenden Paardenhandelaar J. B. TREURNICH.

Paarl, 22 Oct. 1886.

De Villiers, Faure & Co., Afslagers

PUBLIEKE VERKOOPING VAN

AANDEELEN.

Op de Stoep van de Westelijke Provincie Bank, Paarl.

In den Insolventen Boedel van wijlen GUILLAUME JACOBUS DU TOIT.

Op Maandag, 1 Nov. aanst.,
TE 11 URE V.M.,

ZULLEN als boven worden verkocht de volgende Aandeelen:—
478 in de Wellingtonsche Bank
100 in de Paarlsche Bank
75 in de Paarlsche Wijn- en Brandewijnmaatschappij
13 in de Paarlsche Spiritusmaatschappij.

J. J. DE VILLIERS, A.P.zn., } Gez.
F. J. BROERS, } Curatoren.

J. FRED. PENTZ & Co., Afslagers.

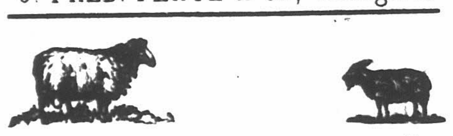

500 Extra Vette Kaapsche Schapen
400 Extra Vette Merino Schapen
30 Extra Vette Kapater Bokken.

OP WOENSDAG,
3 NOVEMBER AANST.,

ZULLEN opgemelde Schapen en Bokken, in extra goede conditie PUBLIEK WORDEN VERKOCHT
TE KLAPMUTS STATIE.

M. J. J. MULLER

Paarl, 26 Oct. 1886.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

Publieke Verkooping.

In den Boedel van wijlen den heer N. E. J. VAN SCHALKWIJK, te Zoutzakfontein, St. Henabaai, District Malmesbury.

DE Ondergeteekende, daatoe behoorlijk gelast door de Executrice, Mej. de wed. N. E. J. VAN SCHALKWIJK, zal daar ter Plaatse Publiek Verkoopen,

OP WOENSDAG,
3 NOVEMBER A.S.,
Ten 10 ure 's Voormiddags,
DE VOLGENDE

Losse Goederen:

6 Beesten
500 Opregte Merino Aanteel Ooijen
100 Hamels
6 Ezels
1 Nieuwen Wagen
1 Do. Bakkar
1 Do. Bedford Dubbele Voor Ploeg
1 Span Tuigen.

VERDER:
EEN ASSORTIMENT HUISRAAD
En wat verder ten dage der Verkooping zal voorgebragt worden.

J. C. STEPHAN,
Afslager.

Vendukantoor, Ladingplaats,
Bergrivier, 8 Oct. 1886.

De Plaats "Draaihoek," Afdeeling Piketberg.

DOOR den dood mijns Broeders, mede-eigenaar van de Plaats, genoodzaakt zijnde te verkoopen, zoo bied ik de Plaats

"DRAAIHOEK"
UIT DE HAND TE KOOP AAN.

De geheele uitgestrektheid is ruim 1,982 Morgen. Aanzoek kan bij den Ondergeteekende gedaan worden tot den 15den NOVEMBER E.K.

C. H. BASSON.

Draaihoek, Piketberg,
15 October 1886.

Malmesbury Executeurskamer.

In den Insolventen Boedel van ANDRIES JOHANNES MAREE.

DE VASTE en LOSSE GOEDEREN in opgemelden Boedel zullen verkocht worden op

Donderdag, 4 November eerstk.,
EN WEL

1. De PLAATS "RHEEBOKSFONTEIN," gelegen aan den Paardeberg, in de Afdeeling van Malmesbury.

Dezelve kan in haar geheel verkocht worden en is dan groot bijna 500 Morgen; of in Twee Deelen, het eene groot 245 Morgen en het andere Deel 249 Morgen.

Het Eerste Deel bevat bijna geheel nieuwe gebouwen, bestaande in een Woonhuis, Stal en Wagenhuis en Buitengebouwen, alles onder IJzeren Dak. Het andere Deel bevat een Woonhuis, een Stal en Wagenhuis en Buitengebouwen.

Beide Deelen zijn goed van Water voorzien; de Grond is zeer geschikt voor Bouwgrond en Wijngaard. Dezelve is beplant met ruim 12,000 Stokken, waarvan 5,000 geheel nieuw.

2. DE TE VELD STAANDE OOGST, behelzende Koorn Haver en Rog.

3. DE LOSSE GOEDEREN: 6 Paarden, 1 Koe en 2 Kalveren, 25 Schapen.

1 Bokwagen, 1 Open Kar, 2 Ploegen, 1 Maaimachine en verder Boerderijgereedschap, en Huismeubelen, die bij deze gelegenheid zullen aangeboden worden.

B. WETHMAR,
Eenig Curator.

De heeren J. W. Moorrees, Jr. & Co, Afslagers.

Westelijke Provincie Administratie en Trustmaatschappij (Beperkt.)

In den Insolventen Boedel van GERHARDUS PETRUS KEMPER, van Carnarvon.

Publieke Verkooping
VAN DE PLAATS

KROMVLEI,

Gelegen in de Afdeeling van Carnarvon.

DE Ondergeteekende zal doen verkoopen, voor het Kantoor van den Civielen Commissaris van Carnarvon, te Carnarvon,

Op Zaturdag, 27 November 1886
TE 10 URE V.M.,

De Kostbare Plaats "KROMVLEI," groot ongeveer 23,063 Morgen gelegen omtrent 7 uren van het Dorp Carnarvon en een uur van Van Wijks Vlei. De Gebouwen bestaan uit een fraai groot WOONHUIS, "FRANCKSKOP," gebouwd van Gebakken Steenen, onder IJzeren Dak; met Wagenhuis en Buitenkamer, en een Kleinen Tuin, enz., annex.

Op de eigenlijke Plaats "KROMVLEI" is een Klein Huis, met suffisante Kralen, enz. voor Boerderij doeleinden.

De toevoer Water laat niets te wenschen over, bestaande uit twee groote en goed gemaakte Dammen en twee Putten; en, mogt het beroemde Van Wijk's Reservoir vol komen, zouden ongeveer 400 Morgen van den Grond te Kromvlei bedekt zijn, en aldus zou de voorraad bijna grenzeloos worden.

Het Veld is van de gewone soort in dat gedeelte der Kolonie aangetroffen, en is, zooals welbekend is, zeer vetmakend beide voor Schapen en Vee, en kan de zwaarste droogten doorstaan.

J. A. MERRINGTON, Eenig Curator.

Kaapstad, September 1886.

S. CORNELIUS, Afslager.

A. Fergusson & Co.'s BREADALBANE Highland Whiskey
Robertsons's Scotsche Whiskey en andere welbekende merken
Calcutta Produkten van iedere soort, waaronder Olie, Zakken, Tamarinden, Rijst, Salpeter, enz., enz.
Keurig assortiment Cigaren
Klappertjes
Brandram's beste B.B. Bloem van Zwavel
Vol assortiment Oliewaren.

J. G. STEIJTLER & CO.

JAMES ROBERTSON,

BIEDT TE KOOP AAN TEGEN LAGE PRIJZEN,
LOODEN PIJPEN, ½ tot 2 duim
GESLAGEN IJZEREN PIJPEN, ⅜ tot 2 duim
GEGOTEN PIJPEN, tot 6 duim, AARDEN PIJPEN tot 12 duim
DAM SLUIZEN, "Centrifugale" Pompen
KRUIWAGENS, WIJNGAARD SCHOFFELS
SIKKELS, ZEISEN.
ALSOOK,
BRANDRAM'S BLOEM VAN ZWAVEL,
IN 'T GROOT EN KLEIN.

IJzer- en Hardewaren Pakhuizen,
PLEINSTRAAT, KAAPSTAD.

Een Goede Belegging.
ZELDZAME KANS.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN EENE KOSTBARE
Wijn- en Zaaiplaats,
IN DE AFDEELING VAN DE PAARL.

In den Geassigneerden Boedel van JACOB JOHANNES DE VILLIERS, J. J.ZOON.

DE Ondergeteekenden, daartoe behoorlijk geauthoriseerd, zullen

Op Maandag, 1 Nov. aanst.,
PUBLIEK VERKOOPEN:

DE KOSTBARE PLAATS genaamd

"VRIJMANS FONTEIN,"

Gelegen Achter de Paarl, omtrent een uur rijdens van de Paarl, groot ruim 640 Morgen, beplant met circa 70,000 Wijnstokken en een aantal Vruchtboomen, en bezaaid met omtrent 35 Mudden Haver, Koorn en andere Granen. De Gebouwen, bestaande in Woonhuis, Kelder, 2 Stallen, Kafhok en Bedienden Huisjes, zijn in goede orde. Door de grootte der Plaats is men niet geheel afhankelijk van den Wijnbouw, een voorregt in deze dagen, biedende de Zaailanden en Veeweide additioneele bronnen van inkomst aan. Een ander voorregt is loopend Water het geheele jaar door.

LOSSE GOEDEREN:

6 Stukvaten, 8 Gistkuipen, Leggers, Pijpen en Halfamen, Oxhoofden, Emmers, Trechters, Balies, Vlootjes, Kranen, 1 Brandewijnketel, 1 Rozijnenketel, Manden, Vorken, Pikken, Graven, Zakken, 1 Kapkar, 2 Open Karren, 2 Wagens, Tuigen, Ploegen, Eggen, Zwingels en verder Boerderijgereedschap, 15 Leggers Wijn, 14 Halfamen Brandewijn, 1 Vat met Azijn, een kwantiteit Rozijnen.

VOORTS:
275 Schapen, 4 Koeijen, 2 Kalveren, 6 Ezels, 9 Paarden, 18 Varkens.

EINDELIJK:
De gewone verscheidenheid HUISRAAD, enz.

Bonus zal gegeven worden.

Paarl, 19 Oct. 1886.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

PAARLSCHE
Brandassurantie en Trustmaatschappij

Publieke Verkooping
VAN KOSTBARE
Vaste en Losse Goederen,
TE
GROOT DRAKENSTEIN,
AFDEELING PAARL.

DE Ondergeteekende, daartoe gelast door den heer SAMUEL VOLSTEEDT, zal publiek doen verkoopen

OP DINGSDAG,
2 NOVEMBER,
(Inplaats van op 29 October, zooals vroeger geadverteerd.)

I. De Vruchtbare Plaats "SION," gelegen aan de Bergrivier, te Groot Drakenstein, groot ruim 133 Morgen, beplant met een fraaijen Wijngaard van circa 50,000 Stokken, prachtige Veeweide en Tuinen, groote Vruchtenboorden, en een Eikenbosch dat jaarlijksch omtrent 100 Mudden Akers (Eikels) levert. De Gebouwen behelzen net Woonhuis, Wijnkelder, Stal, Schuur en een Aparte Opstal digt bij het Simondium Instituut voor Bedienden.

II. Vaatwerk, als Stukvaten, Kuipen, Trap- en Onderbalies, Vlootjes, Emmers, Trechters, Pijpen, en het gewone Boerderijgereedschap, en wat verder zal worden voorgebragt.

Alles gaat zonder Reserve.

BONUS! BONUS!

J. J. DE VILLIERS, A.P.zn.,
Secretaris.

De Heer W. HERMANN,
PHOTOGRAAF,
STALPLEIN,

HEEFT, om zijne Buitenvrienden te gemoet te komen, zijn prijzen verminderd als volgt:—*Cartes*, half dozijn, 10s.; dozijn, 15s.; *Kabinets*, half dozijn, £1; dozijn, £1 10s.

Malmesbury Executeurskamer.

In den Insolventen Boedel van JASPER SMIT FACULYN GOUS.

DE Baten in bovengemelden Boedel zullen per publieke veiling verkocht worden

Op Donderdag, 11 November eerstk.,

Als wanneer zullen aangeboden worden ter Plaatse

WINDHEUVEL,

In de Afdeeling van Malmesbury,

DE VASTE GOEDEREN.

I. Opgemelde Plaats "WINDHEUVEL," gelegen aan den Paardeberg, niet verre van Malmesbury, groot ruim 414 Morgen. De Gebouwen, zooals Woonhuis, Stal, Wagenhuis en Buitengebouwen zijn in goede orde. De vruchtbaarheid van den Grond is in de nabuurschap algemeen bekend, en de nabijheid van een handelsplaats en den Spoorweg zijn sterke aanbevelingen voor dit eigendom. Op de Plaats is Braakland gemaakt voor 25 Mudden Graan.

II. De Plaats "DE GUNST," gelegen ten zuiden van opgemelde Plaats "Windheuvel," groot ruim 244 Morgen, heeft de benoogdigde Gebouwen zooals Woonhuis, Stalling, Wagenhuis en andere, welke in behoorlijken staat van reparatie gebragt zijn. De afstand naar Malmesbury is nog geen half uur, en de eigenaar is dus in de beste gelegenheid om zijne Producten ten spoedigste te kunnen vervoeren. Beide Plaatsen zijn ruim van Water voorzien.

DE LOSSE GOEDEREN.

LEVENDE HAVE, in uitmuntende conditie.

10 Ezels	12 Rammen
8 Paarden	350 Schapen
12 Ossen	100 Bokken

15 Koeijen.

DE TE VELD STAANDE OOGST de opbrengst van
30 Mudden Koorn
80 Do. Haver
1 Mud Garst.

BOERDERIJGEREEDSCHAP.

1 Drie-Voor Ploeg	1 Open Wagen
1 Dubbele-Voor do.	1 Do. op Veeren, met Leerboom
1 Enkele-Voor do.	1 Schotsche Kar
1 Houten Egge	1 Open do.
1 Paar Achtertuigen	1 Lot Zwingels
3 Span Voortuigen	1 IJzeren Landroller
2 Do. Ploegtuigen	1 Zadel en Toom

En een Johnston's Snijmachine, in extra werkende conditie.

De HUISMEUBELEN, bestaande in Ledekanten, Kasten, Tafels, Stoelen, en wat verder daartoe behoort, zullen den volgenden dag, op VRIJDAG, den 12den NOVEMBER, te Malmesbury verkocht worden.

De Verkooping te "Windheuvel," begint 's Voormiddags te 10 uur.

B. WETHMAR, Curator.

Malmesbury, 27 October 1886.

De heeren J. W. Moorrees, Jr. & Co, Afslagers.

KOFFIJ EN SUIKER.

De Ondergeteekenden ontschepen nu ex "Johann Carl,"
2,500 ZAKKEN RIO KOFFIJ,
Ex "NIJVERHEID,"
2,500 zakken Mauritius Suiker,
Die zij te Koop aanbieden tegen Marktprijzen.
VAN DER BIJL & Co.
38, St. Georgesstraat.

Onderwijzer benoodigd voor de Tweede Klasse Publieke School te Hopefield

APPLICATIEN voor de betrekking van Onderwijzer voor bovengenoemde School, zullen door den Ondergeteekende worden ingewacht vóór of op den 1sten December 1886, van wien ook alle informatie kan verkregen worden. Applicanten moeten bevoegd zijn in beide talen, namelijk Engelsch en Hollandsch, Onderwijs te kunnen geven. School te openen in Januarij 1887.

D. W. ACKERMANN,
Secretaris.

Hopefield, 14 October 1886.

BENOODIGD, om te Huren, binnen 3 of 4 uren rijdens van Kaapstad, een Plaats met goed graasveld voor ten minste 50 Stuks Vee, en omtrent 6 Morgen goeden Tuingrond. Adres Z. Kantoor van dit Blad.

DE MODISCHE TABBERTSTOF is Taffeta Gauze Beige (effen en gekeperd), "Self-mixtures," Gestreept en Geruit. Prijs 8¾d. tot 1s. 11½d. per yard.

Thorne, Stuttaford & Co.

Verpachting van Tollen.

AFDEELINGSRAAD VAN PIQUETBERG.

KENNISGEVING wordt bij deze gedaan, dat TENDERS zullen worden ontvangen door den Voorzitter van den Raad, tot op WOENSDAG, DEN 8STEN DECEMBER 1886, ten 10 ure, ten zijnen Kantore, Piquetberg, van Personen die de TOLLEN te GREYS PASS, GROOT BERG RIVIER BRUG, WRENSCH BRUG (24 RIVIEREN) willen pachten voor het jaar 1887, en nadat de Tenders zullen zijn ingekomen, zullen de Tollen publiek worden OPGEVEILD op ZATURDAG, DEN 12DEN DECEMBER, 1886, ten 10 ure, voor de Publieke Kantoren, om alle Tenderaars in de gelegenheid te stellen om hunne Tenders te boven te gaan.

TENDERS zullen ook worden ontvangen op den 8STEN DECEMBER 1886, door den Voorzitter, voor het PACHTEN van de AFDEELINGSRAADS GEBOUWEN, te GROOT BERG RIVIER BRUG, voor drie Jaren, beginnende van af den 1sten April 1887, en eindigende den 31sten Maart 1890; en de Gebouwen zullen ook publiek worden OPGEVEILD op ZATURDAG, DEN 12DEN DECEMBER 1886, zoo als de Tollen voormeld.

H. DICKSON,
Agerende Secretaris.

Kantoor van den Afdeelingsraad, Piquetberg,
14 October 1886.

STELLENBOSSCHE
BLOEMENTENTOONSTELLING
Onder Beschermheerschap van den Wel-Ed. Heer F. W. HEROLD, C.C. en R.M.

DE Jaarlijksche Bloemententoonstelling zal gehouden worden op ZATURDAG, 6 NOVEMBER, bij gelegenheid van de Inwijding van het College.

Ververschingen zullen verkocht worden.

Te beginnen om 9.45 v.m.—Toegangsprijs 1s.

SCHEP VREUGDE IN 'T LEVEN.
DAAR IS ALWEER EEN SCHOONE KANS!

GEEN voldoend bod voor de Plaatsen "GOERGAPE" en "WELBEDACHT" geboden zijnde, is de Ondergeteekende gelast om aanzoeken te vragen voor de HUUR VAN GEMELDE PLAATSEN.

De Huur kan voor VIJF OF TIEN JAREN worden aangegaan.

De Plaatsen zijn gelegen in het Distrikt van PIKETBERG.

Voor bijzonderheden vervoege men zich bij

EMILE HENRY VAN NOORDEN,
Generale Agent.

Kaapstad, 28 Strandstraat,
20 October 1886.

Vendukamers, Van Noorden & De Villiers.

GRAVEN! VORKEN! GRAVEN!
DE WAAL EN DE KOCK,
24 BURGSTRAAT, KAAPSTAD
LANDEN NU:

GRAVEN.
PARKES, Kaapsche, Diamond, Shamrock, Socket & Strapped LYNDONS Patent—LUCAS' Kaapsche, Socket, enz., enz.

SPITVORKEN.
4, 5 en 6 Tanden, Superieure qualiteit.

LEDEKANTEN.
Katels, Fransche, Halfkap, Vollekap, Tent.

Timmermans, Wagenmakers en Smidsgereedschappen
De allerbeste qualiteit tegen verminderde Prijzen.

ASSEN EN VEEREN.
Kar, Wagen, Schotsche Kar, Cab-, enz.
EN EEN GROOTEN VOORRAAD

ALGEMEENE IJZERWAREN.

EQUITABLE
Brandassurantie en Trustmaatschappij,
OPGERIGT 1844.

DIRECTEUREN:
WelEd. heer W. G. ANDERSON, Voorzitter.
DE WEL-EDELE HEEREN
H. BEARD. | J. L. M. BROWN. | L. J. CAUVIN.
L. H. GOLDSCHMIDT, M.L.A. | W. MARSH. | J. A. REID.
H. K. TREDGOLD. | G. SICHEL.

Brandassurantie van iedere soort door de Kolonie, den Vrijstaat en de Transvaal zonder verwijl gesloten tegen billijke premiën.

N.B.—Woonhuizen Geassureerd tegen zeer Lage Prijzen.

Prompte Betaling van Vorderingen.

Agenturen opgerigt in al de voorname Steden en Dorpen in de Kolonie en omliggende Staten.

Voogdijbezigheid van elke soort ondernomen tegen Liberale Termen.

LET OP HET ADRES:—
Equitable Brandassurantie en Trustmaatschappi
ST. GEORGESTRAAT, KAAPSTAD.
W. Y. ELDRIDGE, Secretaris.

ZUID AFRIKAANSCHE
BRANDASSURANTIE MAATSCHAPPIJ
van KAAPSTAD (Beperkt).

KANTOOR: ST. GEORGE-STRAAT, KAAPSTAD.

Ingeschreven Kapitaal - - - £42,500
Reserve Fonds - - - - - - 4,500

DIRECTEUREN:
A. D. KRYNAUW, Voorzitter.
W. SEARLE, Vice-Voorzitter.
H. C. MYBURGH | H. J. DE WET
J. B. BUISSINNE. | DR. ROUX.
A. VAN DER BIJL.
AUDITEUREN:
G. H. MOLLER en J. W. S. LANGERMAN

AGENTUREN in al de voornaamste Steden in de Kolonie VOORSTELLEN voor de Verzekering van Vast- en Losgoed tegen risiko van Verlies en Schade door Brand dageliiks overwogen en beantwoord.

W. J. ASHBURNHAM, Secretaris.

DE WESTELIJKE PROVINCIE
ADMINISTRATIE en TRUSTMAATSCHAPPIJ
(BEPERKT.)

KANTOOR: HOEK VAN DE WALE- EN DE NIEUWESTRAAT
(Tegenover het St. George's Kathedraal, Kaapstad.)

DIRECTEUREN
De Wel-Ed. Heer P. MARAIS (Voorzitter).
De Wel-Ed. Heer D. P. KRIJNAUW | De WelEd Heer H. K. TREDGOLD
„ „ J. C. SMITH | „ „ G. SICHEL
„ „ CHARLES LEWIS, L.W.V. | „ „ MELK ROUX.
CURATOREN
De WelEd. Heer D. P. KRIJNAUW | De WelEd. Heer J. C. SMITH.
AUDITEUREN
De WelEd. Heer W RAWBONE | De WelEd. Heer S. TWYCROSS.

DEZE MAATSCHAPPIJ ONDERNEEMT:
1. Het spoedige te gelde maken en Liquideren van Insolvente en Geassigneerde Boedels.
2. De Administratie van Testato en Intestato Boedels.
3. De Agentuur voor Personen die de Kolonie verlaten.
4. Het Beleggen van Geld op Verband op Vastgoed of andere Goede Geapprobeerde Securiteit.
5. En algemeen het ondernemen van alle Agentschap en Voogdij Bezigheid die haar mag worden toevertrouwd.

Alle zaken aan de Maatschappij toevertrouwd zullen dadelijke en zorgvuldige attentie erlangen.

MERRINGTON, Secretaris.

Onderlinge Maatschappij
VAN
LEVENSVERZEKERING
AAN
DE KAAP DE GOEDE HOOP
(MUTUAL).

Kantoor, Darlingstraat, Kaapstad.

Opgerigt 1845.

Het bedrag van 't Opgeloopen Fonds op 31 Mei, 1886	£964,845	0	0
Vorderingen op het Genootschap, verleden jaar betaald	81,342	0	0
Jaarlijksch Inkomen ...	140,413	0	0

BESTUUR:
De Wel-Ed. Heer H. M. ARDERNE, Voorzitter.
Wel-Ed. Heer H. SOLOMON,
„ „ G. MYBURGH,
„ „ L. H. GOLDSCHMIDT,
„ „ J. G. STEYTLER, L.W.R.
„ „ A. EBDEN, L.W.R.
„ „ J. R. MARQUARD,
„ „ HARRY BOLUS,
„ „ E. LANDSBERG.
Curatoren:
Wel-Ed. Heeren H. M. ARDERNE, A. EBDEN en J. R. MARQUARD.
Auditeuren:
Wel-Ed. Heeren J. P. FAURE en S. V. HOFMEYR.
Secretaris:
Wel-Ed. Heer J. C. GIE.

De Premiën zijn jaarlijks vooruit betaalbaar; of, naar dat de Verzekeraar het verlangt, half-jaarlijks met eene geringe verhooging.

Daar dit een "Onderlinge Verzekeringsmaatschappij" is, worden de winsten niet, als in Eigendoms Maatschappijen, tusschen de Eigenaren en de Verzekerden verdeeld. Alles behoort den Polishouders toe.

De Winsten worden onder de Polishouders aan het einde van elk tijdvak van DRIE JAREN verdeeld, en het is aan de keus van iederen houder vergelaten, om zijn deel aan de door hem verzekerde om te doen toevoegen, òf het als eene dadelijke etaling te ontvangen,—òf het aan te wenden tot ermindering van de toekomstige door hem te betalen aarlijksche premie.

De laatste Verdeeling was @ 2 percent per jaar, of 6 percent voor de drie jaren.

De volgende Verdeeling van Winsten zal geschieden in Aug., 1889.

Personen, die zich ter verzekering voorstellen worden *niet* belast met de betaling van de *Geneesheeren* van het Genootschap.

Prospectussen, Vormen van Aanzoek en alle informatie betreffende het Genootschap, kunnen verkregen worden aan het Kantoor te Kaapstad, of bij elk der Agentschappen over de geheele kolonie.

Op last van het Bestuur,
J. C. GIE, Jr.,
Secretaris.

Kantoor open van 9 tot 4 ure.

Agentschappen in elke Stad en Dorp van belang in de Kolonie, Natal, Vrijstaat en Transvaal.

ALGEMEENE
BOEDEL EN WEESKAMER

Akte van Overeenkomst, gedateerd 9 Maart 1856; ingelijfd bij Acte van Parlement, No 31 van 1861.

KAPITAAL £20,000
RESERVEFONDS £8,800

Voor het Administreren van Eigendommen en Boedels, als Executeuren, Administrateuren, Voogden, Curatoren en Agenten.

DIRECTEUREN:
De Wel-Edele Heer H. A. EBDEN, Voorzitter.
De Wel-Edele Heeren
P. J KOTZE, | J. R. REID,
J. F. WICHT, | F. F. RUTHERFOORD
R. M. ROSS, | F. J. B. LANGERMAN
AUDITEUREN:
De Wel-Edele Heeren
T. MOSTERT, | M. A. BERGH.

Degenen die hen willen aanstellen gelieven hen te benoemen en aan te stellen als "De Raad van Direkteuren van de Algemeene Boedel en Weeskamer."

De Insolventie-tak zal bestierd worden door den Secretaris, voor wiens daden de Maatschappij verantwoordelijk zijn zal.

W. A. CURREY, Secretaris.

Gebouwen der Kamer,
76 Adderleystraat, Kaapstad.

DAS CAPLAND
Deutsche Zeitung für Süd-Afrika
Druck und Verlag von Braun & Co.
CAPSTADT.

"DAS CAPLAND" hat sich zur Aufgabe gemacht, die Interessen der deutschen Ansiedler in Süd-Afrika nach Kräften zu vertreten, eine engere Verbindung der Deutschen unter einander herbeizuführen und sie von allen wichtigen Vorgängen im Mutterlande und allen übrigen Staaten durch sorgfältige Berichterstattung zu benachrichtigen. Aufsatze aus dem Gebiete der Volkswirthschaft, unterhaltende und belehrende Mittheilungen, Romans und Erzählungen schliessen sich den politischen Berichten an.

Abonnementspreis: per 3 Monate 6 sh. —6 Monate 11 sh.—jährlich 1 Pfd. St. pränumerando.

Inserat-Preise: Einspaltig per Zoll 2sh und doppelspaltig 5 sh.—Bei stehenden Anzeigen Rabatt von 5, 10 resp. 15°/₀ bei resp. 12monatlichen Anzeigen.

Probe-Nummern gratis und franco.

"DE PROTECTEUR"
BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ
Opgerigt den 29sten September, 1838
KAPITAAL £70,000.
DIREKTIE:—
De heer PAUL DE VILLIERS, President.
„ „ CHARLES TORRIANO VOS, Vice-President
En de WelEdele heeren
J C HOFMEYR, | J H HOFMEYR, JJ zn
F J B LANGERMAN, | J C WESSELS,
W S DARTER, | ISAAC P H VAN DER
R MYBURGH, | POEL.
De heer G W STEYTLER, } Auditeuren.
„ S V HOFMEYR, }
J. DE KOCK,
Secretaris

Weggeloopen of Gestolen
VAN Klapmuts Statie, op Donderdag 14 dezer, twee Vale Ruin Ezels, met geknipt Maanhaar. Een ervan heeft een donkerkleurigen Kop. Degenen bij wie zij mogen komen aanloopen, worden vriendelijk verzocht daarvan berigt te doen aan den Ondergeteekende, te Eerste Rivier, zullende alle billijke kosten vergoed worden.

W. MOSTERT,

MALMESBURY
Executeurskamer en Voogdijmaatschappij
OPGERIGT IN OCTOBER 1864.
INGELIJFD BIJ ACTE VAN PARLEMENT No. 34, 1884.

DIRECTEUREN:
De WelEd. Heer H. G. GREEFF, Voorzitter
„ „ T. A. J. LOUW, L.W.V.
„ „ G. W. D. RUST
„ „ F. C. LOCHNER
„ „ Js. HODGES
„ „ A. G. WATERMEYER
„ „ P. RYAN.
AUDITEUREN:
De Wel-Edele Heeren
H. COSNETT. | H. R. B. GREEFF.
B. WETHMAR,
Secretaris.

Directeuren vergaderen elken DINGSDAG voor het doen van Bezigheden.

Koloniale Weeskamer en Trust Maatschappij.
OPGERIGT DEN 31sten MAART 1856.
Kapitaal £20,000

VOOR het Administreren van Eigendommen en Boedels waartoe dezelve wettig zal worden aangesteld als Executeuren, Administrateures Voogden, Curatoren, Trusteesen Agenten.

DIRECTEUREN
De Wel-Ed. hr. E. LANDSBERG, Voorzitter.
„ „ L. H. GOLDSCHMIDT, M.L.A.
„ „ C. A. FAIRBRIDGE.
„ „ PAUL DE VILLIERS,
„ „ C. T. VOS.
„ „ C. M. BERNARD.
„ „ J. C. HOFMEYR.
AUDITEUREN.
De Wel-Ed. Heer D. P. KRYNAUW.
„ „ T. A. J. LOUW, M.L.A.

Personen die hen wenschen aan te stellen gelieven hen te benoemen en aan te stellen als "*Het Collegie van Directeuren van de Koloniale Weeskamer en Trust Maatschappij.*"

☞ De Insolventie-Tak zal bestierd worden door den Secretaris, voor wiens daden de Maatschappij verantwoordelijk zal zijn.

WAARBORG TAK.

Ter Waarborging van de Eerlijkheid, Regtschapenheid en Getrouwheid van Personen in Betrekkingen van vertrouwen.

De Directeuren komen elken Donderdag bijeen ten 10 Ure, tot het verrigten van bezigheden.

Kantoor.—Kamer Gebouwen, 3, Kerkplein.

G. W. STEYTLER, Secretaris.

Westelijke Provincie Bank
PAARL.

Nominaal Kapitaal,	... ...	£50,000
Opbetaald Kapitaal	... ...	30,000
Reservefonds.	... ...	26,000

DIRECTEUREN:
De WelEd. Heer J. J. PROCTOR, LWV., Voorz
— T. ROOS, Jr.
— D. G. HORAK.
— J. R. DE VILLIERS.
— P. J. DE VILLIERS, P.J.zoon.
— B. P. DU PLESSIS, Sen.
— D. J. A. VAN DER SPUY, M.zn.
— TOBS. J. LOUW, A.zn.
— JACS. P. THERON.
Malmesbury Tak.
B. WETHMAR, Bestuurder.
Montagu Tak.
T. EUVRARD, Jr., Bestuurder.

Agentschap te Kaapstad.
DE KAAP DE GOEDE HOOP BANK (BEPERKT)

De Bank geeft renten op Vaste Depositas verdisconteert dagelijks goedgekeurde wissels en onderneemt alle gewone Bankbezigheid, beide aan het Hoofdkantoor en de Takken.

De Directeuren komen bijeen op Dingsdags en Vrijdags te 10 v.m. om over disconto te beslissen.

J. S. DE VILLIERS, A. M.zn,
Algemeene Bestierder

EXECUTEURSKAMER.
Akte van Overeenkomst, gedagteekend, 1 April, 1859.

Opgesteld op de basis van de Originele Akte, gedagteekend 22 Augustus 1838; tegenwoordige Akte ingelijfd door Akte van Parlement No. 17, 1859.

Opbetaald en Opgeloopen
Kapitaal, ... £36,000
Reservefonds £9,000

DIREKTEUREN:
De Ed. heer J. H. HOFMEYR, L.W.R., *Voorzitter.*
De heer W. HIDDINGH, L.L.D.,
„ I. P. H. VAN DER POEL,
„ W. MARSH,
„ ....
AUDITEUREN:—De Wel-Ed. Heeren J. P. DE WET en M. L. WESSELS.

Zij die de Executeurskamer wenschen te benoemen tot Executeuren, Mede-Executeuren, of anderszins, gelieven haar aan te stellen en te benoemen slechts onder den naam van "De Executeurskamer in Kaapstad."

De Direktie administreert Insolvente Boedels door haren Secretaris.

Op last van Direkteuren,
F. J. BROERS, Secretaris

Kantoor van de Executeurskamer,
Adderleystraat, hoek van de Walestraat,
Kaapstad.

DE ZUID AFRIKAANSCHE ASSOCIATIE
VOOR DE
Administratie en Beredderiug van Boedels.

Opgerigt A.D. 1836, ingelijfd door Ord. No. 6—1836—Wet No. 9—1865 en Wet No. 17—1875.

OPBETAALD EN OPGELOOPEN KAPITAAL..	..	£29,400	0	0
IN 84 AANDEELEN VAN	..	350	0	0
RESERVE FONDS ..	..	£8,637	2	6

KAPITAAL ONDER ADMINISTRATIE:
Ruim £730,000 Sterling.

DIRECTEUREN:
De Wel-Ed. heer GERHARDUS MYBURGH, Voorzitter. De Wel-Edele heeren
Ed. A. EBDEN, L.W.R | I. HORAK DE VILLIERS
J. A. BAM. | J. C. OVERBEEK,

Voor de Administratie van Boedels en ander Eigendommen, als Executeuren, Voogden, Curatoren, Trustees of Agenten.

N.B.—De Directeuren vergaderen iedere Dingsdag en Vrijdag, des voormiddags om 11 uur

WM. F. STAMPER
Secretaris

No. 6, Kerkplein, Kaapstad.

ROOK-TABAK
OTTO LANDSBERG & Co.'s TABAK is bij Boeren en alle andere Rookers bekend als de beste, zuiverste en vrij van alle schadelijke bijvoegselen.

OTTO LANDSBERG & Co.'s BEROEMDE (Prijs-Medaille.) SNUIF door geheel Zuid Afrika bekend en gebruikt, is een Boer zijn hoogste genot.

Stoom-Tabak-Fabriek, 19 en 21 Kortemarktstraat Kaapstad.

SHIPPING INTELLIGENCE.

TABLE BAY.—ARRIVALS.

Oct 28—Souvenir, Nor bk, 490 tons (of Arendal), Capt H J Sarensen, from Gothenburg, July 31, to this port. Cargo, deals and boards.

29—Pretoria, URMS. 2,040 tons (of Southampton), Capt H Owen, from Plymouth Oct 8, Madeira 12, St Helena 23, to this port. Cargo, general and 86 passengers and 256 troops.

TABLE BAY.—DEPARTURE.

Oct 28—Johan Carl, bk, 399 tons, Capt E Biet, for Mauritius. Cargo, general and a mail.

LIJST VAN VERBANDEN.

HYPOTHEKEN.
October

21 Roux, A J	..	Al Bd Weeskam	Kaapstad
21 Roux, J B le	...	McIntyre, L ...	Oudtshrn
21 Attwell, J	..	Thomas, J & Co	Seymour
21 Harper, C	..	Wood, Bd G ..	Albanie
21 Sinclair, B B	..	Equitable	Kaaps Af
22 Piton, J J	..	S A L Agency	Paarl
22 Havenga, A J		Brown, J ...	Burghers
22 Vivier, P R	..	Pritchard, C ...	Beaufort

SECURITEIT.

21 Joubert, J	..	Baljuw ..	Albert

GENERALE.

22 Dreyer, M B J ...		Com Assuran }	Kaaps Af
Dreyer, J G ...			
Dreyer, J F ...			
22 Kotzee, O R	..	Immelman, W	Piketb
22 Muller, J H	..	Immelman, W	Piketb
22 Browne, J H W		Abbey, H ...	Queens T

KONTRAKTEN.

21 Coetsee, J H ... } Werdeman, A C }	..	... ...	Aberdeen

MARKTPRIJZEN.

Van 28 tot 29 Oct. 1886.

	£	s.	d.		£	s.	d.
Aardappelen, per mud ...	0	7	10	—	0	12	6
Azijn, per legger	3	10	0	—	3	10	0
Boter, per lb.	0	1	2	—	0	1	6
Beet, per bos ...	0	0	1	—	0	0	1
Boonen, per mud ...	1	2	6	—	1	2	6
Bloemkool, per stuk ...	0	0	2	—	0	0	2
Eijeren, per 100	0	5	4	—	0	6	0
Groene Boonen, per mud	0	15	0	—	0	15	0
Groene Erwten, per mud	0	4	0	—	0	4	6
Groene Vijgen, per 100...	0	0	5½	—	0	0	6
Hoenders, per stuk ..	0	1	6	—	0	1	6
Haverg. per 100 lb. ..	0	2	1	—	0	3	3
Kool per stuk ...	0	0	0½	—	0	0	1
Loquarts, per 100	0	0	5	—	0	0	6
Pompoenen, per stuk ...	0	0	4	—	0	0	6
Rapen	0	0	1	—	0	0	1
Rozijnen, per lb. ...	0	0	1½	—	0	0	1½
Rijsjes, per mud ...	0	7	6	—	0	8	9
Uijen, per mud ..	0	8	0	—	0	10	0
Wortelen, per bos. ..	0	0	1	—	0	0	1

Donderdag, 28 Oct, 16 Wagens en 19 Karren.
Woensdag, 29 Oct, 16 Wagens en 9 Karren.

NIEUWE MARKT.

Van 28 tot 29 Oct 1886.

	£	s.	d.		£	s.	d
Aardappelen, per mud ..	0	6	0	—	0	12	3
Amandelen, per lb... ...	0	0	2	—	0	0	2
Azijn, per ½ halfaam ...	0	9	9	—	0	10	0
Biltong, per stuk ...	0	0	6	—	0	0	10
Boter, per lb. ...	0	1	0	—	0	1	5½
Eijeren, per 100 ...	0	5	3	—	0	6	6
Eenden, per stuk ..	0	1	3½	—	0	2	4
Groene Erwten, per mud	0	4	0	—	0	6	0
Guavas, per 100	0	5	5	—	0	5	2
Ganzen per stuk ...	0	2	4	—	0	3	0
Hoenders, per stuk	0	1	3	—	0	2	1½
Kool, per stuk ...	0	0	0½	—	0	0	1½
Kalkoenen, per stuk ..	0	4	4	—	0	6	6
Limoenen, per 100	0	4	9	—	0	11	0
Loquarts, per maud ..	0	3	0	—	0	3	1
Meebos, per lb. ...	0	1	0	—	0	1	0
Patatten, per mud. ...	0	4	9	—	0	4	11
Rozijnen, per lb. ...	0	0	1½	—	0	0	1½
Rapen, per bos. ...	0	0	0½	—	0	0	0½
Speenvarkens, per stuk..	0	2	0	—	0	8	0
Uijen, per mud	0	7	6	—	0	9	6
Zuurlimoenen per 100 ...	0	3	1	—	0	3	1

WOODSTOCKSCHE MARKT.
(PAPENDORP.)

Van 22 tot 28 Oct 1886.

	£	s.	d.		£	s.	d.
Aardappelen, per mud ..	0	6	9	—	0	14	3
Abrikozen, groene, per 100	0	0	2	—	0	0	4
Beestevleesch, per lb. ...	0	0	1½	—	0	0	4
Beestevleesch, gezouten..	0	0	1½	—	0	0	3
Boter, per lb.	0	1	4	—	0	1	6
Eenden, per stuk ...	0	2	4	—	0	2	6
Eijeren, per 100 ...	0	6	0	—	0	7	0
Ganzen, per stuk ...	0	2	5	—	0	2	6
Groene Vijgen	0	0	5	—	0	0	7½
Groene Erwten	0	3	9	—	0	6	0
Hoenders, per stuk ...	0	1	7½	—	0	1	11½
Kalkoenen, per stuk ...	0	4	0	—	0	6	0
Kool, per stuk ...	0	0	0½	—	0	0	2
Loquarts, per 100	0	0	4	—	0	0	5
Rapen,	0	0	0½	—	0	0	1
Schapenvleesch, per lb....	0	0	2	—	0	0	3½
Speenvarkens, per stuk,...	0	2	8	—	0	3	2
Wortelen, per bos ...	0	0	0½	—	0	0	1

VERKOOPINGEN.

Nov. 1.—Klapmuts Statie, Paarden, van J. B. Treurnich,—De Villiers, Faure & Co., Afslagers.

„ 1.—Paarl, Aandeelen, in den insolventen boedel van wijlen G. J. du Toit,—J. F. Pentz & Co., Afslagers.

„ 1.—Paarl, Vaste en Losse Goederen, Levende Have, enz., in den geassigneerden boedel van J. J. de Villiers, J.J. zn,—J. S. Marais & Co., Afslagers.

„ 2.—Groot Drakenstein, Vaste en Losse Goederen, van S. Volsteedt,—J. S. Marais & Co., Afslagers.

„ 3.—Zoutsakfontein, St. Helenabaai, distrikt Malmesbury, Losse Goederen, Huisraad, enz., in den boedel van wijlen den heer N. E. J. van Schalkwijk,—J. C. Stephan, Afslager.

„ 3.—Klapmuts Statie, Schapen en Bokken, van M. J. J. Muller,—J. S. Marais & Co., Afslagers.

„ 4.—Rheebokfontein, afdeeling Malmesbury, Vaste en Losse Goederen, Oogst, enz., in den insolventen boedel van A. J. Maree,—J. W. Moorrees, Jr. & Co., Afslagers.

„ 4.—Stellenbosch, Vastgoed, Vaatwerk, enz., in den insolventen boedel van S. Brink, J.zn.

„ 9.—Rhenosterbeek, Voor-Piquetberg, distrikt Clanwilliam, Levende Have, Boerderijgereedschap, Huisraad, Oogst, enz., in den boedel van mej. W. Pretorius,—D. J. A. van Zijl, Afslager.

„ 9.—Klipheuvel, distrikt Piketberg, Levende Have, Losse Goederen, enz., van C. J. van Schalkwijk,—J. W. Moorrees, Jr. & Co., Afslagers.

„ 11.—Brandvlei, Losse Goederen, Boerderijgereedschap, enz., in den boedel van wijlen den heer F. A. Brand,—P. G. Wege, Afslager.

„ 19.—Titusfontein, Losse Goederen, Levende Have, enz., in den insolventen boedel van Mej. A. E. van Wijk,—Wm. F. Marits, Afslager.

„ 19.—Worcester, Vaste en Losse Goederen, in den geassigneerden boedel van J. G. Freislich, F. zoon,—F. L. Lindenberg, Afslager.

DOODBERIGT.

HET heeft den Almagtige behaagd door den onverbiddelijken dood van mijne zijde weg te scheuren, mijnen teedergeliefden Echtgenoot JAKOB FREDERIK CONSTANT HEIJDENRIJCH, in den ouderdom van 59 jaren, 6 maanden en 13 dagen, na een verschrikkelijk ziekbed van omtrent 9 maanden. Zijn gemis als vader en echtgenoot zal door ons nog lang gevoeld worden en mogt ik met mijne kinderen ons aan Hem overgeven, die alle dingen werkt naar den raad van Zijnen wil.

De bedroefde weduwe
M. C. HEIJDENRIJCH,
geb. SMITH.

De Klip, Afd. Malmesbury,
27 Oct. 1886.

RHEUMATICURO.

Het Groote Zuid Afrikaansche Middel tegen Jicht, Rheumatiek en Rheumatische Jicht, dat nooit feilt, en ook een zeker geneesmiddel is tegen Rheumatische Koorts, Rheumatische Hoofdpijn, Heup- en Lendenjicht en Zinkings.

Het volgende Getuigschrift is uit honderden andere uitgezocht:—

Steynsburg, 25 Jan. 1866.

Waarde Heer,—Negen maanden geleden heb ik per brief van de goede uitwerking van "Rheumaticuro" getuigd. Ik ben 60 jaar en heb 23 jaar lang geleden aan Chronische Asthma en Rheumatiek, en heb hulp gezocht bij vele Geneesheeren en alles zonder baat beproefd, en had alle vertrouwen verloren in menschelijke hulp in mijn geval, tot ik eindelijk Rheumaticuro probeerde, en nu zijn mijn zinkings, rheumatiek, en pijn in hoofd en aangezigt geheel verdwenen, en wordt het nieuws algemeen verspreid dat "Ou meester VAN ROOY amper heel te maal gesond was van die wonderlijke medicijn", wat ook het geval is. Ieder die haar probeerd heeft beveelt haar aan.

De heer JACOB VAN ZIJL, van Vlakfontein, is genezen van wat een bijna ongeneeselijk geval van Rheumatiek en Jicht scheen. Nooit, zegt zijn moeder mij, is er een erger geval geweest. De eerste dosis deed den lijdenden jongen man rustig slapen, met de medicijn werd voortg gaan, en schoon zijne buren en vrienden mij vers kerden dat hij niet verwacht werd te blijven leven, *heeft hij mij sints tweemalen* besocht en getuigd van de goede uitwerking van de RHEUMATICURO en PILLEN.

De oude heer VAN DER WALT, van Reddersburg, is genezen met één bottel.

De heer A. COETZEE, Brandvallei, Middelburg, K. K., kreeg onmiddelijk verligting. Mijn zoon JAN en zijn schoonvader, de heer J. A. SMIT, Wonderboom, Burgersdorp, zijn ook genezen.—De uwe J. C. VAN ROOY.

Verkrijgbaar bij bijna alle Apothekers en Winkeliers in de Kolonie; of direkt per post, franko, tegen 3s. 6d. per bottel, kontant met order, van den eenigen Eigenaar, JAMES JONES, 46, Langestraat, Kaapstad.—PRIJZEN IN GROOT OP AANZOEK.

Aan onze Inteekenaren te Ceres.

VAN af heden is de heer Jos. FOURIE, te Ceres, Agent voor dit Blad en het *Z. A. Tijdschrift*, in de plaats van den heer W. S. SOLOMON, die bedankt heeft.

HOFMEYR & REGTER.
20 October 1886.

De Zuid-Afrikaan.

ZATURDAG, 30 OCTOBER 1886.

DE PONDO'S.

DE berigten van de Pondo grenzen zijn alles behalve vreedzaam, maar daarentegen voor het Kolonistendom veel meer bevredigend dan de vroegere. Toen had men een Kolonistenbevolking in Kokstad waar men niet van wist wat zij wilde, en vernam men dat de Regering Naturellen in dienst nam die Griqualand Oost zouden beschermen, terwijl men van de Pondo's niets hoorde. In het onderhoud van krijgsvolk tegen de Pondo's, zonder behoorlijke gelegenheid om de Pondo's hiervoor te laten betalen, zagen wij niets dan nadeel. Thans heet het dat de Pondo's voor den oorlog gedokterd worden, en blijken de lieden te Kokstad in te zien dat er aan de Pondo kwestie een einde *moet* komen, en dat de Regering aanvallenderwijs behoort te werk te gaan. Nquiliso, het hoofd der Westelijke Pondo's, is de Kolonie goed gezind, en hem moet men, dunkt ons, het niet te kwalijk nemen soo eenige van zijn volk Umqikela gaan helpen; maar de Oostelijke Pondo's moeten opgeruimd, met andere woorden, hun land en vee moeten hun ontnomen en zij zelve, voor zoo ver zij niet het offer hunner eigene dwaasheid worden, moeten voor Koloniale meesters leeren werken. Het is onze pligt niet om in zulk een zaak de Regering te raden; maar dit willen wij toch seggen dat het, onzes inziens, een groote fout zou zijn als men den vijand, omdat hij voor niet al te dapper doorgaat, te gering achtte. Waar het den eigendom huns lands geldt vechten ook minder dappere Kaffers, en ongaarne zouden wij den oorlog laten sien voeren louter door de staande krijgsmagt, die welligt weinig hart in de zaak heeft, en Naturellenligtingen. Wat er noodig is, dat zijn mannen als die welke Stellaland gesticht hebben, en die thans Montsioa's beste land zouden bezetten als de ellendige anti-Koloniale zin van Leonard en consorten en de fraaije politiek van den man hun dit niet belet had die Sir Charles Warren naar hier liet komen om weldra met hem aan het twisten te raken. Wij twijfelen geen oogenblik of er zullen boeren en bijwoners in de Noord Oostelijke districten te vinden zijn om zich met Pondo plaatsen en Pondo vee te verrijken en daarvoor hun pligt in het bevechten der Pondo's te vervullen, als men ze maar oproepen wil. De Rijksregering, zal men zeggen, zal ongetwijfeld de Koloniale Regering bij zulk een toeleg tegenwerken, maar naar hetgeen wij van de houding van den Minister Stanhope in de zaak van Zululand gezien hebben gelooven wij dit niet, en in zulke zaken komt het er slechts op aan dat de Kolonie het eens is en voet bij stuk houdt. Dat dit thans, als het tot oorlog komt, het geval zal zijn, daaraan twijfelen wij niet, en van harte hopen wij dat binnen weinige maanden Oost Pondoland als Naturellengebied iets zal zijn dat tot de geschiedenis behoort.

DE SYNODE BEANTWOORDT EEN WIJNBOER.

VOOR dat de zaak der afschaffing door hare voor- en tegenstanders in de Synode werd ter spraak gebragt, werd een verzoekschrift behandeld van een Diaken der gemeente Robertson, volgens zijn leeraar een braaf en eenvoudig man, die van de Synode een antwoord verlangde op de vraag of het den Christen geoorloofd was bedwelmenden drank te maken van den wijnstok, en dien tot geld te maken tot onderhoud van zijn huisgezin en uitbreiding van Gods Koningrijk. Die vraag was eenvoudig genoeg, maar de Commissie die er advies over moest uitbrengen kwam met een plan van antwoord voor den dag dat men elders in ons blad zal vinden, en dat bij vele leden der Synode bedenking vond omdat het, naar men meende, verkeerd kon worden opgevat. Di. Moorrees en Mostert kwamen thans beide op het denkbeeld om, in plaats van zulk een antwoord, eenvoudig de vraag met ja te beantwoorden, en eerstgenoemde, die het toelichtte, toonde ten duidelijkste aan dat de wijnboer op zulk een antwoord regt had, want ontkende men de wettigheid van zijn bedrijf dan handelde men lijnregten strijd met de behandeling die hem steeds was wedervaren, hebbende vroeger nooit iemand getwijfeld of de wijnboerderij was een bedrijf dat door een lidmaat der Kerk kon beoefend worden en aan zijn regt om in Kerkbesturen zitting te nemen geen afbreuk deed. Ds. Neethling van Stellenbosch had echter hierop een amendement, want hij wilde wel insgelijks de vraag met ja beantwoorden, maar tevens gewagen van de Christelijke voorzigtigheid, die geboden is door Woord Gods, de Wet des lands en de liefde tot den naaste in het oog te houden en dat amendement werd met overgroote meerderheid aangenomen.

Ronduit gezegd gelooven wij dat dit antwoord voor den wijnboer niet bevredigend is. De vraag was aan de Synode gerigt om een zeer duidelijke en eenvoudige rede. De wijnboeren hooren thans veel van de noodzakelijkheid om aan alle gebruik van bedwelmende dranken perk te stellen, zij hooren dit van den kansel en van de kant van mannen van invloed in de ... Zij zien dat genootschappen gevormd worden, niet om het misbruik van dranken als wijn en brandewijn tegen te gaan, maar om het gebruik er van af te schaffen, en dat aan die genootschappen vele predikanten deelnemen. Vragen zij nu ... nu zij dit hooren en zien, men hun twijfel wil wegnemen of hun bedrijf geoorloofd is, dan behoeft men hun waarlijk als men hun bedrijf geoorloofd verklaart er niet bij te vertellen dat zij aan Gods Woord en aan de Wet des lands moeten gehoorzamen. Intusschen dit niet het punt waar het op aankomt. Wat ons in het besluit der Synode hindert is dat het, door een verwijzing op de noodzakelijkheid om bij drankverkoop de liefde tot den naaste in aanmerking te nemen, al den twijfel weder wekt die men wilde wegnemen. Waar grondes de afschaffers zich op? Deels op allerlei ongegronde en fantastische Bijbelverklaringen maar daar zullen de boeren zich zoo gauw niet door laten vangen, en daar gelooven zelfs onder de afschaffers weinige aan. Hun voornaamste punt is daarentegen juist de liefde tot den naaste, en die liefde zoeken zij te toonen, niet door hen die drank ten val heeft gebragt te redden, maar door hen die van drank nog niets weten, zelfs knapen en meisjes, tot verzaking van drankgebruik voor hun leven te nopen. Wordt hun dit door de liefde tot den naaste geboden, wat gebiedt dan die liefde den wijnboer? Niet dat hij zich onthoude zal van een bedrijf zoo als dat van den togtganger in Colesberg waar Ds. Lindhoff van verhaalde. Die togtganger maakte als hij een man van Christelijken naam zich geen oogenblik ontveinsd hebben hij, met een boer door den drank geheel te gronde te helpen, een verkeerde daad pleegde. Maar als het de pligt van den leeraar is om, ter wering van het kwaad dat misbruik van wijn stichten kan, het gebruik er van tegen te gaan, is het dan niet de pligt van den wijnboer om zijn bedrijf te laten varen en geen bedwelmenden drank meer te maken? En zoo ja, wat heeft hem dan de verklaring der Synode dat zijn bedrijf wel geoorloofd is maar slechts in zoo ver als de liefde tot den naaste het niet verbiedt? Wij zijn overtuigd van de sympathie van het grooter deel der Synode met de wijnboeren, en van de afkeuring die de dwaasheden van enkele ultra-afschaffers bij haar vinden; maar wij vreezen dat zij, door op twee gedachten te hinken, een besluit heeft genomen dat in plaats van zekerheid en blijmoedigheid bij de wijnboeren nieuwe twijfelingen zal doen ontstaan, en het eenige wat wij thans hopen kunnen is dat de wijnboeren de angstvalligheid begrijpen zullen die haar tot haar besluit gebragt heeft, en niet aan het ja van het begin des besluits maar aan het staartje dat achteraan komt zullen hechten.

'T EEN EN ANDER.

HET was ons een waar genoegen de discussie der Synode op Donderdag avond over de Zending aan te hooren. Wij gelooven niet dat Ds. Steytler tijd genoeg heeft om de *Z. Afrikaan* te lezen, en stellig waren zijn aanmerkingen niet van dien aard dat hij ze van ons ontleend hebben, maar hij stemde feitelijk overeen met hetgeen wij onlangs over de Zending in het midden bragten. Ds. Naudé, van Queenstown, sprak niet alleen in dienzelfden geest, maar gaf ook, wat de zaak van de Naturellen te Glen Grey in zijn onmiddelijke buurt, betrof een schets die in allen deele overeenstemde met hetgeen wij, somtijds tot ergernis van Engelsche bladen, er over geschreven hebben. Dit toont in allen geval dat als wij het Hollandsch lezend publiek over Naturellenzaken voorlichten, wij dit in den geest doen van hen die van die zaken begrip hebben.

Men zal in ons blad van heden een uitvoerig verslag vinden van het verhandelde, ter Synode, over de zaak der Matigheid, en wij twijfelen niet of vele der aanspraken zullen met groote belangstelling gelezen worden. Of echter hetgeen gezegd is de strekking heeft om den strijd over deze zaak bij te leggen, dat is eene andere vraag, waar wij in ons volgend nommer het onze over zullen zeggen.

PREEKBEURTEN OP MORGEN, ter gedachtenisviering der gezegende Kerkhervorming.—Groote Kerk: 's morgens, Ds. J. H. Hofmeyr (Somerset Oost); Engelsch, Ds. E. Z. de Beer (Groenepunt); 's avonds, Ds D. Pienaar (... wal Noord).—Nieuwe Kerk: 's morgens, Ds. Albertijn, kinderpreek, te half 4 ure, Ds. Marais; 's avonds, geen dienst.—Hanoverstraat Kapel

[illegible] en 's avonds, geen dienst.—Zeepunt: Ds. Kriel.—Papendorp: 's morgens, Ds. [illegible] Fuchrer, (Tulbagh); 's avonds, geen dienst.

[illegible] KERK, STRANDSTRAAT.—Och[illegible] om 10 uur, Ds. W. Robertson, van [illegible]; 's avonds geen dienst.

[illegible]—In de Ned. Geref. Kerk [illegible] Ds. J. P. Jooste (Maclean) morgen [illegible] diensten waar.

Ds. MARAIS, van Victoria West, zal morgen [illegible] half vier ure, in de Nieuwe Kerk, Breestraat, voor de Zondagschoolkinderen van Ds. [illegible] eene kinderpreek houden.

Ds. W. P. ROUSSEAU, van Albanie, neemt morgen de diensten waar te Wijnberg, des morgens [illegible] ure, in het Hollandsch, en des avonds ten half zeven ure in het Engelsch.

VOOR BECHUANALAND zijn in een *Gazette* [illegible] een aantal Koloniale Wetten van [illegible] verklaard.

[illegible] ZENDINGGESTICHT.—De WelEerw. heer [illegible] J. M. de Villiers, van Petrusville, zal Zondag [illegible] preeken in het Gesticht in de Langstraat.

Ds. W. ROBERTSON, van Calvinia, zal op Zondag namiddag ten 3 ure een kinderpreek in [illegible] Stephens kerk houden.

ST. STEPHENS.—Ds. A. Hofmeyr van Hano[illegible] Zondag morgen te 9·30, en Ds. A[illegible] van Riversdale des avonds te 6·30.

[illegible] is men, volgens een telegram [illegible] thans druk met goudzoeken [illegible] zelfs goudvinden bezig.

[illegible] is, volgens een telegram waar [illegible] melding van maakt, de zand[illegible] mond der Buffalo doorgekomen.

HET HUIS in Loopstraat in den boedel van wijlen Miss Steytler is door de heeren Van Niekerk en de Villiers Donderdag voorloopig [illegible] voor £825.

HET WITTE HUIS.—Wij zien uit een hier verschijnend Kerkelijk blad dat oude Kaffers [illegible] hemel denken als het groote Witte Huis. Dat zal den heer Haylett pleizier doen!

AAN CORRESPONDENTEN.—Wegens de vele [illegible] verslag der Synodale verrigtingen [illegible] verscheidene brieven en andere [illegible] stukken op plaatsing wachten.

[illegible]—In ons nommer van gisteren [illegible] dat eerst den namiddag te voren [illegible] gesteld dat de zaak der matigheid [illegible] zou behandeld worden. Dit was [illegible] daar de aankondiging reeds Dingsdag [illegible] was geschied.

[illegible] EEN CHERUBIJN GEDOOD.—Een pries[illegible] Ierland las de mis, toen een cherubijn, [illegible] in het koor gebeiteld, losraakte en op [illegible] viel, hem op den marmeren vloer [illegible] nederstorten, en hem dus van het leven beroofde.

APOTHEKERS.—Het heet dat een aanslag [illegible] is om Koning Milan, van Servie, op [illegible] te ligten en weg te nemen, en dat de zamen[illegible] allen apothekers waren. Wat die [illegible] hadden, dat wordt niet gemeld.

HERVORMATIEFEEST.—Ds. E. De Beer pre[illegible] in de Groote Kerk, morgen, bij de viering van het Reformatiefeest, Engelsche dienst, [illegible]—"De Kerk van Rome maakt de groote Christelijke waarheden krachteloos." Bij alle drie diensten zal door een speciaal koor gezongen worden.

HET FILOSOFISCH GENOOTSCHAP heeft zich Woensdag bezig gehouden met een voordragt van den heer McNellan, Ingenieur van het reservoir aan Van Wijks Vlei, over gemeld reservoir. De heer Merriman nam de gelegenheid waar om tegen het booze boerengeslacht [illegible] te trekken, terwijl de heer Sil[illegible] betoogde dat de dammen door de boeren gemaakt zoo slecht niet waren als men beweerde, en buitendien ligt konden verbeterd worden. Daarna volgde een stuk van Dr. M[illegible] over een plant die door de Naturellen [illegible] Walvischbaai tot voedsel wordt gebruikt.

VAN EENE ONTWIKKELING.—Een Duitsch winkelier kwam Woensdag voor den Magistraat wegens het aanhouden van een dertienjarig gekleurd meisje dat bij hem in dienst was. De moeder trad als klagster op Het bleek intusschen dat gemeld meisje, na een paar weken bij den winkelier gediend te hebben, den weg tot zijn wijn en bier had weten te vinden en zich schromelijk had bedronken, dat zij daarop den volgenden dag haar boeltje in een hoek bijeengepakt en zich verwijderd had, en dat zij thans nergens te vinden was. Daar dit laatste ook door klaagster erkend werd, wees de Magistraat de zaak van de hand.

MOORD IN DE Z. A. REPUBLIEK.—De *Cape Argus* heeft van zijn correspondent aan de Transvaalsche grenzen een berigt ontvangen van een vreeslijken moord, op een delver van den naam van Myburgh gepleegd. Hij had een boodschap ontvangen dat zijn vrouw hem wilde zien, maar geantwoord dat hij eerst met wasschen klaar moest zijn. Toen hij nu klaar was en met zijn zoon en een Kaffer de huisreis had aanvaard, werd hij op een naauwe plek aan den weg, tusschen Moodie's plek en het warme bad, overvallen, en alle drie werden vermoord en beroofd.

DE HAVENCOMMISSIE hield Donderdag haar gewone vergadering, en de Ingenieur gaf te kennen dat er thans slechts 424 bandieten waren, en hij 80 arbeiders meer noodig had om het werk op de oude manier voort te zetten. Men zal hier het Departement van Op. Werken over raadplegen. De *Asiatic* was in het Droogе Dok geweest en er weer uit. In Aug. ll. was er voor onderhoud £827 verbruikt, tegen £1,146 in Aug. 1885. Een verzoek van een Goud Syndikaat om kwarts aan het Dok te mogen stampen, werd van de hand gewezen. Er waren aan nieuwe werken 605, aan [illegible] 85 arbeiders gebezigd, waarvan 424 bandieten.

EEN VERHOOR in zake den insolventen boedel van Mevr. Spence is Woensdag voor adv. Innes gehouden. Het betrof zekere rekening van den heer Cloete, van Alphen, vader van Mevr. Spence, voor inwoning ten zijnen huize, en waarvoor hij als pand een rijtuig had gehouden, en zekere versierselen van diamanten en paarlen door Mevr Spence aan de voordochter van haar man gegeven. De getuigen waren het eens dat dit geschenk met de insolventie niets te maken had. Verder bleek het bij die gelegenheid dat Kapt. Spence een sterk vooroordeel tegen gaatjes in dames-ooren heeft.

DE ZONDAGSCHOOL CONFERENTIE.—Na de theebijeenkomst dezer Conferentie op Woensdag avond heeft zij een zitting gehouden in de Wesleyaansche Kerk, waar de Moderator Synodi den voorzittersstoel bekleedde, en tal van leden der Synode aanwezig waren. De toespraken, meest in het Hollandsch, werden gevolgd door korte vertolkingen van den Voorziter, en zij maakten in zoo ver een nog gunstiger indruk dan het gesprokene bij het Broederlijk Onderhoud van den morgen als de schikkingen omtrent de plaats waar de sprekers stonden zooveel beter waren. Ook den volgenden namiddag werd er nog een bijeenkomst gehouden, maar leden der Synode konden er niet optreden, en de verrigtingen waren, naar wij vernemen, veel minder opwekkelijk dan die van den vorigen avond.

TWEE STERFGEVALLEN.—Men heeft ons opmerkzaam gemaakt op het feit dat in de laatste dagen twee bejaarde dames hier overleden zijn wier dood in een Hollandsch blad der Kaapstad niet met stilzwijgen mag worden voorbijgegaan. De eene is Mevrouw De Wet, weduwe van den heer Pieter de Wet, in Breestraat alhier, en zelve een lid der familie Le Sueur. Zij overleed op 80jarigen leeftijd, kort na den dood harer zuster Mevrouw Brink, en met haar sterft de oude en geachte Kaapsche familie uit waar zij toe behoorde. Dr Kotzé, die de lijkrede hield, sprak zeer treffend over de zorg die de waardige vrouw aan hare kinderen bewezen had, en ook in ruimer kringen, zoowel buiten als hier, was zij zeer bekend en geeerd. Zij rust thans in het graf te Mowbray, waar ook het lijk van haar man uit het familiegraf aan Somersetweg is heen gebragt. De andere is Mevrouw Morkel, dochter van wijlen den heer Zeederberg alhier, en schoonmoeder van den heer Alex. van der Bijl. Zij en haar overleden man, de heer Wm. Morkel, van Morgenster, Somerset West, waren bekend om hun gastvrijheid en om de manier die zij hadden om zich in een ruimen kring bemind en nuttig te maken. Haar stoffelijk overschot is in het familiegraf der Morkels, te Somerset West, waar het geslacht van Morkel reeds in het begin der 18e eeuw [illegible] was, bijgezet.

NATAL.—De Natalsche *Afrikaner* bevat niet veel wat wij niet vrij wel uit telegrammen wisten, maar een paar stukjes nieuws zijn niet onaardig. Het eene is dat de woede in Sir H. Bulwer's dépêche over de handelwijs der Kaapsche Regering tegenover de Pondo's aan den dag gelegd, vooral daardoor in het leven was geroepen dat Z Exc. aan den Hoogen Commissaris Sir H. Robinson een brief had geschreven, en van de Kaapsche Regering en den Ontvanger der Douane een antwoord had ontvangen, ten bewijze dat de Hooge Commissaris zijn pligten als zoodanig aan die van Gouverneur der Kaapkolonie ondergeschikt maakt. Het andere is dat Prof. Marais en een Natalsch predikant te Vrijheid, Nieuwe Republiek, gepreekt hadden, dat er natuurlijk een buitengewoon groote opkomst van boeren was, en dat die opkomst tot het praatje aanleiding heeft gegeven dat de boeren tegen Dinizulu's Kraal optrokken, vanwaar zij volgens hetzelfde praatje met bebloede koppen terug moesten.

Z. A. REPUBLIEK.—De laatst ontvangen nommers van den *Volksstem* berigten dat op de plaats van Ras, te Witwatersrand, zeer voldoende goudwasschingen hadden plaats gehad, en ook van Marico en andere goudstreken zijn de berigten gunstig. Een Kaffer die zich aan Bronkhorstspruit tegen de Politie verzette die hem had opgebragt, en weigerde zich over te geven, is door assistent Veldkornet Prinsloo doodgeschoten, en tegen deze is thans een zaak van manslag aanhangig. De petitie tot herstel van Regter Brand in zijne betrekking wordt druk geteekend De moord van zeven boeren in Matabeleland blijkt een puur verzinsel te zijn. "De heer P. Potgieter," zegt de *Volksstem*, Commissaris van Naturellen te Waterberg, die gisteren hier aangekomen is, vertelt ons dat de jagers welke van daar naar het binnenland gegaan waren, teruggekeerd zijn. Onder hen waren de heeren Grobler en C. Potgieter, van Waterberg. Zij verklaren het gerucht van den beweerden moord aan de zeven Boeren gepleegd eene grove onwaarheid te zijn. Wel verre er van daan dat er een moord gepleegd zou zijn, verklaren zij persoonlijk Lobengula, het opperhoofd der Matabelen, bezocht te hebben en door dezen zeer vriendelijk ontvangen en behandeld te zijn." De Portugeesche Consul ontkent, op grond van een telegram uit Lourenço Marques, nieuwe geruchten omtrent het staken van den Spoorwegbouw aldaar.

DE STEDELIJKE RAAD hield Donderdag zijn gewone vergadering, waar de heer Stigant aanneming van het rapport der Gascommissie voorstelde. De heer Dormer had een amendement dat de kwestie of de stad niet voor haar eigen verlichting zorgen kon aan een Comité uit de drie vaste Comités verwees. Vijf jaren was een lange tijd voor een kontrakt met een Gasmaatschappij, en al kon de stad zijn plan niet volvoeren, dan zouden er welligt spoedig andere mededingers in het veld zijn, want er was spraak van een Gasmaatschappij voor Papendorp, en het electrieke licht aan het Dok kostte zoo duur dat men daar ook welligt tot gasverlichting zou moeten overgaan. Na eenige discussie verklaarde de Burgemeester dat het amendement buiten de orde was, wat door den heer Dormer werd betwijfeld, maar zonder tot een appèl aan den Raad te leiden. Het rapport werd daarna door een niet zeer groote meerderheid aangenomen. Het bleek dat er order was gegeven om zekere onaangenaamheden bij het vervoer van vuil 's avonds te verhoeden, en om aan de vuiligheden in Vesteeg perk te stellen. Een kwestie over het verbreeden van het voetpad aan Heerengracht werd tot de volgende week uitgesteld. Dr. Hutchinson kwam een vraag stellen over het regt der Tramweg Maatschappij om gruis van de Groenepuntsche Meent te nemen, en er had een strijd plaats over de vraag of die zaak naar Openbare Werken af Open Landerijen zou gaan; maar Openbare Werken won het. Er was nog geen rapport over de tenders voor de riolering van het Kasteel, daar hier meer inlichting over noodig was. Het Reservoir was nu geheel in orde, en alles afbetaald. Een verzoek werd aan den Raad gerigt om den heer Hannington straatpreken in den Kompagniestuin op Zondag te laten houden. De heer Dormer was er tegen, maar de Burgemeester had het reeds toegestaan. Een voorstel van een mijnheer die bij het jubelfeest der Koningin hier vuurwerk wou vertoonen, gaf tot een discussie over de viering van dit feest aanleiding, en men verwees den brief er over aan Openbare Werken. Verder niets van belang.

REUTER'S TELEGRAMMEN.

ONDERZEESCHE TELEGRAAFDIENST

GEEN OPTOGT.

DE KOOPLIEDEN EN DE HEER SPRIGG.

Ontvangen en gepubliceerd 28 Oct., 12 v.m.

LONDON, 28 OCT.—De politie heeft nu de voorgenomen optogt der arbeiders zonder werk op den dag van dien van de Lord Mayor verboden. Een vergadering van kooplieden die bij Z. Afrika belang hebben heeft geprotesteerd tegen de overeenkomst van Sir J. G. Sprigg met de Mailmaatschappijen, en een Comité is gevormd om in de zaak te handelen. De Newmarket "sweep stakes" tusschen *Ormonde, Melton* en *The Bard*, voor £1,000 elk, die morgen plaats zou hebben, is afgesprongen. De dood wordt gemeld van den heer Abraham Cloete.

INHAMBANE EN VARNA.

Ontvangen en gepubliceerd 29 Oct. 1 n.m.

LONDEN, 29 OCT.—Portugeesche versterkingen verlaten Mozambique om terstond naar Inhambane te gaan, waar de opstandelingen 30,000 man sterk heeten te zijn. De Russische bladen zeggen dat Varna waarschijnlijk bezet zal worden, en dat aldaar reeds twee Russische kanonneerbooten zijn.

OVERLANDSCHE TELEGRAAFDIENST.

KAAPKOLONIE.

VARLEY'S TRIOMF.

GRAHAMSTAD, 28 OCT.—De afscheidsdienst van den heer Varley is gisteren avond in de zaal van de Stadhuis gehouden, die propvol was, zoodat velen aan den deur terug moesten. Een speciale trein van de Kowie bragt honderd lieden om hem te hooren. De heer Varley ging gisteren avond na den dienst weg, terwijl tal van lieden aan de Station waren om hem vaarwel te heeten.

FEESTMAALTIJD TE KIMBERLEY.

KIMBERLEY, 28 OCT.—De maaltijd heden avond aan den Eersten Minister gegeven is zeer goed afgeloopen. De Minister, op zijn gezondheid antwoordende, vermeed algemeene politiek, als niet dienende voor zulk een bijeenkomst. Hij drong bij de lieden van Kimberley er op aan dat zij zorgen zouden den handel uit het binnenland voor zich te winnen, en zeide dat de bevolking de voordeelen harer aardrijkskundige positie moest handhaven. Hij vertrouwde dat geen nieuwe Parlementszitting zou voorbijgaan eer het Spoorwegstelsel der Kolonie tot de grenzen reikte. In het later deel zijner toespraak stond de Minister de verbetering der paardenfokkerij voor als middel tot vermeerdering van den Kolonialen handel, en gaf hij te kennen dat dit een onderwerp was de aandacht der Regering waardig, die paarden van edel ras behoorde in te voeren. Hij maakte een schertsende toespeling op zijn laatste ontvangst te Kimberley, zijn spijt te kennen gevende dat men zooveel persoonlijke gevoelens in het politieke leven mengde; en hij zeide dat voor het bevorderen van de belangen des lands het noodzakelijk was dat alle rassen zich vereenigden.

DE PREMIER TE KIMBERLEY.

KIMBERLEY, 28 OCT.—Heden morgen werd den Premier door den Stadsraad van Beaconsfield een adrès aangeboden, waarin die verklaarde dat de Stad een warm ondersteuner was van zijn administratie en dat de daden van de Regering onwederlegbaar de superioriteit bewees van 's heeren Upington's administratie in het behandelen van kwesties in het belang des publieks boven eenige harer voorgangers in vele jaren. In den loop van zijn antwoord zeide de Premier met referte tot de punten in het adres aangeroerd: "Het is alleen noodig om te zeggen dat ik in zake de belangen van Griqualand West, slechts het oog gevestigd hield op wat mij voorkwam den weg van regtvaardigheid en regt te zijn. De belangen van één deel dezer zamenleving was het onderwerp van een discussie in de Wetgeving der Kolonie en het werd mij toen duidelijk dat dat deel dat om hulp vroeg het regt aan zijn kant had, en ik durf zeggen dat ik zoo gelukkig was te zien dat het oplossen van een ingewikkeld vraagstuk grootendeels aan mijn bemoeijingen te danken was, en ik houd mij verzekerd dat kwesties u rakende volkomen veilig zijn in de handen van het Kaapsche Parlement. Ik zal niets zeggen omtrent de Regering van het land, daar de Regering de dienares is van het volk, en ik ben er zeker van dat ten allen tijde de belangen van de inwoners van Beaconsfield consideratie erlangen zullen en dat hun het volste regt zal geschieden."

Dr. Clarke, M.P., werd door de Schotten aan de Velden gisteren avond een adres aangeboden. Hij vertrekt morgen naar Bechuanaland, van waar hij naar Pretoria en Zululand gaat.

ALWEER PAARDEN.

KIMBERLEY, 28 OCT.—De resultaten van den tweeden dag der wedrennen waren als volgt:—Selling Stakes.—*Barrister* 1, *Victor* 2, *Game Boy* 3. *Barrister* ingekocht met eigenaar voor £55.—Turf Club Handicap: *Prosecutor* 1, *Marquis* 2, *Game Dayrell* 3.—Farmers Plate: *Reilly* 1, *Queen Bess* 2, *Lizzie* 3.—Lady Purse: *Moonstone* 1, *Fielder* 2, *Enterprise* 3. *Moonstone* werd ingekocht door Mr. Stanton voor 71 guinies.—Flying Handicap: *Quidnunc* 1, *Faurena* 2, *Pontiff* 3 Over het geheel werd er goed gerend en hield men zich digt bijeen, behalve in wedren 1 en 3. Opbrengst minder dan gisteren.

KIMBERLEY, 29 OCT.—De gewigten voor de Beaconsfield Handicap zijn:—*Prince George Second*, 10 stone; *Oxygen*, 9 st 7 lb; *Game Dayrell*, 9 st 1 lb; *Prosecutor*, 9 st; *Marmotte*, 8 st 12 lb; *Quidnunc*, 8 st 12 lb; *Herald*, 8 st 8 lb; *Marquis*, 8 st 5 lb; *Ladies Pet*, 7 st 12 lb; *Barrister*, 7 st 10 lb; *Miracle*, 7 st 8 lb; *Victor*, 7 st 3 lb; *Steerforth*, 7 st; *Pretender*, 6 st 13 lb; *Bonnie Dundee*, 6 st 10 lb; *Light Wine*, 6 st 9 lb; *Beaconsfield*, 6 st 7 lb; *Beadsman*, 6 st 7 lb; *Prince Monaco*, 6 st 3 lb; *Man of War*, 5 st 12 lb.—South African Handicap:—*Game Dayrell*, 10 st 7 lb; *Prosecutor*, 10 st 3 lb; *Marmotte*, 9 st 9 lb; *Fielder*, 9 st 7 lb; *The Marquis*, 9 st 5 lb; *Quidnunc*, 9 st 5 lb; *Woldsman*, 8 st 9 lb; *Pretender*, 8 st 9 lb; *Ladies Pet*, 8 st 7 lb; *Clifden*, 8 st 7 lb; *Patchett*, 8 st 1 lb; *Schildpad*, 8 st; *Enterprise* 7 st 7 lb; *Game Boy*, 7 st 7 lb; *Vaterland*, 7 st 4 lb.

KIMBERLEY, 29 OCT.—De Premier heeft heden deputaties ontmoet van de gelicentieerde drankverkoopers, de mijnunie en de Kamer van Koophandel. Heden avond woont hij het "Bachelors" Bal en morgen avond een huisdiné aan de Club bij.

VEEDIEFSTALLEN.

CATHCART, 28 OCT.—Een deputatie van boeren maakte heden morgen bij den Civielen Commissaris hare opwachting, aandringende op onmiddelijke hulp in zake de veediefstallen in het groot in het zuidelijke grenzendistrict, en aan de hand gevende een opzigt over de Keiskamahoek en Alice grenzen. Men besloot een memorie aan de Regering te zenden.

WOLMARKT TE MOSSELBAAI.

MOSSELBAAI, 29 OCT.—De jaarlijksche wolmarkt werd heden gehouden. Er was meer wol ter markt dan eenige jaren lang het geval was, en er was ook een verbetering in het opmaken en sorteren. Prijzen voor vliesgewasschen wol werden toegekend:—1ste, aan den heer F. H. Robertson, 2de, den heer H. N. Terblanche, 3de, den heer Donald Robertson; voor vette:—1ste, den heer J. Groenewald, 2de, den heer Van der Heever.

PRODUKTENMARKT TE PORT ELIZABETH.

PORT ELIZABETH, 28 OCT.—Wol komt nu beter aan en daar de vraag zwak is komt er heel wat op de veilingen. Er was heden een groote en belangrijke vertooning, zijnde er niet minder dan 369 balen, waarvan slechts 170 balen verkocht werden. Er was geen verbetering in prijzen. De verkooping van angorahaar was een van de grootste ooit hier gehouden. Zij behelsde 106 balen, waarvan 74 balen werden verkocht, tegen prijzen die een neiging hadden tot daling, die zich vooral deed opmerken in het geval van winterhaar. Er was een ordentelijke vertooning op de vederenmarkt en de prijzen schoon ietwat onregelmatig kwamen overeen met die der vorige verkoopingen.

PORT ELIZABETH, 29 OCT.—Er is groote opschudding te Uitenhage over een beweerde goudontdekking in Zwartkops vallei. Verscheiden verhalen berigten dat men stukjes alluviaal goud heeft gevonden Men is aan het prospecteren, en er worden heel wat delfplekken afgeperkt.

DE TOESTAND IN PONDOLAND.

HET PONDO LEGER WORDT GEDOKTERD.

DE TIJD GEKOMEN.

UMTATA, 28 OCT.—Het Pondo leger wordt gedokterd. De laatste berigten van de grens zijn niet geruststellend. De westelijke Pondos worden niet verwacht zich als stam met Umqikela te vereenigen, maar velen hebben zich reeds bij hem gevoegd en er zullen meer dit voorbeeld volgen. Hier is men niet ongerust behalve wat betreft de waarschijnlijke handelwijze der Regering. Het algemeen gevoelen is dat er besliste stappen behooren genomen te worden en dat de Koloniale magt eerder aanvallend moet te werk gaan dan op lijdelijk verdedigende wijze aan de grens. Handelaars zijn bezig goederen uit Oost Pondoland te verwijderen. Een Zendeling, wiens station in een blootgestelde positie is, is vertrokken, en over het algemeen wordt gemeend dat de tijd gekomen is om de Pondo kwestie eens en voor altijd uit de wereld te maken. Zendelingen, handelaars, inderdaad allen die aan de grens wonen zijn het hierover eens. Handelaars in Westelijk Pondoland zijn niet op hun gemak, zelfs ongerust, en houden zich gereed als er iets mogt gebeuren.

KOKSTAD, 29 OCT.—Woensdag gingen eenige Pondo's de grenzen bij Fort Donald over om Xesibe kralen te berooven, maar zij werden teruggedreven. Gisteren en ook heden trokken de Xesibe Pondoland binnen, waar zij eenige hutten in brand staken; en in het gevecht dat hierop volgde werden twee Pondo's gedood en één Xesibe gewond. Men verhaalt dat de Pondo's zich op nieuw verzamelen. Er komen thans genoeg Naturellen voor ligtingen opzetten, zijnde er over de 400 te Kokstad aangekomen. Ook 70 Griqua's hebben zich verstaan om te dienen voor het loon waar zij vroeger aanmerking op maakten, nl. 2s. per dag te voet en 4s. te paard. De Kaapsche Scherpschutters te Paard zijn druk bezig met patrouilleren en verkennen, en blanke handelaars met hun gezinnen verlaten Pondoland.

UITENHAAGSCHE GOUDKWARTS.

UITENHAGE, 29 OCT.—De heer Petrus Viljoen, van een plaats aan Kautiensrivier, omstreeks 20 mijlen van hier, heeft hier twee stukken kwarts gebragt waarvan knappe delvers en metaalkundigen verklaren dat zij ontzettend rijk zijn, ten deele met goud letterlijk bedekt. De heer Viljoen zegt de kwarts in een naauwe en woeste bergkloof op zijn plaats gevonden te hebben. Vijf monsters kwarts zijn thans te Springfield, negen mijlen van hier, gevonden. Een deel er van werd gewasschen door Kapt. McDonald, die de kwarts uit den grond zag nemen en ze niet uit het oog verloor tot hij ze in de pan waschte. Te Springfield zijn vijftig delfplekken afgeperkt.

NATAL.

DE NATALEZEN WORDEN BEDAARD.

PIETERMARITZBURG, 19 OCT.—De Wetgevende Raad heeft gisteren avond een reeks resoluties gepasseerd, waarin voor de Kolonie een stem wordt gevraagd in elke regeling der Zulu kwestie, geprotesteerd wordt tegen voortdurende uitsluiting van de onderhandelingen met de Nieuwe Republiek en de Zulu's, erkend wordt dat de boeren regtmatige eischen in Zululand hebben, maar gevraagd wordt dat de gemaakte schikkingen meegedeeld zullen worden aan de Wetgevende Magt vóór er een finaal besluit over is genomen. Voorts wordt Z.Exc. de Gouverneur verzocht den vollen tekst dier besluiten over te zenden aan den Minister van Koloniën, en wordt het Huis verdaagd tot Dingsdag. Men gelooft dat deze meer gematigde handelwijs het gevolg is van particuliere en niet-officieele mededeelingen van den Gouverneur aan de voornaamste leden van den Raad.

OORLOG TUSSCHEN INBOORLINGEN EN PORTUGEZEN.

DURBAN, 28 OCT.—Een heden ontvangen kabelgram, zegt de *Natal Advertiser*, meldt dat er oorlog uitgebroken is tusschen de Inboorlingen en Portugezen te Inhambane. Er is gevochten en de Portugeesche troepen zijn totaal verslagen, terwijl de Stad gezegd wordt in groot gevaar te verkeeren.

Aankomst der Mailstoomboot.

De *Pretoria* kwam hier in den nacht van Donderdag op Vrijdag aan. Voor de Kaapstad bragt zij vooreerst onzen Kolonialen Wijncommissaris bij de Londensche Tentoonstelling, den heer P. C. le Roux. Hij ziet er kostelijk uit en verklaart zich zeer ingenomen met hetgeen hij in wijnzaken tijdens zijn verblijf in Europa gezien en geleerd heeft. Voorts den heer T. Louw, MLA., mej. en jongejr Louw, WelEerw. W. McCormick, Eerw. Vaders Duparquet, McCabe en Nolan, mej., jongejj. (2) en de heer Young, de heer en mej. W. Risler, de heer, mej. en jongeh. Solomon, mej. Castanos, jongej. Rodonachi, de heer, mej. en jongeh. Bruce, de heer en mej. Munson, mej. Bevan, jongej. Damant, en de heeren H. Kimber, M.P., Kimber, Henry Smith, A. H. Jeffreys, F. C. Cartwright, Friedlander, McNally, Cooney, H. Hartog, B. T. Knights, Melladew, Heckrath, Barnsley, Donald, Jackson en Stevens. Voor andere havens redelijk veel, waaronder een heele troep Duitsche zusters met Roomsche voornamen voor Oost Londen.

Het voornaamste nieuws uit Engeland betreft zekere toespraak door Lord Randolph Churchill, op een vergadering in Kent gehouden, en waardoor hij, naar het schijnt, in de oogen van het Britsche en buitenlandsche publiek al zijn ambtgenooten in de schaduw gesteld en zich tot feitelijk Eersten Minister des lands gemaakt heeft. Hij heeft namelijk daarin iets gegeven wat men van Lord Salisbury zoo min als van eenig ander Minister erlangd had: een politiek programma. Na een zinspeling op de zwakheid der tegenpartij onder den heer Gladstone en andere aanvoerders, en een vriendschappelijke melding van den goeden steun dien de Regering bij Liberalen als Lord Hartington en den heer Chamberlain vond, herinnerde hij dat men het de Regering als fout toerekende dat zij zooveel zaken door Commissies liet onderzoeken, maar dit was iets wat hij een aanbeveling achtte, en de Regering wilde het werk der wetgeving niet ondernemen eer zij de zaken kende, geheel anders dan de heer Gladstone plagt te doen. Het eerste wat vereischt werd was een wijziging van het reglement voor het Lagerhuis, waarbij de sluiting der debatten ingevoerd en de Iersche partij belet zou worden de handelingen te belemmeren. Wat de wetgeving betrof dacht de Regering die voor Engeland en Schotland niet tegenover die voor Ierland te verwaarloozen, en wel vooreerst zou zij het gemakkelijker zoeken te maken voor den veldarbeider om land in eigendom te bekomen, eenigzins op de manier der heeren Jesse Collings en Chamberlain. Daarbij zou men ook den verkoop van kerklanderijen verligten. Aan de tienden kwestie zou iets gedaan, maar hierover kon de Regering nog niets naders zeggen. Daarentegen zou zij er haar werk van maken om te zorgen voor een wijziging der Spoorwegtarieven, in het voordeel van den inlandschen producent, wiens belang thans bij dat van vreemden werd achtergesteld. Ook behoorde de overdragt van land gemakkelijker en goedkooper gemaakt te worden. Het voornaamste echter wat vereischt werd was een betere organisatie van het Plaatselijk Bestuur, en die dacht de Regering zoo ter hand te nemen dat zij tevens een beter en regtvaardiger stelsel van plaatselijke belastingen zou invoeren. In Ierland moest een eind komen aan het dubbele eigenaarschap des lands. Over buitenlandsche zaken sprak de Minister, die het gebeurde in Bulgarije ten sterkste veroordeelde, in een zin waaruit het bleek dat hij evenmin allerlei inmenging van Engeland als onthouding en afzondering voorstond, en zeer rekende op de handeling van Oostenrijk. Kort na zijn toespraak is Lord Randolph Churchill naar Berlijn vertrokken.

Aan den heer Gladstone is het burgerschap van Cork en andere Iersche steden en tevens een adres aangeboden door een half millioen Iersche vrouwen geteekend. In zijn antwoord gaf hij zijn overtuiging te kennen dat de Iersche zaak het *meest* winnen, en Lord Randolph Churchill's toespraak noemde hij een encyclopaedie van beloften.

Verder niets van belang uit Engeland, maar uit Ierland wordt een zeer erg geval van maanlichterij verhaald, waarbij twee jonge meisjes, het eene zeer gevaarlijk, gekwetst zijn. In Burmah werd nog steeds gevochten, en men had een menigte boodschappers der Engelschen aan kruisen gehecht gevonden. In Voor Indie zijn vrij ernstige onlusten ontstaan bij verschillende gelegenheden, onder anderen bij een poging van Engelsche militairen om een strijd tusschen Mahomedanen en aanhangers van het Hindoeisme te beletten. De verovering van Tamai, in Soudan, door vriendschappelijke inlanders, was gepaard gegaan met het sneuvelen van een neef van Osman Digna. In Britsch N. Amerika is een Hudson Spoorweg begonnen die den weg tusschen Liverpool en de Westkust van Amerika 1,000 mijlen korter zal maken.

Het nieuws uit het buitenland beperkt zich tot de zaken van Bulgarije en die van Spanje. Het eerste houdt weinig anders in dan hetgeen men reeds uit telegrammen weet. Oostenrijk werd gezegd aan het Russische Hof geklaagd te hebben over de handelwijs van Generaal Kaulbars, en deze vond op zijn togt door Bulgarije geen gunstig onthaal. Men was in het land er op uit om Vorst Alexander te herkiezen. In Spanje was een ministerieele crisis ontstaan ten gevolge van het besluit om aan de deelnemers aan de militaire omwentelingsbewegingen van onlangs gratie van de doodstraf te schenken. Het geheele Ministerie had zijn ontslag ingediend, maar de Koningin Regentes had aan den Eersten Minister Sagasta het zamenstellen van een nieuw opgedragen. De Hertog van Sevilla, Prins van den Bloede, heeft een manifest ten gunste der Republiek uitgevaardigd, en de Spaansche Regering heeft van de Fransche de verdrijving van den Spaanschen republikein Ruis Zorilla geëischt.

Het nieuws over Z. Afrika is onbelangrijk, en het een en ander over de Tentoonstelling moeten wij tot ons volgend nommer laten blijven.

Hof van Insolventie.

NIEUWE INSOLVENTIES.

Oct. 28.—Louis Franklin, van Wildebeest Vlei, afdeeling Albert. Order van gedwongen sequestratie toegestaan. Gevolgelijk teruggetrokken op op verzoek van crediteuren.

28.—Julius Vogl, handelende als J. Vogl & Co., te Kaapstad, algemeene invoerders, baten, £1,257 16s. 3d.; schulden, £2,790; tekort, £1,433 15s. 9d.

28.—Johannes Jurgens Schoeman, te Paardefontein, distrikt Uniondale, landbouwer, baten, £1,181 5s.; schulden, £1,452; tekort, £270 15s.

VERGADERINGEN.

(Voor den Meester, den heer J. H. Hofmeyr.)

GISTEREN.

EERSTE VERGADERINGEN

werden gehouden in de boedels van Mochamat Salie, Isaac Rennius Julius Cruywagen en Seriem Peters, geen schuldeischers tegenwoordig en geen schulden bewezen.

Re HADJE SALIE MOSTAVA.

Een aanbod van insolvent om vastgoed in zijn boedel te Claremont en Zoutrivier voor £1,771 over te nemen, werd aangenomen.

Re CHARLOTTE WILSON.

Speciale. Rekening van de Paarl Wijn- en Brandewijnmaatschappij voor £26 7s. bewezen. Applicatie zal gedaan worden aan het Hoog Geregtshof voor een Commissie om de echtgenoot van de insolvente en andere getuigen te ondervragen.

Re D. J. DE VAAL LEIBBRANDT, HANDELENDE ALS P. U. LEIBBRANDT.

Tweede. De volgende schulden bewezen:—

	£	s.	d.
C. B. Sellar, open rekening	£15	0	0
Wilman Spilhaus & Co. rekening	19	6	6
J. Sedgwick & Co. promesse en open rekening	46	7	6
White Muller & Co. do. do.	44	1	4

Uit het rapport bleek dat de provisioneele curator de bezigheid had gesloten ter voorkoming van onkosten in het verplaatsen van de licentie. De heer E. R. Syfret werd eenig curator benoemd.

Re ALFRED NICHOLSON.

Derde. De volgende schulden werden bewezen:—

	£	s.	d.
Carlsson Burmeister & Co. open rekening	£16	14	3
Stadsraad van Kaapstad Water-belasting	11	18	0
Enson & Co. promesse	4	10	0
W. Freimond open rekening	22	19	9
C. B. Sellar, open rekening.	4	4	0
W. Rawbone do.	8	0	0

Uit het rapport bleek dat men dacht dat de verbandhouders ten volle zouden worden betaald, en er een kleine dividend zou overschieten voor de concurrente crediteuren. De insolvent schreef zijn faillement toe aan verliezen die hij geleden had door zich in een circusbezigheid te wagen, en door geld te leenen zonder securiteit, dat hij ook verloren had. Werd besloten dat het vastgoed in den boedel zou worden verkocht; en insolvents aanzoek om verlof om te handelen en zijn meubelen te mogen behouden, moest overstaan tot de volgende vergadering.

Hierop verdaagde het Hof.

Produktenmarkt te Kaapstad.

De heeren Ball & Co. rapporteren dato 28 October als volgt:—

STRUISVEDEREN.—De markt was deze week schraal voorzien, en de vederen waren van zeer ordinaire qualiteit. De prijzen zijn onveranderd, en er is vraag naar witte en wijfjesveeren. Gedurende de week werden 921 lbs. verkocht, die £1190 opbragten, en 382 lbs. uitgevoerd, gewaardeerd op £437. Wij teekenen de volgende aan als marktprijzen:

Prima Witte, 1ste, ordinaire ...	£4	10	0	tot	£7	0	0
Do., tweede ...	2	10	0	„	3	15	0
Do., derde ...	1	10	0	„	2	5	0
Do., inferieure schachtig...	1	0	0	„	1	10	0
Wijfjes, witte en lichte (superieure)	4	0	0	„	5	0	0
Do., tweede ...	2	10	0	„	3	0	0
Do., derde ...	1	10	0	„	2	0	0
Do., inferieure en schachtig...	0	15	0	„	1	5	0
Do., donkere ...	2	10	0	„	3	10	0
Fancy ...	3	10	0	„	4	10	0
Staart, witte ...	2	5	0	„	2	7	6
Do., lichte...	1	5	0	„	1	10	0
Do., donkere ...	0	12	6	„	0	17	6
Zwarte, lange ...	3	0	0	„	4	0	0
Do., middelmatige .	1	15	0	„	2	5	0
Do., middelm. korte uitgezochte...	1	0	0	„	1	7	6
Do., do., gemeene tot tamelijk...	0	10	0	„	0	15	
Do., flos ...	0	10	0	„	1	0	0
Vale, lange ...	1	10	0	„	2	0	0
Do., middelmatige .	0	17	6	„	1	3	0
Do., middelm. en korte uitgezochte...	0	12	6	„	0	17	6
Do., do., gemeene tot tamelijk...	0	5	0	„	0	10	0
D., do., korte flos ...	0	10	0	„	1	0	0
Spadonas, witte en lichte ...	1	5	0	„	1	10	0
Do., grijze... ...	0	15	0	„	1	0	0
Do., donkere ...	0	1	0	„	0	3	0

WOL.—De aankomsten deze week zijn groot geweest. De prijzen mogen iets lager worden genoteerd, en koopers verwachten een daling op de volgende verkoopingen. Wij teekenen aan, voor wol geschikt om te wasschen, 5½d. tot 6¼d. per pond aan de wasscherijen; gesorteerde scheersels, tegen van 6½d. tot 7½d., in de stad. Op de verkooping heden morgen werden 11 balen M & B wol, van Achter Paarl, gewasschen aan Zoete Inval, op een bod van 1s. 4½d. ingehouden, daar de eigenaar er 1s. 6d. per lb. voor wilde. Vier balen W S en 5 balen P B wol van hetzelfde district haalden 1s. 5½d. en 1s. 4½d. per lb. respectievelijk.

VELLEN.—De prijzen voor schapenvellen zijn ook iets gedaald. Wij teekenen aan voor bokvellen 10¾d. tot 11d. per lb. Merino vellen; lange wol, 5¾d., en korte, 4¾d. per lb. Kaapsche vellen, 1s. 9d. tot 1s. 10d., en Bastards, 1s. 7d. per stuk.

DOPBRANDEWIJN.—Verkoopers zijn zeer vast, en vragen £13, daar de plaatselijke voorraad niet groot is.

GRAAN.—Er wordt geen Koloniaal graan aangeboden.

MEEL.—De markt is niet zoo vast meer, en de molenaars vragen 15s.

MOEDERS, wenscht gij uwe dochters te zien opgroeijen, voorzien van een prachtig hoofd met haar, de verwondering van allen, begint dadelijk het gebruik van "Hope's Hair Restorer. —Dr. C.F. JURITZ & Co., agenten.—*Adv.*

CORRESPONDENTIE.

[WIJ STELLEN ONS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE GEVOELENS ONZER CORRESPONDENTEN. INGEZONDEN STUKKEN KUNNEN NIET TERUGGEEISCHT WORDEN.—RED.]

DE SCHOOLKWESTIE TE SOMERSET OOST.

Zwagershoek, 23 Oct. 1886.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—In uw nommer van den 19den dezer las ik een schrijven van "Amicus" tegen Dr. J. A. Dieperink, te Somerset Oost, en hoewel deze ijverige voorstander van de Hollandsche taal bekwaam genoeg is om voor zichzelven op te komen, vind ik het toch beter dat het publiek ziet dat er ook anderen zijn, die zich aan zijne zijde scharen, en daarom wil ik ook een woordje in deze kwestie meespreken. Veel wil ik er echter niet van zeggen, omdat Dr. D. de zaak reeds zoo duidelijk mogelijk heeft uiteengezet. Het is aan geen zijner tegenpartijders gelukt om zijne hoofdpunten te wederleggen. Noch Ds. Hofmeyr, noch Justus, noch E. P. met zijne aristocratie, noch Vriend van Regt, noch Amicus hebben het kunnen bewijzen dat het wettig, eerlijk en behoorlijk is dat de Hollandsche taal op de Gill College onderwezen wordt door een paar groote schooljongens en op de Seminarie door eene ongeëxamineerde jongejufvrouw, en dat het geld, als onderstand door den Staat verstrekt en waarvoor wij belastingen moeten opbrengen, aldus weggesmeten wordt. Evenmin hebben die briefschrijvers kunnen wederleggen dat een Bondsman onmogelijk de Afrikaansche nationaliteit kan bevorderen door een Engelsch gezinden predikant te helpen om de oude moedertaal van den Bond van de kerkscholen te verbannen. Al het overige is slechts een draaijen om de eigenlijke hoofdzaak, en in plaats dat Ds. Hofmeyr den doctor tot een leugenaar heeft gemaakt, heeft juist laatstgenoemde zijnen bestrijder de volle laag gegeven, en vooral heeft de *leeraar* van Somerset Oost een mal figuur geslagen met de uren aan het Hollandsch onderwijs in de beide scholen gewijd. Dr. D. heeft groot gelijk met niet meer op anonyme brieven te antwoorden. Wanneer men tegen iemand schrijven wil, die bekend is, moet men als eerlijk man ook met zijn naam voor den dag durven komen en zich niet verbergen onder een of anderen vreemden naam. Het ware te wenschen dat er wat meer moed en geestkracht onder ons Hollandsch sprekende Afrikaners gevonden werd, om voor onze nationale belangen op te komen en dat het niet noodig was dat een Nederlander daarvoor alleen moest strijden. Wat overigens den invloed van Dr. D. in deze afdeeling betreft, die zal genoegzaam blijken wanneer er wederom geldelijke ondersteuning voor de Seminarie gevraagd wordt.

EEN VOORSTANDER VAN DE HOLLANDSCHE TAAL.

WAT STAAT DE SYNODE TE DOEN.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Iemand die de Beschrijvingspunten voor de Synodale vergadering en onze Hollandsche nieuwsbladen leest, moet in een zekere mate met treurigheid vervuld worden. Terwijl toch alle ernstige Christenen in ons land thans vol moesten zijn van gedachten als deze: wij beleven eenen buitengewonen tijd; de Geest Gods heeft misschien nog nooit zoo krachtig door het gansche land gewerkt als thans; wij moeten ons reppen duizenden vreemdelingen stroomen Zuid Afrika binnen; hoe zullen wij het groote werk dat de Heer ons geven zal behoorlijk verrigten? ons werelddeel, zelfs het Zuidpunt er van wemelt van heidenen, hoe kunnen wij onze heilige roeping ten opzigte van hen vervullen? wij moeten de krachten vereenigen, en al ware 't maar tot zelfbehoud, doen wat onze handen vinden om te doen; wat doen intusschen vele regtzinnige leden der kerk? Zij spreken en schrijven als of de geheele toekomst van land en Kerk afhangt van de vraag, wat of men denkt over de afschaffing, over de Kinderharp, over de geloofsgenezing, enz. enz.

De meesten dezer zijn gewis welmeenende leden der kerk, maar zij worden verschrikt en opgezweept door personen waarvan sommigen nevenbedoelingen hebben en ze wijsmaken dat de Kerk in gevaar is en dat men hier even als in Holland eene partij in de Kerk heeft die de leer der kerk ontrouw is; hetgeen eene onwaarheid is. Zie hoe ver men zoeken moet en met welke kinderachtige dingen men voor den dag komt als men geroepen wordt om daarvoor bewijzen te leveren.

Maar als iets berekend is om de toestanden die thans in Holland gevonden worden en waardoor de Kerk daar dreigt in den grond geboord te worden, hier in 't leven teroepen, dan is 't juist die geest waarvan ik klaag. Men ziet 't niet in hoe men 't daarheen drijft, hoe men gevaar loopt onder den invloed te komen van den geest die de Farizeen tegenover Jezus en de Apostelen bezielde.

De Heiland komt om de wereld te redden en heeft Zijn leven daarvoor veil: maar terwijl Hij daarvan vol is, komen die ijveraars voor de letter der wet en voor de voorvaderlijke instellingen, Hem kwellen en strikken spannen met allerlei nietige vragen over het grootste gebod, de Sabbatwet en dergelijke, houden zich bezig met oneindige geslachtsrekeningen en fabelen; en Jezus was een nieuwigheidszoeker en verbreker der wet, ontrouw aan de voorvaderlijke godsdienst. Zij zijn de trouwe zonen der vrome voorvaderen en der Kerk.

Ik zeg, als men alles leest wat tegenwoordig over nieuwigheden in de Kerk, over afschaffing en dergelijke geschreven wordt, als men een predikant ziet te kennen geven dat alleen diegenen die van zijn gevoelen zijn over de schoolkwestie de trouwe zonen en dochteren der hervorming zijn, dan begint men met regt voor den geest der Fariseën te vreezen.

Natuurlijk als men zoo veel aan deze vragen hecht, dan is 't geen wonder dat men hebben wil dat de Synode daarover zal uitspraak doen! Denk voor een oogenblik na. Moet de Synode over alle mogelijke kwestien die in 't land ontstaan met gezag uitspraak doen? daarmede een deel van de leden der Kerk als in den ban doen; ze dwingen om tegen hun geweten te handelen of anders tegen de Synode in verzet te komen? Er was een tijd toen vele vrome en ook geleerde leden der Kerk evenzeer van elkander verschilden op 't punt van de slavernij als nu velen onderling verschillen omtrent de afschaffing, de geloofsgenezing enz. Zou 't in dien tijd verstandig geweest zijn als men de Synode had willen dwingen die kwestie met gezag te beslissen? Ziet, nu komen allen wij overeen wat betreft den slavenhandel.

Wat men ook eindelijk over deze vragen denken zal, blijft 't even verkeerd om te willen dat de Synode moet voorschrijven wat wij allen daaromtrent gelooven moeten.

Eene synode heeft tot zoo iets hoegenaamd geen regt. Wij zijn niet Roomschen maar Protestanten. In de Roomsche Kerk moet de Paus of een concilie voor de leden denken, de schrift onderzoeken en bepalen wat zij gelooven moeten. Wij zijn bij de Hervorming van dat juk bevrijd! Een Protestantsche Kerk staat op dezen grondslag: Zekere punten in de leer waaromtrent men 't reeds met elkander eens is, worden in de formulieren zamen gevat en dat is de band der vereeniging.

Eene synode moet deze leer handhaven, maar heeft geen regt nieuwe geloofsartikelen te gaan vaststellen op punten waarover de leden der Kerk onderling verschillen. Er blijven nog altijd vragen over waaromtrent er onder de leden verschil van gevoelen zal bestaan en daaromtrent moet de regel gelden: een ieder zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd.

Men zou anders met alle mogelijke vragen tot de Synode kunnen en moeten komen. Even als de Paus zou zij bij de verkiezingen moeten zeggen voor wien de leden der Kerk stemmen moeten; een Professor zou moeten vragen hoe hij iederen tekst moet verklaren, een ander zou willen weten of 't niet een ongeoorloofde nieuwigheid is dat een predikant lid van 't Parlement wordt, of dat een predikant het rooken onzedelijk noemt, of dat een inrigting als 't Paarlsche Gymnasium staatsonderhoud ontvangt.

Neen, de Dortsche Synode, en onze belijdenisschriften laten zich niet met zulke zaken in, maar erkennen de regten van 't geweten en de vrijheid van de leden.

Heeft onze Synode dan, toen zij in 1883 afschaffingsvereenigingen goedkeurde, de vraag beantwoord of de afschaffing zoo als b.v. Prof. Hofmeyr die verdedigt Bijbelsch is of niet? Geensins; men wake toch tegen verwarring van begrippen. Ik geloof dat er naauwelijks drie predikanten in onze Kerk zijn die de zienswijze van den Professor deelen; maar iets anders is 't als men afschaffer is naar 't beginsel in 1 Cor. 8: 13 uitgesproken; in dien zin had de Synode het volste regt te zeggen: het is geoorloofd. Die hiertegen is, die is tegen wat de Schrift duidelijk leert wat de liefde gebiedend eischt.

Behoudens dit alles echter kan ik mij wel een geval denken, dat een zaak waaromtrent de Heer en de Apostelen zouden zeggen: een ieder zij daarin in zijn gemoed ten volle verzekerd, op zoo onzinnige wijze kan gedreven worden of zoo veel opschudding zou kunnen baren, dat eene Synode voorzigtigheid en inschikkelijkheid of matigheid zou moeten aanraden.

Ik kan mij wel voorstellen dat sommigen bevreesd zijn dat al de predikanten uit de Kweekschool komende afschaffers zullen zijn. Men zou dan mogen onderzoeken of Prof. H. de zaak op onzinnige wijze drijft, of men reden heeft om zich te verontrusten, of een der curatoren b.v. reeds met hem over de zaak gesproken heeft en hoe hij daaronder gezind is.

Wat ik daaromtrent vernomen heb is, dat hij er nooit van den kansel over spreekt, waarom er ook slechts 4 of 5 personen te Stellenbosch zijn die hem niet willen hooren; dat hij nooit tracht iemand tot zijne zienswijze over te halen, behalve in zijne geschriften en in de vergaderingen der vereeniging; dat geen wijnboers-zoon lid zijner vereeniging is; dat zijne vereeniging in het geheele Zuid Afrika nog slechts eenige honderden leden telt.

Toch schijnen vele wijnboeren te vreezen dat hij hun van hun broodwinning zal berooven! Een paar onzer predikanten keuren de heilsarmee, het dragen van blaauwlintjes enz. goed en sommige razen als of onze leer en Kerk in groot gevaar zijn.

Men schijnt liever de eenvormigheid des doods te willen dan het leven met 't een of ander er bij dat men niet goedkeurt.

Ik ben geen afschaffer, draag geen lintjes, ga niet mede met de heilsarmee of eigenlijk zoogenaamde geloofsgenezing, maar acht mijn geloof en mijn Kerk ook zoo lamlendig niet dat zij daardoor zoo haastig in gevaar zullen gebragt worden. Andere Christelijke kerken geven ons een ander voorbeeld.

Ik ken de waarde van onze Kerk en van mannen als Prof. H. en Ds. A. Murray veel te goed om mij van ze te laten vervreemden om redenen als de bovengenoemde.

Laat ons liever toezien dat ons geestelijk leven gezond is en dat wij het werk doen dat de Heere ons oplegt en Hij zal voor ons en onze Kerk zorgen. Een gezond ligchaam werkt alle onreinheid en ziekte uit en werpt ze af, maar als 't leven kwijnt dan staat 't aan allerlei gevaren bloot, hoe zeer men ook tracht den uiterlijken voren te bewaren.

ROM. 14 v. 5.

DE SYNODE.

Onderveld, 6 Oct. 1886.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Veler oogen, ja meer dan ooit te voren, zijn dezer dagen op de Synode gerigt, want veel hangt af van de besluiten dit jaar, waardoor de Kerk zal bloeijen of kwijnen.

Ik moet zeggen dat het zeer velen met mij een raadsel was te moeten vernemen dat men voor drie jaren de Synode sloot met eene schuld van £600, en eerst na de Synode bepaald werd kwam het uit "groot tekort, geen reiskosten, mogelijk ook geen daggeld." Natuurlijk moet er nu een schuld ontstaan van 2, à 3 maal zes honderd, zoo men niet die zelfverloochenende liefde opdoet voor de Kerk uit eigen zak wat uit te geven.

Wij wenschen gaarne te weten of dat regt is tegenover de gemeente? tegenover predikanten en ouderlingen, wier gemeenten arm zijn, en hun vooral in deze drukke tijden, in vele gevallen niets geven? De rijken met hun £500 tot £900 zijn er goed aan toe, en maken tijdens de Synode toch wat. Logies gratis, ja alles, en salaris gaat intusschen voort. Voor reiskosten zorgt de kerkeraad, en geeft predikant en ouderling in zekere gevallen vier of vijf malen zooveel als noodig is. Al is de gemeente ook nog in schuld, de kerkeraad besluit maar, en de gemeente weet er niets van.

De toestand van zaken, mijnheer, is zeker ongehoord en gevaarvol. Moest men de Synode niet alle 5 à 6 jaren bijeenroepen, en dan alleen wanneer ernstige gevallen zich voordoen van meer algemeen belang? Voorts, is het niet pligt en regt tegenover de gemeenten dat er jaarlijks, na de zitting van iedere Synode en Ring, *duidelijk* verslag zal gedaan worden van *alle* inkomsten en uitgaven? Evenzoo plaatselijk, aan iedere gemeente, op eene daartoe vooraf bepaalde vergadering? Op enkele plaatsen wordt er wel afgekondigd dat het kassaboek, onder toezigt van een diaken, in de Konsistoriekamer ter inzage zal liggen, maar hoevelen, mijnheer, zullen de moeite doen, en indien er nog al dezulken zijn, hoevelen verstaan er iets van? Zoodoende zal men weten hoeveel geld ingekomen en *waarvoor* het besteed is geworden; dat zal de gemeente aanmoedigen, in plaats van met achterdocht te vervullen, waardoor velen zich van de Kerk hoe langer hoe meer onttrekken. (Hoe groot is toch de balans of schuld van de Binnenlandsche Zendingskas? Wacht, de Synode zit!)

Er is voorwaar te veel in de Kerk dat, zoo het niet het geval is, naar onregt lijkt. Hoe velen spreken ernstig, doch hoe velen doen het werk? Zeer enkelen. Velen gaan overladen daarheen, anderen, waaronder niet weinigen van onze beste predikanten, die den last dragen, moeten zich met de kruimkens behelpen. Van de arme zendelingen en *sommige* onderwijzers met den allerzwaarsten last, wil ik niet eens spreken. Indien er in het finantieele stelsel onzer Kerk, vooral het salaris stelsel, geene verandering komt, dan zie ik eene droevige toekomst te gemoet. Zal men ook bij de Kerk beginnen te bezuinigen? (De Synode zit! wacht een weinig.)

Er zijn zeer belangrijke beschrijvingspunten, o. a. een van den pred. van Du Toitspan, in zake de Zending. ZWelEerw. wil het onder de Ringen. In sommige Ringen zal het zeker werken, alwaar predikanten zijn met warme harten en niet alleen woorden voor de Zending. Alom zoekt men ze te vergeefs. Ds. Kriel's punt in zake kosten met quæstors in Ringen is verongelukt; dat is bezuiniging?

Ik zie geen heil in schoolinspecteurs. De inspectie is maar hier en daar aandoen en vernemen; noodelooze kosten. Wat heil is er tot hiertoe geweest in Zendingsinspectoren? Niets. Hoe vele zendelingen en gemeenten zijn met die heeren in aanraking gekomen? Doen zij al eens de ronde, soms op andere bezigheid, dat is het maar een vlug bezoek, een vragen, veelal per brief; wat wordt gedaan? De gemeenten, blanke zoowel als zendinggemeenten, worden nooit opgewekt noch aangemoedigd. Zit de Ring of Synode, dan weet men weinig of niets te zeggen; er mogen hierin uitzonderingen zijn, ik weet van zeer weinigen. Noodelooze kosten!

Waarom iets aannemen als men half werk gaat doen? Dr. Hofmeyr's plan is zeer aannemelijk (Punt 84), indien die man geene andere betrekking bekleed, anders weer half werk en noodelooze kosten.

De vrije verkiezing wordt wenschelijk, zoo niet noodzakelijk. Mij dunkt indien toch, dat dan algemeen de vrijheid aan ieder lid gegeven wordt. Met afgevaardigden uit wijken, zooals de Kerkeraad van Prins Albert wil (Punt 102), dit is minder aannemelijk, dan komt de cirkel maar een weinig wijder als nu het geval is. Mogelijk was het beter vooreerst vrijheid te laten aan iedere gemeente om het in te voeren, ja of neen. Dit stelsel zal zich dan zelf aanbevelen of uitwerken. Met dit stelsel zal er zeker minder kans bestaan tot knoeijerij bij het beroepen van Predikanten en de kiezing van Kerkeraadsleden, zooals maar al te vaak geschiedt. De gemeenten moeten meer erkend worden en ook *wat* te zeggen hebben. Het is schandelijk, en de N. G. Kerk onwaardig, zooals het soms toegaat tijdens vacaturen. Vandaar openlijke raadgevingen in nieuwsbladen aan gemeenten. Ik word te lang; later echter meer, en dan meer ter zake.

OPMERKER.

P.S. De *Graaff-Reinetter* neme vriendelijk over!

CERTIFIKAAT HERDRUKT.—"Bij mijn lang verblijf in Zuid Afrika leed ik hevig aan de heerschende ooginflammatie. Alle middels bleven vruchteloos, totdat ik Dr. Romershausen's Oog Essens (verkrijgbaar bij Dr. C. F. Juritz & Co.) gebruikte, en nu ben ik er volkomen genezen, zonder dat er sporen van zwakheid achter gelaten zijn.—Get. C. Hugo Hahn, Zendeling Rijnsch Genootschap."—*Adv.*

☞ ZIE BIJVOEGSEL

PAARLSCHE
Brandassurantie en Trustmaatschappij.

DERTIENDE JAARLIJKSCHE
Algemeene Vergadering.

Berigt aan Deelhebbers.

OVEREENKOMSTIG Artikel XVIII van de Acte dezer Maatschappij geschiedt hierbij kennisgeving, dat de Dertiende Jaarlijksche Algemeene Vergadering van Aandeelhouders zal plaats hebben ten Kantore der Maatschappij, in het Gebouw der Westelijke Provincie Bank, te Paarl,

OP MAANDAG,
DEN 1sten NOVEMBER 1886,
's Voormiddags ten 10 ure,

Ten einde van de Direkteuren Rapport te ontvangen van de zaken der Maatschappij, voor het jaar eindigende 30 September 1886.

Voorts om drie Direkteuren te kiezen in plaats van de WelEdele heeren JOHANNES JOSEPHUS ALBERTIJN, ERNST GUILLIAM RETIEF, en JACOBUS PETRUS THERON, die volgens Art. 30 van de Acte aftreden, maar herkiesbaar zijn. Verder om twee Auditeuren te verkiezen in plaats van de WelEd. heeren EDWARD SHARPE en TIELMAN ROOS, T.zn., beiden herkiesbaar.

Op last van de Direktie.
J. J. DE VILLIERS, A.P. zn.,
Secretaris.

Gebouw der W. P. Bank,
Paarl, 13 Oct. 1886.

Onderlinge Maatschappij
VAN
LEVENSVERZEKERING
(MUTUAL)
VAN DE
Kaap de Goede Hoop.
HOOFDKANTOOR: DARLINGSTRAAT
KAAPSTAD.

[OPGERIGT, 1845.]

OPGELOOPEN FONDSEN, 31 MEI 1886 £964,845

KENNISGEVING
AAN HEN
Die zich willen laten Verassureren.

DENGENEN die zich willen laten verassureren wordt hiermede berigt, dat de volgende Verdeeling van Winsten plaats zal vinden in **AUGUSTUS 1889**, en dat alle Polissen gesloten vóór **1 NOVEMBER 1886**, regt zullen hebben op **DRIE JAREN WINST** bij die Verdeeling. Voorstellen dienen dus zonder verwijl te worden ingezonden ten Hoofdkantore, of bij een der Agenten.

De aandacht wordt bepaald bij de ongeëvenaarde voordeelen Assureerders door dit Kantoor aangeboden.

Polissen worden uitgereikt vrij van alle beperkingen wat Woonplaats en Reizen betreft, en kunnen niet verbeurd worden door nietbetaling van een Premie, mits de overgaafwaarde voldoende is om één of meer Jaarlijksche Premien te betalen.

Aanspraken worden inbetaald **Een Maand** na bewijs van overlijden.

Daar dit **het Eenige Zuid Afrikaansche Levensassurantie Kantoor** is dat er bestaat, maakt het aanspraak op de ondersteuning van alle Kolonisten. Prospectussen, Vormen van Aanzoek, en alle noodige informatie zijn verkrijgbaar op aanzoek ten Hoofdkantore en Agenturen door de geheele Kaap Kolonie, Natal, Vrijstaat en Transvaal.

J. C. GIE,
Secretaris.

Mutual Gebouwen,
7 September 1886.

TRANSVAAL.

Geschiedenis van de Emigranten Boeren en van den Vrijheids Oorlog

DOOR

Kommandant WEILBACH

EN

C. N. J. DU PLESSIS,
POTCHEFSTROOM,

Met het Portret van laatstgenoemde.

De prijs van dit populaire werk was altijd 12s. 6d.; thans is het verminderd tot

5s. per enkel exemplaar.
4s. per Stuk voor 25 exemplaren.
3s. 6d. per do. do. 50 exemplaren en
2s. 6d. per do. do. 100 exemplaren.

In deze prijzen is het Postgeld niet meegerekend.

Dit werk geeft een volmaakt Overzigt tot en met den laatsten Oorlog.

Elk Afrikaansch Huisgezin behoort dit Boek thans te bezitten.

J. C. JUTA & Co,
KAAPSTAD.

ANTH. M. DE WITT,
ARCHITECT, ENZ.
Kantoor, CREWES' GEBOUWEN,
KAAPSTAD.

MEUBELEN MEUBELEN MEUBELEN

DE GROOTSTE VOORRAAD IN
ZUID AFRIKA,
SUPERIEUR KOLONIAAL GEMAAKTEN
De beste waarde voor het geld in de Kolonie.

D. ISAACS & Co.
VOORKAMER SETS—Elegantie en Sterkte Vereenigd
D. ISAACS & Co
EETKAMER SETS—Massief en Substantieel.
D. ISAACS & Co.
SLAAPKAMER SETS—Van verschillende Houtsoorten en Patronen.
D. ISAACS & Co.
LEDEKANTEN—Onvergelijkelijk in qualiteit en Prijs.
D. ISAACS & Co.
TAPIJTEN—Axminster, Brusselsche, Tapijtwerk, Kidderminster, enz., de laatste Modes en Kleuren.
D. ISAACS & Co
OVERTREKS IS VOOR MEUBELEN—Zijden, met figuren, Tapijtwerk, Cretonnes, Repps, Pluis, enz., de Nieuwste Patronen.
D. ISAACS & Co.
Het Goedkoopste Handelshuis voor Meubilair, IJzerwerk, Porcelein Goed, Aardewerk, Glaswerk, Messenwaren, Pleetwaren en alle andere Huishoudelijke Benoodigdheden.
D. ISAACS & Co.

Alle Artikelen zijn in duidelijke Cijfers gemerkt tegen Netto Prijzen, voor Contant.
VERTOONKAMERS:
86, 88, 90 en 92 Langemarktstraat, Kaapstad.

Geïllustreerde Catalogus en Prijslijst worden op aanvraag postvrij toegezonden.

GEORGE FINDLAY & CO.,
BIEDEN NU AAN
TEGEN VERMINDERDE PRIJZEN:
BRANDRAM'S BB BLOEM VAN ZWAVEL.

WINGERD SCHOFFELS, Spuiten
CRADLE ZEISEN, Sikkels
VELD- en TUINHEKKEN
BLADKOPER, Geel do.
KOPEREN KETELS, Hoofden en Bodems
GEEL KOPER SOLDEERSEL, Blik
ROTSZOUT, voor Vee
SCHAAPSCHAREN, Struisveer-Scharen
McDOUGALL'S SCHAPENDIP
DAMSCHRAPERS, Pijpen voor Dammen
SLUISKRANEN, voor Dammen
REUZEL OLIE, Verf, Olie, Olijfolie
GEMENGDE VERF, gereed ten gebruike
WIJNPOMPEN, Gomelastieken Pijpen.

IJzerpakhuis, 15 Gravestraat, Kaapstad.

Goudmijners en Prospecteerders Stevels
WATERPROEF, ZANDPROEF EN SLANGPROEF.
KOMT ZE BEZIGTIGEN BIJ DEN
Kaapsch Maaksel Stevelwinkel,
VAN DE
WESTELIJKE LOOIMAATSCHAPPIJ,
5 PLEINSTRAAT.
ZIET OOK HAAR
Mans Wandel-, Schiet- en Voetbal Stevels, en de Werklieden Blucher.
JONGENS STEVELS, in groote verscheidenheid.
DAMES EN KINDEREN STEVELS, in verschillende soorten en kwaliteit.
VELDSCHOENEN, Mans, Jongens en Kinderen.
PROBEERT ZE EENS.

AAMBEIJEN POEDER.

HET succes dat tot hiertoe gepaard ging met het gebruik van bovengenoemde Medicijn, heeft den Eigenaar, den Heer C. H. BÖSENBERG, er toe gebragt dezelve meer prominent voor de aandacht van het Publiek te brengen; het werd in vele gevallen bewezen een zeer krachtig middel te zijn tegen deze zoo algemeen heerschende ziekte, die aangeduid wordt door hoofdpijn, kortzigtigheid, drukking op de oogen, angst, duizeligheid, gebrek aan geestkracht, onregelmatigheid in het bloed, pijn in de lenden en verstopping.

De bijzondere eigenschappen van dit Poeder om het bloed te verdunnen en een vrijen bloedsomloop te bevorderen, om de werking der ingewanden te prikkelen en te regelen, en ze te zuiveren van slijmerige en scherpe stoffen, nemen de onaangename uitwerkselen weg en genezen de ziekte. Het zal ook zeer heilzaam bevonden worden wanneer het gebruikt wordt als bovengemelde voorteekenen, de voorloopers van RHUMATISCHE JICHT zich voordoen, en ook bij drukking op de borst, droogheid, jeuken en chronische aandoeningen van de huid, en bij waterzucht, meer bijzonder wanneer deze uit onderdrukte uitwaseming voortkomt.

Als een huismiddel bij verstopping kan het veilig worden aanbevolen, alsmede voor de behandeling van uitslag bij kinderen.

Volle bijzonderheden vergezellen elken Bottel. Prijs 2s.; per Post 2s. 6d

BEREID DOOR DEN EENIGEN EIGENAAR
C. H. BÖSENBERG, Chemist en Droogist, hoek van Bree- en Korte marktstraten, Kaapstad

N.B.—Dit geneesmiddel is bereid in den vorm van een Poeder, zoodat het voor altijd kan gehouden worden, zonder deszelfs eigenschappen te verliezen; een voordeel dat andere mengsels niet bezitten.

Een Kapittel van Ongelukken.

DE volgende Ongelukken toonen het gevaar waaraan alle klassen zijn blootgesteld, en op de behoefte die er bestaat om zich tegen ongelukken te assureeren

DE HEER E. A. JONES.—De Kar waarin hij zat sloeg om te Baviaans Kloof, en hij bezeerd zijn been. Hij was geassureerd in de Commercial, en ontving £25 als vergoeding.
DE HEER WHITE.—Sneed zich in den arm door het barsten van een Sodawater Bottel. Hij was geassureerd in de Commercial en ontving £13 15s. als vergoeding.
DE HEER W. S. SMITH.—Stootte zijn scheen terwijl hij een trap opklom. Hij was geassureerd in de Commercial en ontving £37 10s. als vergoeding.
DE HEER CAMPION.—Bezeerde zijn been terwijl hij uit varen was. Hij was geassureerd in de Commercial en ontving £10 als vergoeding.
DE HEER M. SMUTS.—Had zijn schouder ontwricht terwijl hij voetbal speelde. Hij was geassureerd in de Commercial en ontving £3 als vergoeding.
DE HEER MUDIE.—Brak zijn enkel door het omslaan van een Kar. Was geassureerd in de Commercial en ontving £27 als vergoeding.
DE HEER C. REX, een Boer.—Een beet van een paard. Hij was geassureerd in de Commercial en ontving £5 als vergoeding.
DE HEER LANCE.—Bezeerde zijn voet onder het wiel van een kar. Hij was geassureerd in de Commercial en ontving £4 6s. al vergoeding.
DE HEER C. MARAIS.—Bezeerde zijn voet onder een kar. Hij was geassureerd in de Commercial en ontving £2 2s. als vergoeding.
DE HEER FRANK WEBBER.—Bezeerde zijn voet met een spoorwegongeluk nabij de Oranj Rivier.—Hij was geassureerd in de Commercial en ontving £25 als vergoeding.

Voor ongelukken in het dagelijksch leven verassureert de
COMMERCIAL ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ (BEPERKT),
TE KAAPSTAD.

DIRECTEUREN
WM. BERG, Voorzitter.
J. W. ATTWELL
H. C. VAN BREDA
L. WIENER, L.W.V. Vice-Voorzitter.
D. P. KRIJNAUW
P. MARAIS
E. J. EARP.

Voor Prospectussen en Aanzoeken voor Assurantie vervoege men zich bij de Agenten in al de voornaamste Steden of bij

A. W. BROOKE SMITH, Secretaris.

Zomerbloemen, Planten, enz.

NU Gereed,—Aster, Duitsche en Chineesche, Balsam, Globe Amaranth, Dianthus, Stokrozen, Helichryssum, Portulaca, Verbena, Zinnia, enz.

Tomato Planten, in Zes Soorten.
Groenteplanten, soorten.
Te Koop geboden tegen billijke prijzen door

ROBERT TEMPLEMAN,
ZAADVERKOOPER EN BLOEMIST,
12, Kasteelstraat.

J. S. HOOGENDOORN,
AANSPREKER, ENZ.

BEGRAFENISSEN aangenomen, Doodkisten, Lijkkoets en Rouwkoetsen gereed, in den kortst mogelijken tijd en tegen den billijksten prijs.

Rozestraat, Kaapstad.

ZUID-AFRIKAANSCHE
KONINKLIJKE MAILDIENST

De "Castle Mail Packets" Maatschappij

DE Stoombooten dezer Linie vertrekken van Kaapstad naar **Londen** om den anderen Woensdag, via **Madeira** en **Plymouth**, te **Sint Helena** en **Ascencion** aanleggende op bepaalde tusschentijden.

Nov. 10.—"NORHAM CASTLE," Kapt. A. WINCHESTER, via Lissabon.

Voor vracht of passage vervoege men zich bij de Agentuur van de CASTLE MAILBOOT MAATSCHAPPIJ (Beperkt).

Geld op Verband.

GELD op EERSTE VERBAND, tegen 6 percent. per jaar, is verkrijgbaar ten eenigen bedrage, op geapprobeerde Leeningen.

Men vervoege zich bij
COSNETT & ST LEGER.

UNION LINIE
KONINKLIJKE MAILDIENS
UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ
(BEPERKT).

DE Mailbooten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar **Engeland Via Madeira**, om den anderen Woensdag, te 4 uur n.m., te **St Helena** en **Ascension** als onder aanleggende.

VOOR ENGELAND.
"TROJAN," Kapt. LARMER, 3 Nov. via Madeira, alleen.
"PRETORIA," Kapt. OWEN, 17 November, via St. Helena en Madeira.
"MEXICAN," Kapt. BAINBRIDGE 1 December, via Madeira alleen.

THOS. E. FULLER,
Algemeene Bestierder voor Z. Afrika.

WOL! WOL!

DE Ondergeteekenden zijn Koopers van alle soorten Wol tegen Hoogste Marktprijzen.

Zij zijn ook bereid voor de VERSCHEPING te zorgen van alle KOLONIALE PRODUKTEN naar de Engelsche, Vastelandsche en Amerikaansche Markten, en liberale kontante Voorschotten daartegen te geven.

Voor verdere bijzonderheden vervoege men zich bij
POPPE RUSSOUW & Co,
10, Burgstraat, Kaapstad

SHERIFF SALES.

DISTRICT OF PRINCE ALBERT.

In the Suit between Colonial Government, Plaintiff, and WILLEM J. STORM, Defendant.

IN execution of the Judgment of the Supreme Court in above Suit, a Sale will be held at Prince Albert, in said District, on Wednesday, the Tenth day of November, 1886, at 10 o'clock a.m., of the following, viz.:—The Standing Crop at Defendant's Homestead, estimated to yield 8 Muids of Corn.

The Defendant's Half-share in the Crops at Vyge Valley, estimated to yield about 200 Muids of Grain, and his Half-share in about 1,200 sheaves of Oats.

JOHN J. GRAHAM,
High Sheriff.

High Sheriff's Office,
25th Oct., 1886.

DISTRICT PRINS ALBERT.

In Zake tusschen Het Koloniale Gouvernement Eischer, en WILLEM J. STORM, Verweerder.

IN Executie van Gewijsde van het Hoog Geregtshof in de bovengemelde Zaak, zal Verkooping worden gehouden te Prins Albert, in het gezegde District, op Woensdag, den 10den November 1886, te 10 ure v.m., van het volgende namelijk:—Den Staanden Oogst op Verweerders Plaats, die geschat wordt op 8 Mudden Koren.

Verweerders Half Aandeel in den Oogst te Vrije Vallei, geschat op omtrent 200 Mudden Graan, en zijn Half Aandeel in omtrent 1,200 Havergerven.

JOHN J. GRAHAM,
Opperbaljuw.

Kantoor van den Opperbaljuw,
25 October 1886.

DISTRICT WORCESTER.

In the Suit between JOHANNES NICOLAS HAMMAN, Plaintiff, and PETER SCHALK DU PLESSIS and others, Defendants.

IN execution of the Judgment of the Supreme Court in the above Suit, a Sale will be held at Doorn River, in said District on Friday, the 5th day of November, 1886, at 10 o'clock, of the following, viz.:—30 Goats, 5 Head Cattle, 2 Horses.

JOHN J. GRAHAM,
High Sheriff.

High Sheriff's Office,
28th Oct., 1886.

DISTRICT WORCESTER.

In Zake tusschen JOHANNES NICOLAS HAMMAN, Eischer, en PETER SCHALK DU PLESSIS en anderen, Verweerders.

IN Executie van Gewijsde van het Hoog Geregtshof in de bovengemelde Zaak, zal Verkooping worden gehouden te Doornrivier, in het gezegde District, op Vrijdag, den 5den November 1886, te 10 ure, van het volgende, namelijk:—30 Bokken, 5 Stuks Vee, 2 Paarden.

JOHN J. GRAHAM,
Opperbaljuw.

Kantoor van den Opperbaljuw,
28 Oct., 1886.

WESTELIJKE PROVINCIE SPOORWEG
TIJDTAFELS VAN AF 1 AUG. 1886.

KAAPSTAD—KIMBERLEY EN P. ELIZAB.

STATIES.					
Vertrek van	v.m.	n.m		n.m.	n.m.
KAAPSTAD v	7.40	4.25	..	1.0	6.0
Woodstock	7.44	4.30	..	..	..
Zoutrivier Junctie	7.52	4.38	..	1.8	6.15
Maitland	7.55	4.40	..	..	
Ak. Durbanweg Junc.	8.25	5.10	..	..	..
Vert. do.	8.27	5.15	..	..	..
Kraaifontein	..		..	..	...
Muldersvlei Junctie	9.51	6.43	n.m.	..	..
Klapmuts	10.9	6.55	7.0	..	7.50
Paarl	10.38	..	7.25	2.36	8.15
Lady Grey Brug	10.49	..	7.37	2.44	8.25
Ank. WELLINGTON v	11.10	..	7.55	3.2	8.49
Vert. do.	11 25		..	3.7	9.9
	n.m.	..			
Hermon	12.20	..	..	3.46	10.6
Piketberg Weg	1.0	..	..	4.14	10.44
Tulbagh Weg	1.26	..	..	4.30	11.12
Artois Molen s	...	..	..	..	..
Ceres Weg	2.10	..	..	5.1	11.55
					v.m
Breederivier	2.38	..	..	..	12.24
Goudini Weg	3.8	..	..	..	12.54
Aank. WORCESTER v	3.35	..	..	6.2	1 20
Vert. do.	..	..	..	6.20	2.5
Hexrivier	..	..	..	...	2.46
Hexrivier Oost	..	..	..	7.22	3.30
Triangle	..	..	..		5.15
Ank. TOUWSRIVIER v	...	..	..	9.20	6.5
Vert. do.	...	..	..	9.30	6.20
Constable	..	..	..		7.25
Matjesfontein v	..	..	..	11.10	9.5
				Zat. v.m	
Buffelsrivier	..	..	..	12.1	10.15
Grootfontein v	..	..	..	1.17	11.50
Bloedrivier s	..	..	..	..	n.m.
Prins Albert Weg	..	..	..	2.34	1.50
Fraserburg Weg v	..	..	..	3.45	3.30
Uitkijk	..	..	..	..	..
Letjesbosch s	..	..	..	4.35	4.42
Ak. BEAUFT. WEST v	..	..	..	6.0	6.15
Vert. do.	..	..	..	6.10	7.15
Rhenosterkop s	..	..	..	7.5	8.25
Nels Poort	..	..	..	7.50	9.25
Drie Zusters s	..	..	..	8.35	10.30
Biesjespoort	..	...	...	9.25	11.40
					v m.
Victoria West Weg	..	..	..	10.10	12.45
Braak Poort	..	...	..	10.45	1.31
Richmond Weg	..	...	.	11.35	2.35
				n m	
Deelfontein s	..	..	..	12.30	3.40
Mijfontein	..	..	..	2.55	4.15
Ak. DE AAR JUNC. v	..	..	..	1.45	5.15
Vert. do.	..	...	..	2.5	5.55
Houtkraal	..	..	..	3.10	7.15
Potfontein	..	..	..	3.45	8.5
Pauwpan s	..	..	..	4.15	8.51
Krankuil s	..	..	..	4.45	9.43
Ak. ORANJERIVIER v	..	..	..	5.20	10.30
Voor P. Eliz. zie onder					
Vert. do.	..	..	..	5.30	10 45
Witteputs s	..	..	..	6.25	11.35
					n.m.
Belmont	..	..	..	6.57	12.23
Graspan s	..	..	..	7.24	1.6
Honignestkloof s	..	..	..	7.55	1.45
Modderrivier	..	..	..	8.37	2.45
Spijtfontein s	..	..	..	9.22	3.40
Beaconsfield	..	..	..	10.15	4.45
Aank. KIMBERLEY v	..	..	..	10.25	4.55

KIMBERLEY NAAR KAAPSTAD

STATIES.				
			v.m.	n.m.
Vertrek van KIMBERLEY v	...	..	4.30	1.0
Beaconsfield	...	..	4.45	1.15
Spijtfontein s	...	..	5.26	2.0
Modderrivier	...	..	6.10	2.50
Honignestkloof s	...	..	6.51	3.35
Graspan s	...	..	7.20	4.10
Balmout	...	..	7.47	4.40
Witteputs	...	..	8.18	5.15
Aank ORANJERIVIER v	...	..	8.50	5.50
Vertrek do	...	..	9.5	6.15
Krankuil s	...	..	9.38	7.10
Pauw Pan s	...	..	10.6	8.0
Potfontein	...	..	10.38	8.50
Houtkraal	...	..	11.9	9.40
Aank DE AAR JUNCTIE v	...	..	11.55	10.40
			n.m.	
Vertrek do	...	..	12.10	11.20
Voor P Elizabeth zie onder				v.m.
Mijnfontein s	...	..	12.58	12.30
Deelfontein	...	..	1.25	1.10
Richmond Weg	...	..	2.16	2 30
Braak Poort	...	..	3.1	3.35
Victoria West Weg	...	..	3.40	4 30
Biesjespoort	...	..	4.25	5.35
Drie Zusters s	...	..	5.5	6.30
Nels Poort	...	..	5.55	7.50
Rhenosterkop s	...	..	6.25	8.40
Aank BEAUFORT WEST v	...	..	7.15	9.40
Vertrek do	...	..	7.25	9.55
Letjesbosch s	...	..	8.39	11.10
Uitkijk	...	..	..	..
				n.m.
Aank FRASERBURG WEG	...	..	9.45	12.25
Vertrek do	...	..	9.48	12.35
Prins Albert Weg	...	..	11.6	1.57
			Woensd. v.m	..
Bloed Rivier s	...	..	12.32	3.42
Grootfontein v	...	..	1.38	4 52
Buffelsrivier	...	..	2.34	6.25
Matjesfontein v	...	..	..	7 50
Constabel	...	..	4.24	8.40
Aank TOUWS RIVIER v	...	..	4.30	10.25
Vertrek do	...	..	5 16	11.25
Triangle	...	..		v.m.
Hex Rivier Oost	...	..	6.18	1.0
Hex Rivier	...	..	6.31	1.20
Aank WORCESTER v	...	v.m.	7.9	2.5
Vertrek do	...	10.20	7.14	2.25
Goudini Weg	...	10.50	7.36	2.53
Breede Rivier	...	11.18	7.58	3.20
Ceres Weg	...	11.50	8.22	3.51
Artois Molen s	...	n.m.	..	...
Tulbagh Weg	...	12.30	8.52	4.28
Piketberg Weg	...	12.55	9.9	4.55
Hermon	...	1.30	9.36	5.27
Aank WELLINGTON v	...	2.15	10.16	6.15
Vertrek do	...	2.30	10.21	6.30
Lady Grey Brug	...	2 56	10.42	6.54
Paarl	v.m.	3.11	10.50	7.8
Klapmuts	7.50	3.30	..	7.37
Mulders Vleij Junctie	•	•	..	...
Kraaifontein	•	•	...	..
Durban Weg Junctie	9.32	5.18	11.55	8.35
Maitland	9.55	5.41	..	9 3
			n.m.	
Zout Rivier Junctie	10.2	5.47	12.23	9.12
Woodstock	10.6	5.51	..	...
Aank KAAPSTAD	10.10	5.55	12.30	9.20

☞ Passagiers voor staties tusschen Kaapstad en Worcester (incluis) worden niet vervoerd met den sneltrein op Vrijdag.
* Zie onder voor de Stellenbossche en de Malmesbury Taklijn.
Bij de plaatsen waar de letter s staat houdt de trein alleen stil als er passagiers zijn, en aan de Stations waarbij de letter v staat kan men verversching bekomen.

KIMBERLEY NAAR PORT ELIZABETH

STATIES.	Zaturdag alleen alle klassen	Maandag alleen alle klassen	Dagelijks behalve Zondag Alleklasse	Dagelijks behalve Maandag Alleklasse
	v.m.		n.m.	
Vertrek van KIMBERLEY	1.20	..	6.45	
Beaconsfield	1.40		7.5	
Spytfontein s	2.25	..	7.50	
Modderrivier	3.15	..	8.40	
Honignestkloof s	4.10	..	9.25	
Graspan s	4.50	..	10.5	
Belmont	5.30	..	10.42	
Witteputs s	6.10	..	11.27	v.m.
Aank ORANJERIVIER v	6.55	..		12.12
Vertrek do	7 0		.	12.20
Krankuil s	7.55	..	..	1.15
Pauw Pan s	8.50	..	...	2.15
Potfontein	9.40	..	...	3.5
Hout Kraal	10 25	..	...	3.56
Aank DE AAR JUNCTIE	11.25	..	..	4 55
Voor Kaapstad zie boven.	1 en 2 klasse p. m.			
Vertrek De Aar Junctie	2.20			5.30
Rietfontein s	2.53	..	..	6.15
Taaiboschfontein s	3.25	..	...	6.58
Hanover Weg	3.55	..	...	7.43
Dwaalfontein s	4.23	..	...	2.21
Vischgat s	4.43	..	..	8.57
Aan NAAUWPOORT JUNC.	5.9	..	...	2.40
Vertrek do.	5.15	..	...	10.0
Bosworth	5.28	..	...	10.20
Carlton s	5.33	..	...	10.25
Ludlow	5.45	..	...	10.35
Sherborne s	6.3	..	...	10.58
Bangor s	6.18	..	...	11.18
Middelburg Weg	6.40	..		11.50
				n.m.
Tafelberg	7.17	..	...	12.33
Conway s	7.41	..	..	1.7
Cypress Grove s	7.58	..	...	1.33
Visch Rivier	8.21	..	...	2.8
Baroda	8.48	..		2.50
Marlow s	9.9	..	...	3.25
Aank CRADOCK	9.30	..		3.50
Vertrek do	9.38	..	...	4.30
Halesowen	9.58	..	...	4.55
Mortimer	10.22	..		5.27
Drennan	10.38	..		5.52
Witmoss	11.9	..		6.45
Thorngrove	11.41	..		7.38
	Zond v.m.			
Kookhuis	12.14	..	...	8.30
Long Hope s	12.33	..	...	9.0
Middleton	1.4	..	..	9.48
Sheldon s	1.25	..	..	10.18
Commadagga	1.58	..	..	11.10
Saltaire s	2.14	..	..	11.40
				v.m.
Boschmans Rivier	2.31	..	..	12.10
Aank ALICEDALE JUNC v	2.54	..	..	12.50
Vertrek do	3.0	..	..	1.15
Bellevue	3.48	n.m.	..	2.10
Sandflats v	4 8	6.10	..	2.40
Mimosa s	4.26	6.29	..	3.2
Coerney v	4.48	7.2	..	3.35
Addo	5.9	7.40	..	4.7
Taukatara s	5.35	8.19	..	4.43
Coega	5.54	8.48	..	5.11
Zwartkops Junctie	6.20	9.27	..	5.48
North End	6.37	9.47	...	6.7
Aank PORT ELIZABETH	6.40	9.50	...	1 0

PORT ELIZABETH NAAR KIMBERLEY EN KAAPSTAD.

STATIES.	Zaturdag alleen alle Klassen	Sneltrein Maandag 1ste en 2de Klasse	Dagelijks alle Klassen	Dagelijks behalve Zondag alle Klassen
Vertrek van	n.m.	n.m.	n.m.	
PORT ELIZABETH	3.0	6.8	7 0	
North End	3.7	6.14	7.6	
Zwartkops Junctie	3.33	6.20	7.32	
Coega	4.20	6.46	8.12	
Taukatara s	5.10	7.5	8.41	
Addo	5.53	7.32	9.25	
Coerney v	6.35	7.57	10.7	
Mimosa s	7.9	8.19	10.41	
Sandflats	7.20	8.43	11.25	
Bellevue	..	9.13	12 6	
Aank. ALICEDALE JUNC. v	..	9.45	12.46	
Vert. do.	..	10.0	1.5	
Boschmansrivier	..	10.27	1.45	
Saltaire s	...	10.47	2.15	
Commadagga	...	11.7	2.50	
Sheldon s	..	11.36	3.40	
Middleton	..	11.56	4.15	
		Dingsdag v.m.		
Long Hope s	..	12.25	5.5	
Kookhuis	...	1.0	5.50	
Thorngrove	.	1.32	6.40	
Witmoss	...	2.15	7 40	
Drennan	...	2.45	8.21	
Mortimer	..	3.6	8.50	
Halesowen	..	3.35	9.30	
Aankomst CRADOCK v	...	3.55	10.0	
Vertrek do.	..	4.5	10.20	
Marlow s	..	4.22	10.46	
Baroda s	.	4.44	11.18	
			n.m.	
Visch Rivier	.	5.15	12.8	
Cypress Grove s	.	5.37	12.42	
Conway s	..	5.55	1.8	
Tafelberg	..	6.25	1.55	
Middelburg Weg	..	7.0	3.5	
Bangor s	..	7.19	3.35	
Sherborne s	...	7.37	4.7	
Ludlow	..	7.55	4.35	
Carlton s	..	8.7	4.47	
Bosworth s	..	8.10	4.53	
Ank. NAAUWPOORT JNC. v	..	8.23	5.15	
Vert. do.	...	8.30	5.5	
Vischgat s	...	8.58	6.34	
Dwaalfontein s	...	9.19	7.10	
Hanover Weg	.	9.48	8.0	
Taaiboschfontein s	...	10.18	8.48	
Rietfontein s	..	10.52	9.40	
Aank. DE AAR JUNCTIE	...	11.25	10.30	
Voor Kaapstad zie boven.		1st, 2de, 3de Kl. n.m.		
Vertrek De Aar Junctie	...	12.50	11.30 •	v.m.
Houtkraal	...	2.7	• Behalve op Zaturdag.	12.45
Potfontein	...	2.57		1.35
Pauwpan s	...	3.44		2.16
Krankuil s	...	4.28		3.0
Aank. ORANJERIVIER v	...	5.15		3.50
Vert. do.	...	5.50		4.5
Witteputs s		6 25		4.50
Belmont		6.57		5.32
Graspan s		7.24		6.8
Honignestkloof s		7.55		6.51
Modderrivier		8.37		7.50
Spijtfontein s		9.22		8.40
Beaconsfield		10.15		9.40
Aankomst KIMBERLEY		10.25		9.5

MALMESBURY TAKLIJN.

HEEN.

STATIES.	Dagelijks behalve Zondags.	Dagelijks behalve Zondags.
Vertrek van	v.m.	n.m.
KAAPSTAD	7.40	4.25
Aank Durban Weg	8.25	5.10
Vertrek do	9.0	5.20
Kraaifontein s	9.25	5.45
Klipheuvel	10.0	6.20
Kalabas Kraal	10.32	6.51
Abbotsdale s	10.47	7.6
Aank MALMESBURY	11.5	7.15

TERUG

STATIES.	Dagelijks behalve Zondags.	Dagelijks behalve Zondags.
Vertrek van	v.m.	n.m.
MALMESBURY	6.30	2.40
Abbotsdale s	6.44	2.54
Kalabas Kraal	7.7	3.19
Klipheuvel	7.41	3.50
Kraaifontein s	8.10	4.30
Aank Durban Weg	8.32	5.5
Vertrek do	8.35	5.18
Aank KAAPSTAD	9.20	5.55

STELLENBOSSCHE TAKLIJN.

HEEN.

STATIES.	Dagelijks behalve Zondags.	Dagelijks behalve Zondags.
Vertrek van	v.m.	n.m.
KAAPSTAD	7.40	4.25
Aank Durban Weg	8.27	5.10
Vertrek do	8.32	5.15
Kuilsrivier	8.40	5.24
Eerste Rivier	8.59	5.42
Lyndoch	9.8	5.51
Vredenberg	9.15	5.57
Bosman's Xing s	9.21	6.7
STELLENBOSCH	9.32	6.14
Aank Mulders Vlei Junc	9.50	6.42

TERUG.

STATIES.	Dagelijks behalve Zondag	Dagelijks	Zondags
Vertrek van	v.m.	n.m.	v.m.
Mulders Vlei Junc	8.3	3.53	7.48
STELLENBOSCH	8.27	4.14	8.9
Bosman's Xing s	...	...	..
Vredenberg	8.42	4.29	8 24
Lyndoch	8.49	4.37	8.32
Eerste Rivier	9.4	4.49	8.46
Kuilsrivier	9.22	5.5	9.3
Vank Durban Weg	9.30	5.15	9.19
Vertrek do	9.32	5.18	9.16
Aank KAAPSTAD	10.10	5.55	9.55

A DUTCHMAN in Rotterdam wishes to represent for Holland a good FIRM IN WINE of the Cape. Good references.

Apply with prepaid letters to KMK., c/o. NIJGH & VAN DITMAR'S General Advertising Offices, Rotterdam (Holland).

GEVESTIGD 1836.
W. G. COMBRINK,
HOROLOGIEMAKER,
OVER H. STURK & Co.,
Kortemarktstraat, Kaapstad,
Steeds voorhanden Horologies, Klokken en Juwelierswaren, Zilveren en Plated Lepels en Vorken, Tafelmessen, Pennemessen, Brillen, Ooglazen, enz., enz.
Horologies, Klokken en Juwelierswaren gerepareerd en allerlei werk tegen billijken prijs gedaan.

J. G. DE KOCK (vroeger bij de heeren Fairbridge en Arderne),
Procureur en Notaris Publiek.
Procuraties re Transvaalsche Claims behoorlijk geattesteerd, Akten van Transport en Verbanden gepasseerd, Leeningen tot stand gebragt, Huwelijkskontrakten en alle andere Notariële Akten gepasseerd, Rekeningen gekollekteerd, zaken waargenomen in Hoog Geregtshof en Magistraatshof.—No. 46, St. George straat (tegenover St. George's Hotel

---

Afdeelingsraad van Malmesbury.

Achterstallige Wegbelasting.

HIERMEDE geschiedt kennisgeving dat allen die hun Achterstallige Wegbelasting tot en met die voor het jaar 1885, niet betalen *vóór den 15den December aanst.*, zonder onderscheid des persoons door den Ondergeteekende deswege zullen worden gedagvaard.

Op last van den Raad,
H. P. DU TOIT,
Secretaris.

Malmesbury, 5 Oct. 1886.

"De Zuid Afrikaan" en "Volksvriend"

DE Inteekening op dit Blad is in de Stad £1 16s. en in de Buitendistrikten £2 4s. per jaar, VOORUIT BETAALBAAR. Aan elken Inteekenaar worden Drie Volle Bladen per week toegezonden.

☞ **Zij die voor het Blad wenschen te bedanken moeten drie maanden vooruit kennis geven van hun voornemen.**

AGENTEN VOOR DE "ZUID AFRIKAAN EN VOLKSVRIEND."

Adelaide	C. Callaghan.
Alice	Geo. Murray.
Aliwal Noord	J. J. Herfst.
Barrydale	D. Z. De Villiers.
Beaufort West	P. Teske.
Belmont, Griqualand West	J. J. de Kock.
Bethulie	R. D. McDonald.
Boshof	Iz. de Villiers.
Bredasdorp	John Taljard.
Britstown	T. P. Theron, M.L.A.
Burgersdorp	Philip Snijman.
Colesberg	J. L. Knobel.
Ceres	Jos. Fourie
Caledon	J. Esterhuysen.
Calvinia	A. van Reenen.
Cradock	A. Metcalf.
Clanwilliam	J. H. Norgarb.
Dordrecht	J. S. Van Zijl.
Durban	Lindenberg & Dreyer.
Diamantvelden	S. W. van Wijk.
Dist. Ermelo, Transvaal	H. T. Buhrman
Embokotwa	T. Ernest Jaenicke.
Franschhoek	J. C. le Roex.
Fraserburg	Geo. Hodgson.
Fauresmith	"Executeursk. & Trust Maatschappij.
George	J. Kretzen.
Goudine	T. C. Botha, Jr.
Graaff-Reinet	A. P. Van den Berg.
Heidelberg	P. W. J. Bosman.
Humansdorp	Chaboud & Yates.
Hanover	C. Nathan.
Hope Town	M. C. Louw.
Hopefield	D. M. Slabber.
Jacobsdal	J. W. B. De Villiers.
Knysna	P. Metelerkamp.
Korannaland	G. Schonken.
Kroonstad	H. J. Morkel.
Krakeelrivier	Ign. L. Ferreira.
Ladysmith (Riversdale)	A. G. H. van Velden.
Lady Grey (Aliwal N.)	C. C. Cloete.
Ladybrand	H. P. van Heerden.
Maclean	
Maraisburg	D. F. Marais.
Malmesbury	J. J. van Aarde. C. de Greeff, D.zn.
Middelburg	J. L. Pretorius.
Murraysburg	G. S. Hauptfleisch.
Moddergat	J. W. L. Hofmeyr.
Mosselbaai	E. Meyer, N.zn.
Montagu	P. J. Joubert, W.zn.
Moorreesburg	G. W. D. Rust.
Napier	E. G. Bell.
Natal	
Namaqualand	J. G. Fisscher.
Nazareth	P. J. Naudé.
Olifantsrivier	S. P. van Ellewee.
Oudtshoorn	
Paarl	T. Roos, T.zn. D J. A. van der Spuij
Pearston	A. J. Myburgh.
Petrusville	P. J. de Vaal.
Philadelphia	H. C. Dryer, A.zn.
Philipstown	R. Röper.
Piquetberg	J. H. P. Zoer.
Pietermaritzburg	G. A. F. de Graaff.
Porterville	Geo. Laurence & Co.
Potchefstroom	C. M. Douthwaite.
Pretoria	— Faure.
Prieska	P. J. van der Merwe Jr
Prins Albert	
Queenstown	
Riversdale	L. H. Meurant.
Richmond	J. L. Conradie.
Riebeek West	F. Russouw.
Robertson	J. A. Neethling.
Riebeekskasteel	D. Krige.
Somerset West	Johan Theunissen.
Stellenbosch	W. J. de Kock.
Steynsburg	
Swellendam	G. Reinecke.
Saldanhabaai	J. C. Stephan.
Schietfontein	— Sterrenberg.
Sutherland	C. A. Engela.
Somerset Oost	A. H. Hofmeyr
Tarkastad	E. J. Stanley.
Tijgerhoek, P.O. Welgevonden (dist. Uitenhage)	R. W. Mohr.
Tulbagh	H. Fagan.
Uitenhage	A. de Villiers
Utrecht (Transvaal)	H. L. Neethling
Uniondale	G. L. van Heerde.
Van Rhynsdorp	P. B. Van Rhyn.
Van der Byl's Kraal, P.O.	D. J. Maritz, Jr.
Ventersburg	D. P. v. d. Hever.
Villiersdorp	W. Roux.
Victoria West	J. B. Auret & Zoon.
Wijnberg	G. de Kock.
Winburg	A. Reeders.
Winterberg, F. Beaufort	R. Stavenhagen.
Wellington	F. G. Malherbe. J. F. Pentz & Co.
Willowmore	A. W. Dill.
Worcester	J. G. de Wet.
Wakkerstroom	D. D. Bierman, Jr.

NEDERLAND.—Maatschappij tot bevordering der Handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Zuid Afrika.

Gedrukt en uitgegeven door JAN REGTER handelende onder den stijl of de firma van HOFMEYR & REGTER, Groenteplein, Kaapstad

HET DEBAT OVER DE MATIGHEID.

De Synode der Ned. Gereformeerde Kerk.

DONDERDAG, 28 OCTOBER.

[illegible] door Ds. Rossouw. Notulen gelezen, [illegible] vraag van Ds. Steytler over de kwes[illegible] vertaling, die tot een wijziging [illegible] goedgekeurd. [illegible] Hugo had te kennen gegeven dat [illegible] vorigen dag door het wegraken van [illegible] zijn dienst, de zitting niet geheel had kunnen bijwonen. [illegible] Van Rhijn gaf kennis van een [illegible] neme onmiddelijk nadat de quaestie [illegible] afschaffingsbeweging zal afgedaan zijn [illegible] beschrijvingspunten 26—61 en 82 alsook [illegible] beweging in behandeling, aan[illegible] belangrijkste onderwerpen zijn [illegible] Kerk die in deze zitting nog ter [illegible] gebragt worden."

KRUISVALLEI.

[illegible] zeide een memorie van den pre[illegible] van Kruisvallei te hebben die verzoekt [illegible] van wege de Synode, daar hij [illegible] geordend was. Hij wilde dat [illegible] gelezen en behandeld zou worden. [illegible] las ze voor en gaf zijn bereid[illegible] kennen om, daar de predikant [illegible] was overgekomen, de zaak [illegible] in behandeling te laten bren[illegible] vestiging was door een aantal [illegible] zendelingen der Kerk bijge[illegible] memorie werden opgeteld. [illegible] Stellenbosch zeide dat het [illegible] zaak terstond naar een Commis[illegible] verwijzen, maar de Moderator vond het [illegible] niet uit te stellen. [illegible] gaf te kennen dat het rapport [illegible] Matigheid gedrukt maar nog niet ont[illegible] dat het beter zou zijn met [illegible] der Commissie van Revisie voort [illegible] men het andere rapport beko[illegible]

REVISIE.

[illegible] Marais (Ceres) helderde een beschrij[illegible] 115 op door hem en Ds Buch[illegible] en te kennen gevende dat de [illegible] attestaten en certificaten tot 1s. be[illegible] te worden. Ds. Buchner [illegible] zin, maar de Commissie [illegible] stel of wenschelijk. [illegible] Hugo achtte het voorstel onnoo[illegible] gratis attestaten aan armen gaf, [illegible] van Burgersdorp sprak in [illegible] stelde aanneming van het [illegible] Commissie voor. Dit rapport [illegible] door Dr. Hofmeyr, en ook [illegible] Maraisburg) en De Wet spraken [illegible] stellende deze voor den prijs tot [illegible] Muller sprak over het plan der Commis[illegible] amendement De Wet werd daarna [illegible] het plan der Commissie was [illegible] beschrijvingspunt 116 [illegible] voor een Huwelijks Geboden[illegible] en nu kwam een van den [illegible] De Wet op den ouderdom (22 [illegible] proponenten in een meer [illegible] te brengen. De Commissie was [illegible] de Synode ook. De Diamant[illegible] een artikel der Wet, als vreemd [illegible] werden art. 118) als [illegible] geschrapt.

DE MATIGHEID.

[illegible] over de Matigheid waren intus[illegible] Dat over de beschrijvings[illegible] verband met de zaak luidt als volgt: [illegible] Commissie heeft de eer bij dezen het [illegible] Verslag van hare verrigtingen aan de [illegible] Synode voor te leggen:— [illegible] beraad genomen Beschrijvings[illegible] tot 174. [illegible] tot No. 168 is uwe Commis[illegible] gevoelen, dat de Synode den Broeder [illegible] Wet moet te verwijzen naar het besluit [illegible] van 1883, waarin gezegd wordt: [illegible] eene goede gave Gods," en waar[illegible] het bedrijf van den wijnbouwer [illegible] terwijl het aan het geweten [illegible] kan worden hoe hij over de op[illegible] van den wijnstok moet beschikken. [illegible] strekking tot Nos. 169, 170 en 171, [illegible] strekking hebben, is uwe Com[illegible] gekomen het volgende aan te [illegible]

1. De Synode, ziende op de toenemende be[illegible] veroorzaakt door de Afschaffingsbewe[illegible] Kerk, en vreezende voor de gevol[illegible] toekomst, moet met diepe smart [illegible] dat de dronkenschap een kwaad is, [illegible] slagtoffers eischt, en waarte[illegible] der Kerk, en inzonderheid de [illegible] der Gemeenten, ernstig vermaant te [illegible] strijden. [illegible] verklaart dat de Kerk van Christus [illegible] Matigheids Vereeniging is, aangezien [illegible] de Heiligen Geest, die [illegible] is, den dronkaard gelijk elk [illegible] van de dwaling zijns weegs te [illegible] mensch te leeren de gaven [illegible] en dankzegging te ge[illegible] nieten. [illegible] keurt ten sterkste af alle ont[illegible] die de strekking hebben [illegible] van drank in plaats te stellen [illegible] levenden Christus; en alzoo een Geest [illegible] en zeltbedrog kweeken.

3. De Synode vindt evenwel niets in Gods Woord dat den Broeder zou verhinderen zich[illegible] en anderen door onthouding voor het gevaar van misbruik van bedwelmenden drank te beschermen. Dit regt wordt de Gemeente [illegible] de Christelijke liefde en vrijheid gege[illegible] naar het beginsel neergelegd in des Apos[illegible] Rom. 14.

Na [illegible] discussie omtrent No. 172 besloot [illegible] der Synode te verzoeken dit Be[illegible] te mogen intrekken, daar in [illegible] der Kerkelijke Wetten genoegzaam [illegible] wordt, de hoedanigheden van de[illegible] als Leden des Kerkeraads gekozen [illegible] worden.

[illegible] plaats van No. 173 beveelt uwe Commis[illegible] volgende aan —"De Synode wekke [illegible] der Kerk op om met de Regering des [illegible] werken om de Drank Licentie [illegible] ten uitvoer te leggen."

[illegible] beveelt uwe Commissie aan de goed[illegible] der Synode aan.

Hiermede meent uwe Commissie de haar opgedragene taak volbragt te hebben, en noemt zich met verschuldigde hoogachting.

Uw HEerw. Dienstw. Dienaren,
G. VAN DE WALL.
J. J. FOURIE.
G. J. KRIGE.
J. P. KRIEL.
T. M. BEIJERS, A.ZN.
CHAS. F. J. MULLER.
P. D. ROSSOUW.
W. P. DE VILLIERS (conditioneel).
W. MURRAY.

Kaapstad, 26 October 1886."

De beschrijvingspunten hierin vermeld zijn de volgende:

[illegible] Verzoekschrift van J. P. de Wet, [illegible] der gemeente Robertson, "dat de Synode [illegible] gevoelen uitspreke, in zake den [illegible] of het den Christen geoorloofd is, bedwelmenden drank te maken van den wijnstok, [illegible] geld te maken tot onderhoud van zijn [illegible] en uitbreiding van Gods Koninkrijk."

[illegible] De Synode spreken een duidelijk gevoe[illegible] in zake de Afschaffingsbeweging, of [illegible] gegrond is op Gods Woord.

[illegible] De Synode, ziende op de toenemende [illegible] veroorzaakt door de afschaffingsbew[illegible] de Kerk, en vreezende voor de gevolgen [illegible] toekomst, moet met diepe smart erkennen, dat de dronkenschap een kwaad is waarvan [illegible] thans als voorheen, velen de slagtoffers [illegible] en waartegen zij alle leden der Kerk, [illegible] inzonderheid de opzieners der gemeenten, ernstig vermaant te waken en te strijden; verklaart tevens, dat Matigheidsgenootschappen [illegible] omdat de Kerk van Christus de [illegible] Matigheidsvereeniging is; keurt af alle Onthoudingsgenootschappen, van welken naam [illegible] daar zij uitgaan van [illegible] verkeerd beginsel en eene gevaarlijke strekking hebben; en belijdt verder te gelooven, [illegible] de Heilige Geest, als de Geest der wedergeboorte en der vernieuwing des harten, magtig is den dronkaard, gelijk elk ander zondaar, van de dwaling zijns weegs te bekeeren en te heiligen.

171. De Synode heeft met blijdschap kennis genomen van het feit dat er veel wordt geijverd tegen de zonde der onmatigheid; maar vermaant allen, die tot de Kerk in betrekking staan zich in deze te onthouden van alle overdrevene zienswijzen en handelwijzen, waardoor noodelooze ergernis en verwijdering worden veroorzaakt.

172. Is een houder van eene licentie voor een kantien bevoegd om tot ouderling of diaken te worden gekozen?

173. De Synode wekke de leden der Kerk op, toover zij zulks vermogen, door hunnen invloed den zoo noodlottigen brandewijnhandel onder de inboorlingen te helpen beperken.

174. In den Herderlijken Brief worden de Leden der Kerk opgeroepen om tegen de zonde der dronkenschap te waken, en die te helpen bestrijden.

Het rapport over de Petities omtrent de Matigheid, luidt aldus:

Uwe Commissie heeft de eer bij deze te rapporteeren dat zij in behandeling heeft gehad:—

I. Twee petities uit Worcester, met 54 naamteekeningen, waarin memorialisten (1) zeggen dat zij met bezorgdheid hebben gezien, dat er door Leeraars en leden der Kerk op sommige plaatsen Onthoudings Genootschappen worden opgerigt, waarvan zij treurige gevolgen voor Kerk en maatschappij verwachten, (2) verklaren dat zij kennis genomen hebben van Beschrijvingspunt No. 170, van den Predikant van Carnarvon, en (3) de Hoog-Eerw. Synode ernstiglijk smeeken bij het heil der Kerk, om dat of een soortgelijk voorstel aan te nemen, als uitdrukking van haar gevoelen in de zaak der afschaffingsbeweging.

Daar over dit Beschrijvingspunt, waarop memorialisten zinspelen, reeds door uwe Commissie, in het voorafgaande Verslag gerapporteerd is, wenscht zij uw Hoog-Eerw. naar hetzelve te refereren.

II. Heeft uwe Commissie tien andere petities in behandeling gehad, met 906 naamteekeningen en komende uit de volgende gemeenten onzer Kerk, nam. de Paarl, Montagu, Hanover, Van Rhijnsdorp, Philipstown, Aberdeen, Victoria West, Griquastad, Fraserburg, Paarl, Noorder Paarl en Wellington.

Deze zijn allen woordelijk dezelfde, uitgenomen dat die van de Paarl, die de meeste naamteekeningen draagt, wat uitvoeriger is.

Uwe Commissie beveelt aan, dat dezelve voor zoo verre zij met de zaak in behandeling te doen hebben, gelezen worden.

Memorialisten verzoeken de Hoog-Eerw Synode "ter hunner geruststelling, voorlichting en besturing, een duidelijk gevoelen te willen uitspreken over de ondervolgende punten en zaken, die hen verontrusten en bezwaren:"

(1). De Afschaffings- of Onthoudingsbeweging, en of het gebruik van wijn of sterken drank tegen de Schrift is?

(2). De houding door Prof. Hofmeyr in de afschaffingsbeweging aangenomen, en de wijze waarop hij deze voorstaat en verdedigt.

(3). De Goede Tempelieren en Linten Armees.

(*a*). Op het eerste gedeelte van punt 1 heeft uwe Commissie reeds ten deele geantwoord in haar rapport over Beschrijvingspunten Nos. 169 en 171, doch daar er zich zulk een verschil van gevoelen openbaarde over het al of niet geoorloofde van Afschaffings Genootschappen en Linten Armees, was het voor uwe Commissie niet mogelijk tot een eenstemmig besluit te geraken.

Over het tweede gedeelte van punt 1 was uwe Commissie het eens, dat het gebruik van wijn en sterken drank, volgens de Heilige Schrift geoorloofd is.

(*b*). Wat punt 2 betreft, wenscht uwe Commissie de Synode aan te bevelen, de memorialisten te antwoorden: Dat indien er bezwaar is tegen de houding van Prof. Hofmeyr en de afschaffingsbeweging, zoodanig bezwaar niet bij de Synode maar bij den Ring thuis behoort.

(*c*). Wat het *derde* punt aangaat, is uwe Commissie tot de overtuiging gekomen, dat de Orde der Goede Tempelieren door de Synode niet kan worden goedgekeurd.

Uwe Commissie zoude gaarne met een beter Verslag voor Uwe Hoog-Eerw. Vergadering gekomen zijn, en met behoorlijke voorstellen, berekend om de werkzaamheden der Synode te bespoedigen, maar daar de inzigten van hare leden zoo uiteenliepen, heeft zij niet meer kunnen doen, dan in dit Verslag is opgegeven

Met de bede, dat de Heere de Gemeenten, door den Heiligen Geest, Uwe Hoog-Eerw. Vergadering, in hare beraadslagingen over deze zaak zeer nabij moge zijn, en haar in het komen tot besluiten hemelsche wijsheid schenken, noemt Uwe Commissie zich met verschuldigden eerbied,

Uw Hoog-Eerw. Dienst. Dienaren,
G. VANDEWALL.
J. G. J. KRIGE.
J. P. KRIEL.
J. M. BEIJERS, A.ZN.
P. D. ROSSOUW.
J. J. FOURIE.
W. P. DE VILLIERS.
W. MURRAY."

Dr. Hofmeyr zeide dat hij een voorstel van orde had. Er was niets gezegd van het rapport der Synodale Matigheidscommissie, en men wist niet wat de Landswetten over de Dranklicentie waren. Hij wilde dat men hier inlichting over gaf.

De Scriba las daarop de petities voor omtrent de zaak, in het rapport onder I en II vermeld, en wel onder II die uit de Paarl. De inhoud was:—

"Aan den HoogEerwaarden Moderator van de Synode der Ned. Geref. Kerk, Kaapstad.

HoogEerw. Heer,

Wij ondergeteekenden, leden van de N. G. Kerk, te Worcester, geven met verschuldigden eerbied te kennen:—

1. Dat wij met bezorgdheid zien dat door Leeraars en leden der Kerk op sommige plaatsen Onthoudingsgenootschappen worden opgerigt, die zeker treurige gevolgen voor Kerk en Maatschappij zullen hebben.

2. Dat wij een Beschrijvingspunt voor de HoogEerw. Synode in de *Kerkbode* hebben gezien, ingezonden door den predikant van Carnarvon, tegen alle zoodanige Genootschappen, waarmede wij ons volkomen vereenigen, en

3. Dat wij daarom uw H.Eerw. vergadering ten ernstigste smeeken bij het heil der Kerk, om dat of een soortgelijk voorstel te willen aannemen als uitdrukking van gevoelen omtrent dit punt.

Biddende dat aan al de leden der H.Eerw. Synode genade, wijsheid en vrede mogen worden vermenigvuldigd, noemen wij ons, enz."

"Paarl, den 1sten Oct. 1886.

Aan den HoogEerw. Moderator, de WelEerw. en Eerw. leden der Synode van de Ned. Geref. Kerk in de Kaapkolonie, zitting houdende in de Kaapstad.

HoogEerw., WelEerw. en Eerw. heeren,

De Ondergeteekenden, leden der N. G. Kerk wonende in het dorp en distrikt van de Paarl, verzoeken u H.Eerw. vergadering eerbiedigljk en ernstiglijk ter hunner geruststelling, voorlichting en besturing een duidelijk gevoelen te willen uitspreken over de ondervolgende zaken die hen verontrusten en bezwaren, en waaromtrent zij de vreeze koesteren dat zij leiden zullen tot scheuring en verwijdering in de Kerk hun zoo dierbaar.

Ten 1ste. De afschaffings- of onthoudingsbeweging, en of het gebruik van wijn en sterken drank tegen de verordeningen van de Heilige Schrift is.

Ten 2de. De houding door Professor Hofmeyr in de Afschaffingsbeweging aangenomen, en de wijze waarop hij dezelve voorstaat en verdedigt, en of deze houding niet berekend is een nadeeligen invloed uit te oefenen in de Kerk en bij hare leden en te leiden tot verkoeling in de ondersteuning en geldelijke bijdrage voor de Theologische Kweekschool, zijnde velen der ondersteuners van die Hooge School, personen die totaal afhankelijk zijn van den wijnbouw.

Ten 3de. De Heilslegers, Linten Armees (Ribbon Armies) en of het betamelijk is voor een leeraar van de Ned. Ger. Kerk om met zoodanig onderscheidingsteeken in de Kerk, ja zelfs op den kansel te verschijnen. Uwe petitionarissen vertrouwen dat hun niet ten kwade zal worden geduid, dat zij zich tot u H.Eerw. Vergadering wenden om inlichting in bovengenoemde zaken, daar zij UH Eerw. de verzekering geven dat zij groote vreeze koesteren dat de toelating van bovengenoemde nieuwigheden in onze Kerk, nadeeligen invloed zoude kunnen uitoefenen en noodlottige gevolgen hebben voor de Kerk in het algemeen.

Vertrouwende dat de noodige wijsheid aan elk lid uwer HoogEerw. Vergadering mogt worden geschonken, en dat uwe beraadslagingen mogen uitloopen tot heil van onze Kerk, noemen wij ons, enz."

EERSTE RAPPORT.

DE VRAAG VAN DIAKEN DE WET.

Men begon daarop met de behandeling van het eerste rapport, en wel met het beschrijvingspunt 168. Ds. Steytler was van oordeel dat de Commissie de zaak niet juist had voorgesteld. Hetgeen in het rapport als een besluit der Synode was opgegeven was eigenlijk iets anders. Ds. De Beer las een besluit der Synode van 1883 voor, waarin niet voorkwam dat de wijn een goede gave Gods was. Ds. Muller zeide dat de Synode, volgens hetgeen Ds. De Beer had voorgelezen, haar regel had gehecht aan een rapport eener Commissie, die de woorden in kwestie gebezigd had. Ds. De Villiers (Carnarvon) wees verder aan dat de beginselen van dit rapport door de Synode waren goedgekeurd.

Ds. De Beer stelde als amendement voor om den broeder De Wet alleen te verwijzen naar het besluit der Synode van 1883, zonder woorden aan te halen die er niet in stonden. Gesecondeerd door den ouderling van Lady Grey.

Ds. Ahrbeck vond dat het antwoord der Commissie niet duidelijk genoeg was, en achtte het verkeerd dat men niet verklaarde of men van druiven al dan niet bedwelmenden drank mogt maken. Hij stelde als amendement voor om de paragraaf van het rapport zoo te wijzigen dat er verklaard zou worden dat het den Christen geoorloofd was om bedwelmenden drank van den wijnstok te maken en te gebruiken. Gesecondeerd door ouderling van Venterstad.

Ouderling Gie had een amendement in denzelfden geest, inhoudende dat men van geen wijnboer en wijnhandelaar zeggen kon dat hij tegen Gods Woord handelde.

Ds. Ross vroeg of men dit punt alleen zou behandelen. De Moderator zeide van ja.

Ds. De Wet was het eens met Ds. Ahrbeck dat het antwoord der Commissie niet bevredigend was, maar hij kon toch ook niet voor de amendementen Ahrbeck en Gie stemmen. De mensch moest alles vermijden waardoor het leven van een mensch in gevaar gebragt kon worden, en dit was, zoo als hij uit eenige bijbelplaatsen betoogde, de leer der Schrift, die het menschelijk leven uiterst heilig achtte. Een os moest gedood worden die iemand had doodgestooten; men werd gestraft als men geen leuning om zijn plat had gemaakt, en dus iemands val mogelijk maakte, enz. Zoo was het in het Oude Testament, en in het Nieuwe las men dergelijke voorschriften. Hij durfde, met het oog hierop, niet verklaren dat het stoken van brandewijn den Christen veroorloofd was.

De Assessor zeide dat de petitie van den diaken De Wet onduidelijk was, en twee vragen bevatte. Op de eerste was geantwoord dat de wijnbouw geoorloofd was; op de tweede dat het aan het geweten gelaten werd hoe met zijn wijn te handelen. Aan Ds. De Beer zeide hij dat de Commissie het volkomenste regt had om het besluit der Synode van 1883 zoo te verklaren als zij gedaan had.

Ds. Steytler vond het verkeerd om te zeggen dat men de zaak aan het geweten overliet.

De ouderling van Somerset West sprak over teksten die ten stelligste toonden dat het gebruik van wijn oud en geoorloofd was, beginnende met het verhaal van Noach, en daarna uit Numeri een aantal plaatsen aanhalende, vanwaar hij tot Samuel, Nehemia en Esther overging, er op wijzende dat Nehemia bij het herstel der godsdienst zich niet tegen het gebruik van wijn verzette. Wijn had men 4,000 jaren lang gedronken, en stond men nu op het Bijbelsche standpunt als men hem thans wilde afschaffen? Maar buitendien, de wijnbouw was een bron van bestaan, en was dit reeds in de Bijbelsche tijden, waarvoor spreker verschillende plaatsen, uit Leviticus, de Psalmen enz. aanhaalde. De wijngaard was dus stellig den mensch als bron van bestaan gegeven, en evenzeer werd hij in den Bijbel herhaaldelijk een zegen genoemd, wat weder met plaatsen uit de Boeken van Mozes, een aantal andere boeken van het Oude Testament door spreker met blijkbare belezenheid in den Bijbel gestaafd werd. Mogt men hetgeen in den Bijbel een zegen genoemd werd thans een vloek heeten? Men had regt om te vragen of een leer in de 19de eeuw ontstaan zich door Gods Woord liet regtvaardigen, en dit was blijkbaar niet het geval. De kinderen Israëls mogten niets onreins ten offer brengen, maar wijn offerden zij, en deze was dus niet de onreine drank waar de afschaffers hem voor wilden uitmaken. Ook hier haalde spreker weder bijbelteksten aan, tot Ds. De Beer opmerkte dat spreker van wijn sprak, en het debat was over bedwelmenden drank. De Moderator zeide dat wijn wel degelijk een bedwelmenden drank was. (Hoor hoor!)

Ds. Muller geloofde ook niet dat de ouderling van Somerset West over de kwestie sprak, maar de Moderator verklaarde van ja.

De ouderling van Somerset West ging daarop voort met zijn betoog, dat wijn bij de Israëlieten geenszins veracht was en zelfs zeer geroemd werd als een der beste gaven, en ook beeldsprakig als zoodanig bij de heiligste zaken werd aangehaald. Dat de Bijbelsche wijn dronkenmakend was, dat bleek uit een aantal plaatsen die door spreker werden aangehaald. De wijn in den Bijbel gemeld was dezelfde als die van thans, en als Salomon in de Spreuken er zich tegen verklaarde, dan was zijn waarschuwing blijkbaar tegen het onmatig gebruik van wijn gerigt. Het verongelukken van den wijnoogst werd in den Bijbel als een groote ramp en straf gekenmerkt, en hoe kon dit als de wijn een booze zaak was? Spreker ging over tot het Nieuwe Testament, waaruit hij insgelijks een aantal plaatsen aanhaalde waar wijnbouw en wijngebruik in vermeld werd. Hij recapituleerde daarna de verschillende punten die hij in zijn rede betoogd had, eindigende met een uiteenzetting van hetgeen in het Nieuwe Testament ten gunste van het matig gebruik gezegd werd. Als iemand onmatig was, dan kon het goed zijn dat hij de toevlugt tot geheele afschaffing nam, maar algemeene afschaffing was onbijbelsch en dus strijdig met het gebod van God. Men wilde van Gods Woord afwijken, als ware het veilig om den Bijbel ter zijde te stellen, maar dit was iets wat gevaarlijk en verkeerd was. Dikwijls had men in de geschiedenis gezien dat men, met goede bedoelingen, op den verkeerden weg was geraakt, maar als men zich dan weder tot den Bijbel wendde werd alles weder regt, want de Bijbel was de rigtsnoer van het leven, waar men niet van behoorde af te wijken. Was het beter om zich in de zaak der afschaffing niet aan den Bijbel te houden, hoe kon men dan aan de onfeilbaarheid van den Bijbel gelooven? Er waren andere niet bijbelsche gronden tegen de afschaffing. Men kon het bedrijf van den wijnboer niet opheffen, en een wijnboer die dit bedrijf tot onderhoud der zijnen oefende kon het niet laten varen. Welligt veertig duizend menschen leefden hier van den wijnbouw, en waar moesten die heen als er aan den wijnbouw een eind kwam? Hij was er voor om gebruik van den wijn te billijken.

[In ons volgend nommer hopen wij de belangrijke rede van den ouderling van Somerset West in haar geheel te plaatsen.]

De Moderator las de voorstellen over de zaak, waaronder twee nieuwe (van Di. Moorrees en Mostert) van denzelfden inhoud, en waarvan het eene ten gunste van het andere werd ingetrokken. Het kwam hierop neder dat men de vraag eenvoudig met ja zou beantwoorden.

Ds. De Villiers, van Carnarvon, zeide dat de drankhandel de eigenlijke kwestie thans voor de vergadering was, ten betooge waarvan hij naar de vraag van den heer J. P. de Wet en het antwoord der Commissie daarop verwees. De Commissie wilde het aan het geweten van den Christen overlaten hoe over de opbrengst van den wijnstok te beschikken. Er waren natuurlijk gevallen waarin het niet Christelijk zou zijn aan iemand drank te verkoopen, bijvoorbeeld aan bekende dronkaards. In de Presbyteriaansche Kerk in Amerika was de vraag gesteld of een drankhandelaar lid van de Kerk kon zijn. Hierop had een Commissie ontkennend geantwoord. Hierdoor was een groote strijd ontstaan, en de zaak werd weder voor de Synode gebragt, die toen besloot dat men geen andere voorwaarde kon stellen dan geloof in Christus, anders ging men buiten de Schrift. Spreker vond dat was ook al wat men hier van de zaak kon zeggen.

Ds. Muller sprak ten gunste van de paragraaf in het rapport, en zeide dat men wel zeggen kon dat het bedrijf van den wijnboer geoorloofd was, maar dat de wijnboer wel degelijk verkeerd kon handelen in het beschikken over zijn wijn, en dat men daarom de zaak aan zijn geweten behoorde te laten. Kantienhouders bragten dikwijls lieden geheel te gronde, en men moest geen antwoord op een verzoekschrift geven dat zulke daden scheen te regtvaardigen. Wijn was een goede gave en wijn mogt men bouwen; maar hoe met den wijn te handelen, daar kon men geen ander antwoord op geven dan dat der Commissie.

Ds. Naudé wees er op dat de heer De Wet gevraagd had of de wijnboer zijn bedrijf mogt voortzetten en zijn produkt van de hand zetten tot onderhoud van zijn huisgezin en de uitbreiding van Gods Koningrijk, en of hij het voor allerhande doeleinden, onheilig of niet, mogt doen.

Ds Leipoldt was het geheel eens met Ds. Muller, maar merkte op dat het geweten rekbaar was, en dat niet alle gewetens hetzelfde zeiden. Hij wilde daarom bij het antwoord der Commissie voegen, dat er niet in strijd met de liefde tot den naaste moest gehandeld.

Ds. Moorrees zeide dat dit gedeelte van het rapport van het grootste belang was, en dat hij niet inzag hoe het antwoord der Commissie geheel voldoende kon zijn. Er waren hier wijnboeren die ernstige stemmen tegen hun bedrijf hoorden opgaan en daardoor in twijfel raakten. Die wijnboeren wilden licht van de Synode en vroegen hiernaar, en hun tolk was Diaken De Wet. Deze vroeg of het den Christen—niet den ongeloovige of onverschillige—geoorloofd was om wijn te bouwen en over dien wijn te beschikken, en daarop behoorde de Synode geen ander antwoord te geven dan eenvoudig ja. Het antwoord der Commissie was juist als men het wel verklaarde, maar het kon verkeerd worden opgevat, als wilde men de vragers te kennen geven dat slechts hun geweten hun leeren kon hoe in hun bedrijf te handelen. De wijnboeren had men tot dus ver altijd behandeld als lieden die regt hadden om lidmaten en leden van den Kerkeraad te worden, en waarom zou men dan aarzelen om hun bedrijf goed te keuren? Men had heel wat van wijnboeren ontvangen voor de uitbreiding van het Koningrijk Gods, en achtte men thans dat hun bedrijf verkeerd was zoo als dat van Zacheus, dan moest men hun dat geld terug geven. (Toejuiching van het gehoor en waarschuwing van den Moderator hiertegen.) Hij had voorgesteld een antwoord in den zin van het gesprokene aan de wijnboeren, ten einde hen gerust te stellen.

Ds. J. Hofmeyr weersprak het betoog van Ds. Moorrees, en was voor aanneming van het rapport der Commissie. Paulus zag geen kwaad in het eten van geofferd vee, maar toch had hij de zaak aan het geweten gelaten, en dat moest ook de Synode doen.

Dr. Hofmeyr zeide dat de Synode de gemeenteleden moest leiden, en wees op het belang der aanhangige kwestie. Het verheugde hem dat thans bijna niemand ten gunste der afschaffing had gesproken, en van één plaats door den ouderling van Somerset West aangehaald zeide hij dat zij door dezen niet juist was opgevat. Het voorstel Moorrees, om net maar *ja* op de vraag van Diaken De Wet te antwoorden, zou hem goed schijnen zoo er reeds niet zooveel over de zaak gesproken was; maar thans geloofde hij dat het beter was om het rapport der Commissie aan te nemen.

Ds. Moorrees herinnerde dat hij niet het rapport veroordeeld had om hetgeen het volgens de Commissie inhield, maar slechts gezegd had dat het een verkeerden indruk kon maken.

Dr. Hofmeyr gaf zijn hoop te kennen dat de Synode een besluit zou nemen dat toonde dat men in liefde tot heil der gemeente wilde zamenwerken. De Commissie verwees den Diaken naar een vroeger besluit der Synode, en dat was regt en in overeenkomst met regt gebruik. Hierover weidde spreker een tijd lang uit, en daarop trad hij in een betoog over hetgeen in den Bijbel met sterken drank werd bedoeld, wat hij niet voor brandewijn hield. Het bedrijf van den wijnboer was geoorloofd en het maken van wijn ook. Men maakte somtijds een onderscheid tusschen gegisten en ongegisten wijn, en hij voor zich zou ongaarne de Synode willen laten bepalen dat men bedwelmenden drank mogt maken. Hij geloofde dat de aanbeveling der Commissie van dien aard was dat men het verstandigst doen zou met er zich meê te vereenigen.

Ds. Truter zeide dat hij zich vereenigde met de aanbeveling van de Commissie. De ouderling van Somerset West had zijn best gedaan te bewijzen dat de wijnbouw een Christelijk bedrijf was. Nu waren er maar weinigen die den wijnboer veroordeelen of den wijnbouw een ongoddelijken handel noemen zouden. Het was jammer dat er zoo veel over de zaak geschreven was. De predikant van Richmond wilde dat men op de vraag van den heer J. P. de Wet eenvoudig ja zou antwoorden, maar die zou toch niet ontkennen dat het woord Christen zeer rekbaar was, en dat er Christenen én Christenen waren. Er waren er die zich Christenen noemden, maar zulks slechts uiterlijk waren en die niet naar de voorschriften van het Evangelie handelden. Men moest dus zeer voorzigtig zijn welk antwoord men heden gaf. Het parlement had een wet gepasseerd den producent van drank het regt gevende drank in kleine hoeveelheden, zegge niet minder dan 8 gallons, zonder licentie van de hand te zetten. Nu kwamen zijn district, Sutherland, steeds veel wagens met drank binnen, en de eigenaars dier wagens kenden de zwakken onder de leden der gemeente en verkochten hun drank aan dezulken, wat tot allerlei ellende leidde. Zeide men nu eenvoudig ja op de vraag of het den Christen vrijstaat zijn drank te verkoopen, dan keurde men feitelijk deze gewoonte goed. Spreker geloofde niet dat het den Christen vrijstond om den zwakke in verzoeking te brengen, wat wel gebeurde als een producent van drank zijn waar aan een aan den drank verslaafd persoon van de hand zette. Er bestond een burgerlijke wet die voorschreef dat men aan geen bekend dronkaard drank mogt verkoopen. Met het oog op die wet kon men niet volmondig ja op de vraag van den broeder De Wet antwoorden. Spreker was dus voor de aanbeveling van de Commissie.

Ds. Van Heerden was tegen de aanbeveling. Broeder De Wet vroeg niet of een Christen op alle mogelijke wijzen, dus ook door smokkelarij, zijn drank van de hand mogt zetten, maar wel of het een Christen vrijstond, wanneer hij geld van de opbrengst van zijn wijnstok gemaakt had, dit geld te besteden tot onderhoud van zijne familie en uitbreiding van Gods Koningrijk. Hij meende daarop kon de vergadering gerust ja antwoorden.

Ds. Rossouw was het eens met Ds. Truter, en was van oordeel dat het op togt gaan met brandewijn veel kwaad deed, zoo als hij in zijn gemeente dikwijls ondervonden had. De grootste moeijelijkheden ontstonden hierdoor, b. v. in scheertijd, wanneer het somtijds gebeurde dat al de scheerders door den brandewijn van den togtganger een heele week onbruikbaar waren. Met ja te antwoorden op de vraag van diaken De Wet zou men zoo iets schijnen te billijken; het antwoord der Commissie hield dit gevaar niet in.

Ds. Joubert (Uniondale) was tegen het antwoord der Commissie en voor het voorstel Moorrees, omdat het antwoord scheen te twijfelen hoe het met het geweten van een Christen gesteld was. Als men het antwoord over het geweten aannam dan zou gedurig het middel gevonden worden om vragen te opperen als die van Ds. Muller, of kantienhouders kerkeraadsleden mogten worden. Als het bedrijf van den wijnboer geoorloofd was, dan sprak het van zelf dat de man zijn produkt tot geld mogt maken; en de Synode moest zich zoo uitspreken dat haar stem geen onzuiveren of twijfelachtigen klank gaf.

Ds. Rousseau meende dat de Synode, door het antwoord der Commissie aan te nemen, juist te kennen zou geven dat zij het geweten van den wijnboer vertrouwde. De diaken vroeg of hij regt had zijn wijn tot geld te maken en voor goede doeleinden te bezigen, en daar men van wijn allerlei gebruik kon maken, moest men te kennen geven dat de zaak het geweten aanging. De wijnboeren waren een volk dat hij, ook om hun matigheid, hoogachtte, en zij souden, zijns inziens, naar hun geweten handelen in het beschikken over hun produkt. Men liet hun geweten heel vrij, maar gaf toch tevens te kennen dat het mogelijk was om een verkeerd gebruik van hun produkt te maken. In het antwoord werd niets gezegd wat beleedigend voor den wijnboer was, en hij hoopte dat men het zou aannemen, en dat de wijnboeren begrijpen zouden dat men hun geweten op prijs stelde.

Ouderling Van Rhijn wees er op dat de wetsbepaling waaronder het den wijnboer vrij stond zijn waar van de hand te zetten in hoeveelheden van niet minder dan 8 gallons reeds bestond voor dat het Parlement er was, en dat dus dit laatste ligchaam er niet verantwoordelijk voor kon worden gehouden.

Ds. Mostert zeide dat diaken De Wet een eerlijke vraag aan de Synode stelde, nl. of hij wijn mogt maken. (Er staat in het verzoekschrift van bedwelmende dranken, zeide Ds De Beer). Het was noodig dat men een rondborstig en duidelijk antwoord gaf op hetgeen de diaken gevraagd had, en daarom was hij vóór het voorstel Moorrees, dat hij gesecondeerd had.

Ds. De Beer zeide dat de ouderling van Somerset West heel wat aanhalingen uit den Bijbel had gedaan, en dat als al die Bijbelwoorden de onthouding veroordeelden, de onthouder er slecht aan toe was. De onthouder was echter evenzeer iemand die naar den Bijbel leefde als andere Christenen, en hij was het juist die een schijnbaren strijd tusschen verschillende Bijbelplaatsen uit den weg zocht te ruimen. De ouderling had gezegd dat Jozef en zijn broeders dronken en werden, maar het woord met dronken worden vertaald was in het verhaal over de bruiloft te Kana overgezet met welgedronken te hebben, en daar het bewezen was dat Koning Farao niet bedwelmenden wijn dronk, kon men niet aannemen dat vrome Israëlieten van zijne dagen zich bedronken hadden. De onthouders veroordeelden het bedrijf van den wijnboer niet, maar verklaarden zich alleen tegen het gebruik van bedwelmende dranken. Ging de onthouding door, dan zouden de wijnboeren toch heel goed klaar komen, want de onthouders waren even groote vrienden der wijnboeren als iemand anders. De vraag van den diaken was of de wijnboer bedwelmenden drank mogt maken, en hoe kon men nu een antwoord geven dat slechts van den wijn als goede gave Gods sprak? Na een uitweiding over het geschil tusschen hem en de Commissie vroeg hij of brandewijn ook een goede gave Gods was. (Ja, riep een stem). Wijn werd gegist en brandewijn gestookt, en brandewijn had 50 percent meer alcohol. Als gegiste wijn een goede gave was, dan behoefde gestookte brandewijn dit nog niet te zijn. De brandewijn was eerst in de 11de eeuw uitgevonden. (Er staat van sterken drank in den Bijbel, zei een stem). Spreker was nog bezig met de uitweiding van den brandewijn te bespreken toen het tijd voor de pauze werd.

De Moderator deelde mede dat Ds. Moorrees zijn voorstel eenigszins had verduidelijkt, en dat Ds. Neethling (Stellenbosch) er een bijvoegsel bij had dat de wijnboeren op de gevaren van hun bedrijf wees.

Daarna begon de pauze.

NAMIDDAGZITTING.

Ds. De Villiers, van Carnarvon, diende een petitie in uit Wellington, geteekend door 222 inwoners van Wellington, leden der Kerk, gelijk aan die van de Paarl.

Ds. De Beer had het woord, maar ouderling Bam vroeg, als op een punt van orde, of No. 168 der beschrijvingspunten (het verzoekschrift van diaken De Wet) niet tegen de Wet was, daar het een strikvraag inhield en dus volgens een wetsartikel niet aanneembaar was. Ds. McGregor zeide dat het geen strikvraag was; daar was diaken De Wet te eerlijk voor. De Synode bleek het hiermeê eens te zijn.

Ds. De Beer betoogde daarna op nieuw dat als men van wijn als goede gave sprak, men daarmede niet antwoordde op een vraag over bedwelmende dranken; en zeide verder dat Paulus reeds gezegd had dat in zaken als deze volgens de liefde moest geoordeeld worden. Stel dat iemand een wijnboer was en een gewetensbezwaar had of hij goed deed met een bedwelmenden drank te maken. Die twijfel kon van den Heiligen Geest zijn, en moest nu de Synode zulk een twijfel door een magtwoord wegruimen? Dien vrager moest men liever wijzen op eigen nader onderzoek, dat hem de waarheid leeren zou. In het besluit van 1883 was niets bepaalds over de drankkwestie, want men had met groote behoedzaamheid zich uitgedrukt; en waarom iemand daarheen verwijzen? Ds. Moorrees had meer tot het gevoel dan tot het verstand gesproken, en had verkeerd gedaan met te spreken van hetgeen van kansels over de zaak van den drank gezegd werd. Als de Synode, had Ds. Moorrees gezegd, niet ja op de vraag antwoordde sprak zij feitelijk censuur over de wijnboeren uit; maar had men dan geen regt om op een vraag te antwoorden dat men geen vrijheid had dit te doen? Teruggave van aan de Kerk geschonken gelden zou door geen wijnboer geëischt worden, en de wijnboeren zelve waren niet tegen onthouders zoo als hij er een was, maar wel stelden hun tolken hen als zoodanig voor De diaken had, volgens Ds. McGregor de vraag gesteld als Christen, en hij wilde hem beantwoorden in den geest van Paulus.

Op verzoek van Ds. Steytler las de Moderator het voorstel Neethling voor. Het werd gesecondeerd, en luidde "ja, maar met inachtneming der Christelijke voorzigtigheid, volgens Gods Woord, de Wet des lands en de liefde tot den naaste."

Ds. Naudé zou het voorstel van den predikant van Richmond ondersteunen. Hij was bijkans bedwelmd over het vele dat er over bedwelmenden drank gezegd was. Wat de predikanten van Fraserburg en Sutherland gezegd hadden had hem niet bewogen anders te stemmen dan hij nu van plan was te doen. Zij hadden meerendeels gesproken over het misbruik dat er van sterken drank gemaakt kon worden. Wat hem betrof, hij bepaalde zich bij wat er wezenlijk voor de vergadering was. De heer De Wet had een bepaalde vraag aan de Synode gesteld, en verlangde daarop een bepaald antwoord. Men moest het publiek niet doen denken dat men bevreesd was dat antwoord te geven. De broeder De Wet wist zeer goed, en aldaar wist men het ook dat de wijn en brandewijn goede gaven Gods waren. Dit hoefde men den heer De Wet niet te vertellen. De predikant van George had bezijden de vraag gesproken. De vraag was zeer eenvoudig, en het eenig antwoord dat men er op behoorde te geven was volstandig ja, en stellig, en zeker. Dit gevoelen sprak hij openlijk en rondborstig uit. Het antwoord moest zijn ja, het is volgens Gods Woord, dat zij die het konden, wijn maakten en verkochten, en het geld besteedden om hun gezin te onderhouden en Gods Koningrijk uit te breiden.

Ds. Jooste zou een kort woordje spreken. Hij wilde den predikant van Richmond verzoeken om aan de woorden van den grooten overheerscher te denken: *Divide et impera*. Het was hem duidelijk dat er twee partijen in de vergadering waren. De meeste leden waren tegen de afschaffing. Die kwestie zou men echter later bespreken, maar er was teregt opgemerkt dat de twee onderwerpen door elkander liepen. Hij beweerde dat het voorstel van den predikant van Richmond de afschaffers in een hoek zou drijven om daar tegen te stemmen, terwijl de aanbeveling van de Commissie ieder tevreden stellen kon, ook den heer De Wet. Wat spreker betrof, hij stond tusschen de twee partijen in. Hij was geen afschaffer, maar wilde ook geen afschaffer zeer maken. Hij wilde den predikant van Richmond aan de hand geven ter wille der eenstemmigheid zijn voorstel in te trekken, en hoopte dat men de aanbeveling der Commissie zou aannemen.

Ds. Louw (Ladysmith) sprak voor het voorstel Neethling, op grond dat men toonen moest dat men de afschaffers niet uit de hoogte mogt beoordeelen. Tegen Ds. De Beer's beweringen over niet bedwelmenden wijn zeide hij dat als dezen juist waren de apostelen niet tegen wijndrinken zonder gewaarschuw hebben. (Er was wel gegiste maar ook ongegiste wijn, zei Ds. De Beer).

Ouderling Hugo zeide dat wijn in den Bijbel stond, en dat wijn gegist druivensap was. Kon men dien wijn uit de Schrift krijgen, dan zou het afschafferspad effen zijn, maar zoo neen, dan baatte al het gehamer der Goede Tempelieren niet. Hij prees de Commissie om haar rapport, en gaf zijn smart te kennen dat Ds. Moorrees er zich tegen verklaarde. Het was niet kwaad als de Synode, een woord sprekende, er een waarschuwing om voorzigtig te zijn bijvoegde Den predikant kwam het toe om den leek te zeggen hoeveel hij kon gebruiken van hetgeen hem tot heil maar toch ook tot verderf kon strekken. Brandewijn was ook een goede gave, want hij zelf had eenmaal Ds. De Beer met een beetje brandewijn gezond gemaakt. (Gelach.) Men moest tegen de dronkenschap ijveren, maar dit was het werk der leeraars. Wilde de Synode den wijnbouw doen verongelukken, dan zou men van koorn bedwelmenden drank maken. Hij eindigde met te vragen wat met een punt van orde bedoeld werd. Na het antwoord van den Moderator merkte hij op dat wie over een punt van orde sprak altijd een lange rede wist te houden.

De heer Van Rhijn had het besluit genomen om voor het voorstel van den predikant van Richmond te stemmen. Ds. Jooste had gezegd dat de aanname van het voorstel de afschaffers in een hoek zou drijven, maar bevonden dezen zich in de minderheid, dan moesten zij zich dit maar getroosten. Hij hoopte dat men spoedig tot de stemming zou overgaan.

Er waren nog meer leden die het woord wilden, en schoon de Moderator stemming bleek te wenschen nam de ouderling van Britstown het woord om het voorstel Moorrees te ondersteunen. Wilde een volgende Synode er een staart aan vastmaken dan had hij daar niet tegen; maar op een vraag als die van Diaken De Wet moest men een helder antwoord geven.

Ds. Maeder sprak ten gunste van het voorstel Neethling, want dit gaf een regtstreeksch antwoord en dat der Commissie niet. Het voorstel Moorrees ging te ver, want spreker had geen vrijmoedigheid om b. v. een wijnboer te raden zijn wijn aan een kantienhouder te verkoopen.

De Actuarius was vóór de pauze voor het voorstel der Commissie, maar zou zich thans voor het voorstel Neethling verklaren. Het was een zaak van belang dat de wijnboeren op hun tellen zouden passen, en goeden wijn in plaats van te veel brandewijn maken zouden. Hij achtte het ook een zaak van belang om er op te letten hoe met den verkoop van brandewijn werd gehandeld, en gaf een voorbeeld van een togtganger die een boer te Colesberg geheel tot den drank had gebragt. Zulk een man zou hij zeggen dat hij zijn waar niet behoorlijk van de hand zette.

Ds. Stegmann sprak in denzelfden zin. Onder gewone omstandigheden zou hij niet geaarzeld hebben om de gestelde vraag met ja te beantwoorden, maar onder de tegenwoordige was dit antwoord niet genoeg, en was men geroepen om er iets bij te voegen. Hij sympathiseerde met de wijnboeren in hun tegenwoordige omstandigheden, want zij waren er slecht aan toe, en moesten dan nog steeds lezen dat hun bedrijf niets dan kwaad veroorzaakte. Vroegen zij nu of hun beroep wettig was, dan moest men hun antwoorden, en zij vernamen van geen middel om op hun grond iets anders dan wijn te bouwen Hun te zeggen dat hun beroep geoorloofd was, dat was juist, maar het was niet genoeg, en men moest het oog niet sluiten voor de toenemende dronkenschap in het land. Tegen die zaak moest gewaakt, en daar moesten ook de wijnboeren opmerkzaam op gemaakt worden. Het voorstel Neethling achtte hij minder voor misvatting vatbaar dan dat der Commissie, en daarom zou hij er voor stemmen.

De predikant van Dordrecht zou stemmen voor het voorstel van den predikant van Stellenbosch. Als het iemand veroorloofd was wijn te bouwen, dan moest het hem natuurlijk ook veroorloofd zijn dien te verkoopen en het geld voor onderstand zijner familie enz. te besteden. Hij meende de vergadering kon als één man stemmen voor het voorstel van Ds. Neethling. Hij wilde gaarne weten wat er eigenlijk in de vraag bedoeld werd met het woord Christen. Meende men daarmede den met den Heiligen Geest bezielden wedergeborene, dan zou het onnoodig zijn dezen voor te schrijven wat volgens Gods woord zijn pligt was. Was de wereldling er ook in begrepen, dan zou het ook niet veel helpen dat men hem de wet van wat mogt of niet mogt stelde, want deze zou zich daar weinig aan storen. Hij had nog veel te zeggen en zou nog veel zeggen wanneer de eigenlijke kwestie te berde kwam, want hij was het met den predikant van Queenstown eens dat die nog niet op het tapijt was gekomen. Dit zou hij echter herhalen dat het niet ging om de wet voor te schrijven aan iemand die wezenlijk Christen is.

De ouderling van de Noorder Paarl vond dat men slechts tijd verbeuzelde zoolang men niet een lijn trok, en bepaald voorschreef wat mogt of niet mogt.

Dr. Kotzé—schoon de Moderator het woord aan den Assessor wilde geven,—sprak over de wending die de discussie genomen had, en zeide dat het voorstel Neethling bezwaren had, maar dat hij buitendien er tegen had om de Synode te laten verklaren dat het een Christen geoorloofd was om dranken te maken die drenken maakten. Het voorstel der Commissie, dat over wijn sprak, achtte hij beter, en wat Ds. De Beer betrof gaf hij zijn verwondering te kennen dat deze over het besluit der Synode van 1883 gesproken had zoo als hij gedaan had. Over wijn en sterken drank zeide hij dat hij later zou betoogen wat het onderscheid was, en hij zou dan tevens de Hebreeuwsche woorden over de zaak nagaan, en reeds nu gaf hij hiervan een staaltje, door een betoog dat reeds in de oudste bijbelsche tijden de wijn een mensch dronken maakte, en dat sterke drank nog sterker was Hem was het altijd een genoegen om een boek van degelijke schriftuitlegging in te zien en uit zulk een boek (dat van Rosenmüller) deelde hij het een en ander mede. In het Joodsche land was in der tijd van den Zaligmaker de wijnbouw zeer gewoon, en men wist in den ouden tijd van heel veel dingen meer dan men thans meende. Hij zag geen reden om te gelooven dat de brandewijn aan de ouden onbekend was, en geloofde dat men het voorstel der Commissie kon aannemen.

De Assessor deed afstand van het woord, en men ging tot de stemming over. Het voorstel Neethling kwam het eerst in stemming, na een poging van Dr. Hofmeyr om het aantal voorstellen te doen verkleinen. Voor dit voorstel waren 121 stemmen. Voor het voorstel Moorrees stemde een minderheid; en ook voor het voorstel der Commissie. Voor de andere voorstellen waren bijna geen stemmen; voor dat van Ds. De Beer slechts twee, die van Di. De McGregor, en van die twee heeft Ds. McGregor, naar wij op het beste gezag weten, bij vergissing gestemd, daar hij voor het voorstel der Commissie wilde stemmen.

De Moderator herinnerde dat er een avondzitting zou zijn om de zaak der zending als in Comité Generaal te bespreken.

BESCHRIJVINGSPUNTEN OVER DE AFSCHAFFING

Aan de orde waren de beschrijvingspunten 169—171. Het eerste werd toegelicht door den ouderling van Noorder Paarl.

De ouderling van Noorder Paarl zeide dat de afschaffers den wijn en brandewijn vergif noemden en het matig drinken de oorzaak van ellende en zonde. Op vreeselijke wijze voeren zij uit tegen den wijnbouw en drankhandel. Nu beweerde spreker dat Jezus zelf den mensch was voorgegaan in het maken en drinken van wijn. Hield men nu dat het wijnmaken en wijndrinken zondig was, dan was dit zoo goed, als beweerde men dat de Heiland het menschdom op den verkeerden weg had geleid. Spreker kon verstaan dat Jood of Atheist een pledge teekende, want dezen hadden geen Verlosser, maar van een Christen kon hij het niet verstaan. Zeg men kon het zoo ver brengen dat men door pledges van al zijne zonden kon afraken, waartoe was Christus dan noodig? Het doel der afschaffing scheen te zijn om Jezus van zijn troon te stooten en den Antichrist er op te plaatsen. Spreker diende het volgende voorstel in:—

"De Synode spreekt duidelijk als haar gevoelen uit, in zake de afschaffingsbeweging, dat dezelve niet gegrond is op Gods Woord en dat deze beweging berekend is de grootste wanorde en ongenoegen in onze Kerk te brengen, en dat het Sacrament des Avondmaals, door Jezus zelf ingesteld, daardoor in gevaar gebragt zal worden. Daarom acht de Synode zich geroepen tegen het drijven in verband met de zaak der algeheele onthouding, als beroering in onze Kerk veroorzakende, beslist en ernstig te waarschuwen, terwijl zij aan den anderen kant de bedoelingen van hen die ijveren voor de redding van den dronkaard in geenen deele wil miskennen."

Beschrijvingspunt 170 werd besproken door Ds. De Villiers (Carnarvon). Hij zeide gereed te zijn om te staan op het beginsel in zijn voorstel uitgedrukt. Hij had gedacht aan een verzachting van zijn voorstel, maar hij meende te moeten hechten aan de Christelijke vrijheid, en terwijl hij erkende dat de Christelijke liefde onthouding ten behoeve van anderen kon eischen, achtte hij het verkeerd om de uitzondering tot regel te maken, en de vrijheid door deelname aan afschaffingsgenootschappen te bekorten. Hij zag geen reden om, als broeders zamenkwamen, zich van het drinken van een kelkje wijn te onthouden, maar dit ging niet als bijna iedereen zich aan een onthoudingsgenootschap aansloot, en men was dan ongezellig bijeen. Men zag Paulus evenzeer tegen onnoodige gebruiken optreden wanneer zij kwaad deden, als er voor spreken ten einde zwakke broederen ter wille te zijn De afschaffers beweerden dat alle bedwelmende drank schadelijk was, maar dit werd door deskundigen weersproken, en een schrijver in de *Nineteenth Century* verklaarde dat al het grootste dat er ter wereld geschied was van alcohol-drinkende natiën was uitgegaan en nog uitging. Spreker weidde nog meer over deze en dergelijke zaken uit, b.v. wat de sterfte onder alcohol- en niet alcoholdrinkende volken betrof, en het feit dat er meer door te veel kost dan door te veel drank gestorven werd. Van de 1,000 lieden waren 999 een beetje ziek, en alcohol hield hen er boven op. Daarna kwam zij op de Bijbelsche kwesties met de zaak in verband staande, b.v. de beloften van heerlijkheid waar wijn in vermeld werd. Wat gegisten en ongegisten wijn betrof, de afschaffers maakten wijn gegist of ongegist al naardat het in hen hun kraam te pas kwam; en spreker betoogde dat hun redeneringen in vele opzigten mank gingen. Onder anderen nam hij het boekje van Ds De Beer ter hand (wat deze niet in orde bleek te achten, maar de Moderator zeide dat dit wel in orde was.) Hij haalde bijbelplaatsen aan ten bewijze dat Ds. De Beer zich geheel verkeerde voorstellingen van de offers maakte als hij beweerde dat er geen zuurdeesem en dus ook geen gisting in mogt zijn; en stak den draak met diens bewering omtrent den wijn door Farao gedronken. De oude Egyptenaars dronken stellig gegisten wijn en bier, zoo als bleek uit hun monumenten. Ook de beweringen van Ds. De Beer over plaatsen uit het Evangelie die hij verklaard had bestreed hij, en daarna zeide hij dat men, met de onthouding, zich een juk oplegde wat men niet behoorde te dragen. Hij waarschuwde tegen scheuring, zoo als men reeds in een zendinggemeente er een gehad had, en tegen de zelfverheffing die in de deelname aan afschaffingsgenootschappen lag. De Goede Tempeliersloge werd in sommige gevallen voor de Kerk in de plaats gesteld. (Ds. De Beer vroeg om bewijzen), en er werd onder Tempeliers, tegen het bevel der Schrift, te Kimberley door een vrouw gepreekt. (Ds. Kriel zeide iets ten gunste der onthouders zijner gemeente.) De gemeente werd niet gesticht maar geërgerd door genootschappen als die der Goede Tempelieren. De Hugenoten, van wie zoo velen hier afstamden, waren hier gekomen met den Bijbel in de eene en den wijnstok in de andere hand. Zou men dezen, zou men de geheele Kerk der vorige eeuwen, veroordeelen? Den boom kende men aan zijn vruchten, en de vruchten die men van de Goede Tempelieren zag deugden niet. De Dordtsche vaderen sloten hun Synode met een maaltijd waar ongetwijfeld wijn werd gedronken, en de Leidsche Hoogeschool was op dezelfde wijze geopend, zoo als spreker uit een boek aantoonde dat hij bij zich had. Het smartte hem van vele broeders te verschillen, maar hij moest zich houden aan het beginsel waar hij zich op grondde. Hij eindigde met een voorstel om zijn beschrijvingspunt aan te nemen.

Ds. Maeder sprak daarna ten gunste van beschrijvingspunt 171, en gaf daarbij te kennen dat de Commissie insgelijks bleek te erkennen dat men met de afschaffingsbeweging te ver ging, schoon deze stellig veel goed deed. Hij vond het even verkeerd om dankstonden voor de afschaffing van den accijns te houden als om te beweren dat de wijn van het Avondmaal geen wijn was geweest. (De Moderator waarschuwde tegen aanmerkingen die tot lange verdedigingen konden leiden.) De wijnboeren maakten te veel ophef van hetgeen zij deden. Hij had er niet tegen dat het advies der Commissie over de zaak werd aangenomen. Voorts gaf hij een voorbeeld van een dronken man die door de speciale prediking in zijn gemeente bekeerd was, en sprak hij tegen de deelneming van predikanten aan de orde der Goede Tempelieren.

De kladnotulen werden tot zoo ver gelezen als zij strekten, daar men des avonds nog een zitting over de Zending in een soort van Comité Generaal dacht te houden.

AVONDZITTING.

DE ZENDING.

De Scriba las voor hetgeen er was voorgevallen bij de vroegere behandeling der Zendingskwestie, en de Moderator herinnerde dat er in verband met de zaak vier beschrijvingspunten (91—94) moesten behandeld worden.

Ouderling Gie had een voorstel om een door hem geopperd plan eerst in 1887 in werking te laten treden.

Ds. De Wet zeide dat men harde woorden omtrent de Zendings-inspectoren der Ringen gebezigd had, en dat dit niet regtvaardig was. Hij had als Inspector de meeste gemeenten van zijn Ring bezocht, maar hij had weinig steun gevonden. Zijns inziens moest er een verstandhouding zijn tusschen den Inspector en de leeraars, waarbij dezen zorgen zouden dat als hij hen bezocht al de kollekten voor de Zending zouden gebezigd worden, en tevens dat er bazaars voor de Zending zouden gehouden worden. Voorts zou men de bidstonden voor de Zending meer belangwekkend kunnen maken, zoo als hij in zijn gemeente plagt te doen. Het werk der Zending moest verrigt worden in het geloof, en daaraan was te dikwijls gebrek. Predikte men het Christendom onder lagere rassen dan was het moeijelijk om te slagen als men zich spoedig liet ontmoedigen; maar als men bedacht dat de heidenen het erfdeel van Christus waren, dan zou men niet twijfelen het op den duur te winnen.

Ds. Rabie had een voorstel strekkende om nader te bepalen wat er gerapporteerd moest worden over de zaak der Zending in de gemeenten. Er bestond tusschen de gemeenten der Kerk en de Zending niet het regte verband, en de Kerk was niet genoeg op de hoogte van hetgeen er verrigt werd. De Inspectoren konden niet altijd rondgaan, en de gemeenten konden niet altijd hen naar eisch ontvangen. Voor de heidenen die in Christelijke gemeenten woonden waren die gemeenten aansprakelijk, en toch wisten die gemeenten er dikwijls weinig van, en de Kerk nog minder. Moesten de Kerkeraden over de zaak rapporten bij den Ring indienen, dan zou het beter gaan, en dan zouden zij hun pligt tegenover de heidenen beter vervullen. Een Zendingsinspector had vroeger weinig nut geleverd, en veeleer moest men de zaak aan de gemeenten verwijzen.

Ds. Neethling (Stellenbosch) vroeg om een opheldering, en zeide daarop dat hij het voorstel gaarne zou ondersteunen. Ds. Ross zag niet in hoe men te weten kon komen wat Ds. Rabie verlangde, althans in een gemeente als zijn eigene

Ds. Wm. Murray was niet tegen Ds. Rabie's voorstel, maar wilde de voorgestelde Zendings Inspectoren niet laten varen, want van hun werking stelde hij zich veel voor. Ook was hij voor een Zendingsdag voor de geheele Kerk.

Ouderling Gie wees er op dat het groote bezwaar thans was dat men geen geld genoeg had, en nu scheen men nieuwigheden te willen invoeren die geld kostten. Hij betoogde dat er hier en daar reeds zeer veel voor het Zendingswerk werd uitgegeven. Hij was er voor dat in den regel iedere gemeente voor haar eigen zendingswerk zou zorgen, althans sedert het eind van 1887.

Nadat de Moderator nogmaals het voorstel der Commissie had voorgelezen, zeide Ds. Steytler dat hij de zaken uiteen wilde houden. en dat hij het eerst over de twee Zendings Inspectoren wilde laten stemmen. Hij geloofde aan die Inspectoren niet, zoo men ze althans dienstdoende predikanten van de Kerk wilde laten blijven. Kon men ze aparte salarissen geven, dan was het iets anders, maar zoo ver was men nog niet. Het voorstel Gie

achtte hij wel goed in beginsel, maar hij twijfelde of het reeds nu uitvoerbaar was, en kleine gemeenten konden haar eigen zendingswerk niet verrigten. Voorts weidde hij uit over de ellendige manier waarop zendelingen van andere Kerken de kleurlingen bearbeidden en hun allerlei malle denkbeelden in het hoofd haalden, zoo als hij het met eigen oogen te Uitenhage gezien had. Juist daarom was hij voor het Zendingswerk der Ned. Gereformeerde Kerk.

De Moderator ried één punt af te handelen, en wel dat over de vermeerdering van Rings-inspectoren. D. Steytler wilde de zaak laten blijven zoo als zij was, en Ds. Pienaar beweerde dat hij iets van dien aard had voorgesteld, en wijzigde het zoo dat het blijkbaar alleen op de kwestie der Zending in de Ringen doeg.

De Assessor vroeg Ds. Steytler welke gemeenten er waren die haar zendingswerk niet deden. Stellenbosch, Uitenhage, Worcester, zei Ds. Steytler; maar de Assessor ontkende dit, want men deed er wel degelijk veel voor de plaatselijke zending.

Ds. Adriaan Hofmeyr zeide dat hij het een zoo bezwaarlijke taak had gevonden om als Zendings Inspecteur werkzaam te zijn dat hij had moeten bedanken. Het belang der zaak was echter onbetwistbaar, en hij was overtuigd dat men een wijziging in de supervisie der Zending moest maken. Dit was vooral noodig om de groote ingenomenheid met de Zending die zich in vele gemeenten openbaarde, en vooral ook in zijn gemeente. Hij was voor het voorstel Pienaar. Het eenige bezwaar wat er voor de Zending thans was, dat was de afwezigheid van behoorlijke lieden om onder de kleurlingen te arbeiden, want het was waar dat het zendingswerk dikwijls zeer verkeerd gedreven werd.

De ouderling van Aberdeen was tegen de nieuwe voorstellen over Inspectoren, daar hij vreesde dat men in schuld zou raken door allerlei nieuwe inrigtingen. Zijns inziens moest iedere gemeente voor haar zendingswerk, onder toezigt van een leeraar eener naburige gemeente, zorgen.

Ds. Naudé zeide dat hij van zijn gemeente niet zulke getuigenis kon afleggen als Ds Adr. Hofmeyr van de zijne, en wel omdat de boeren te veel van de Naturellen te lijden hadden om belang in hun zieleheil te stellen. Waar de Zending aan de grenzen zich uitbreidde stelden de Naturellen zich meer en meer gelijk met de Kolonisten; en Dr Stewart, die hier deel aan had, erkende zelf dat hij weinig vrucht op zijn werk gezien had. Toen de Regering met regt eenige Naturellen uit Glen Grey wilde verwijderen, spanden de Wesleyaansche zendelingen en predikanten met de dorpelingen die van de Naturellen geld maakten zamen om haar en de boeren tegen te werken. Dat was de reden dat men in zijn streek minder hart voor de Zending had dan in streken waar men geen last van Naturellen had. Goede Inspectoren zouden veel kunnen medewerken om vooroordeel uit den weg te ruimen; maar het was waar dat het nergens naar leek hoe in vele streken wel voor de Naturellen iets gedaan werd, maar niets voor de arme boerenkinderen.

Ds. Reynecke erkende dat er in zijn gemeente geen zending was, en geloofde dat het stelsel der Rings Inspectoren niet goed werkte. Hij achtte één algemeenen Zendings Inspecteur beter, dien men dan een salaris zou moeten geven. Het zou beter zijn als men reeds lang zoo iemand gehad had. Op een vraag van Ds. Naudé bleek het dat Ds. Reynecke zelf Zendings Inspecteur van zijn Ring was.

Het uur was daar dat men uiteen moest, en de vergadering werd, zonder dat men tot stemming gekomen was, met gebed gesloten door Ds. Stegmann.

GISTEREN.

Gebed door Ds. Maeder. Notulen gelezen en zonder aanmerking goedgekeurd.

MATIGHEID.

De Moderator noemde de verschillende voorstellen in deze zaak op, waarvan een nieuw van Ds. Ahrbeck, dat de afschaffing niet op Gods Woord gegrond was. (De andere waren dat van den ouderling van Noorder Paarl, en die van Ds. De Villiers en Ross, het eene ten gunste van zijn beschrijvingspunt, het andere tot aanneming van het rapport der Commissie met een paar kleine wijzigingen, waar nog een van Ds. Steytler bijkwam.)

Ds Rousseau zeide dat hij in het begin het woord nam, omdat hij wilde medewerken tot verzoening en zamenwerking, zoodat de Synode eenstemmig zou kunnen besluiten. De toespraak van Ds. De Villiers had hem daarom behaagd omdat deze het beginsel der onthouding goedkeurde, door te erkennen dat men ter wille van den naaste en om ergernis te vermijden ze mogt in werking brengen. De afschaffer had regt om zich van drank te onthouden volgens het woord dat als iemands oog hem ergerde hij het moest uittrekken, en volgens de les van Paulus dat men zich onthouden moest om den zwakke niet te ergeren. Spreker betoogde uit andere plaatsen van Paulus dat dit niet een uitzondering maar de regel voor den Apostel geworden was, want zij was den zwakken een zwakke en allen alles geworden om eenige te redden. Men onthield zich van drank bij sommige oefeningen, en waarom dan niet voor de redding van anderen? Hij hoopte Ds. De Villiers nog eenmaal een sterk afschaffer te zien. Het smartte hem dat de zaak der afschaffing in de Synode behandeld was op grond van zekere Bijbelverklaringen, want zijns inziens was het, al was de wijn ook nog zoo goed een gave, Christenpligt om er zich van te onthouden ter wille van anderen, en dit was hetgeen waar hij zich op grondde. Als in een gemeente lieden waren die gevoelden dat zij zich ten behoeve van anderen van drank moesten onthouden, waarom zouden zij dan niet een verbond hiertoe sluiten? Was dit onchristelijk of onbijbelsch? Hij was van oordeel dat er in geen belofte die men elkander over de zaak gaf eenig kwaad stak; en kon men den broeder niet anders redden dan door eigen onthouding, dan behoorde men dit te doen. Het woord broeder was den vorigen dag door Ds De Villiers verkeerd opgevat. Ieder mensch die tegen de zonde streed was een broeder. Hij had ondervinding in de zaak, en had geen sympathie met die Vereenigingen die de zaak te ver dreven en een soort van nieuwen godsdienst schenen in te voeren; maar het was toch goed om hetgeen zelfs dezen deden voor te staan als men den vloek der dronkenschap die op het land en welligt op elk gezin rustte (neen neen!) er door weg kon nemen. Men moest zich onthouden om anderen te redden, en zoo hij te ver was gegaan wilde hij zijn woorden gaarne omtrent elk gezin intrekken, want hij wilde in verzoenenden zin spreken. Wilde een broeder ter eere Gods een kelkje wijn drinken, dan had hij daar niet tegen, mits hij zelf niet veroordeeld werd om zijn onthouding. De eenheid des geestes moest in de Kerk heerschen, en men wachtte op het geluid van de bazuin der Synode. Als Christenen kon men wel degelijk zamenwerken, en de niet-afschaffer kon den afschaffer eeren omdat deze op zijne wijze het goede zocht te bevorderen, evenzeer als ook de afschaffer den niet-afschaffer niet veroordeelde. Het zou de gemoederen in de gansche Kerk bevredigen als de leden der Synode, in plaats van elkander te veroordeelen, elkander's gevoelen eerbiedigden. Al het kwaad ontstond uit den geest van wederzijdsche veroordeeling en wederzijdsch misverstand. Als men thans een behoorlijk besluit nam dat van goede verstandhouding getuigde, dan zou men beroering in de Kerk verhoeden. Hij meende dat ieder de eerste aanbeveling der Commissie zou afkeuren, en in de tweede wilde hij, met Ds. Steytler, de Kerk als de *beste*, niet als de *regte*, Matigheidsvereeniging roemen. Ook met de derde kon hij zich vereenigen, maar hij zag er niets in wat afschaffingsvereenigingen in het algemeen verbood. Eindelijk was hij sterk voor de vierde aanbeveling, want zij stelde vast dat men in een gewetenszaak vrijheid had. De toestand was gevaarlijk en de Christenen moesten zich zamenhouden en allen als één man zamenwerken tot eer van God en tot heil der natie.

Ouderling Gie wilde dat er niet te lang zou worden gesproken, maar de Moderator verklaarde dat de vorige spreker hierin niet had gezondigd.

Na een aanmerking van Ds. Rossouw, moeielijk hoorbaar, zeide de ouderling van Richmond dat Ds. Rousseau goed had gesproken, al was hij op enkele punten te ver gegaan. Als intusschen den vorigen dag gezegd was dat de wijn een gave Gods was, waarom zou men dan zich tegen de dronkenschap verbinden en niet tegen overspel en andere onzedelijkheid? Overspel was geen gave Gods.

De Assessor sprak over de petities die voor de Vergadering waren, en had de teekenaars gevraagd wat zij met de afschaffingsbewegingen bedoelden waar zij tegen hadden. Meenden zij dat het tegen Gods Woord was om zijn medemensch van het kwade af te brengen? Neen, was het antwoord; maar waar men tegen had, dat was de verdraaijing en ontheiliging der Schrift door voorstanders der afschaffing bedreven. Ook had men er tegen dat op scholen, door de onderwijzers, de kinderen er toe gebragt waren om zich aan onthoudingsgenootschappen aan te sluiten, en daar had men gelijk aan. Hij boekje dat hij voor zich had sprong met den Bijbel om als de kat met de muis. Lazen afschaffers van die soort van sterken drank in den Bijbel, dan gaven zij er een verklaring van als was het niet hetgeen zij zelve een oplossing van den duivel noemden, maar b.v. een aftreksel van dadels of andere vruchten. Die sterke drank, zoo als bleek uit andere bijbelplaatsen, was iets wat wel degelijk iemand twistziek maakte. Spreker kwam op andere uitdrukkingen in den Bijbel, zoo als die in zake het Pinksterfeest, ten betooge dat er wel degelijk gesproken was van bedwelmenden drank waar de afschaffers dezen wilden wegredeneren. Plaatsen ten gunste der onthouding aangehaald werden door geleerden van groot aanzien als beeldsprakig verklaard, en eerst dan trof men haar waren zin. De lieden die al die verkeerde verklaringen van den Bijbel gaven leden onder een zedelijk *delirium tremens*, zoodat zij overal dolken en gevaren zagen. Zij hadden een stokpaardje bestegen dat met hen op hol was gegaan. Men haalde Habakuk aan als tegen het aanbieden van drank waarschuwende, maar dit was, blijkens hetgeen volgde, slechts als men het met booze bedoelingen deed. Zoo als de afschaffers met den Bijbel handelden kon men even goed een genootschap van Godloochenaars oprigten dat zich op afgeknotte plaatsen van de Schrift grondde. Ten sterkste was hij tegen het verlokken van kinderen tot het zich verbinden tot onthouding.

Ds. Krige (Caledon) zeide niet te gelooven dat iemand in de vergadering tegen de onthouding was, maar dat men het alleen oneens was over de manier waarop de genootschappen te werk gingen. Wat hem hinderde was dat teekenen van een verbindtenis om niet te drinken. Dat hinderde ook den wijnboer, en deze moest er uit afleiden dat zijn bedrijf oneerlijk was. Waarom zou men zich van wijn onthouden als men door het drinken er van gesterkt werd? Buitendien, zou men tegen iedere zonde die er gepleegd werd genootschappen oprigten, en zou men dan die genootschappen stellen in plaats van den levenden Christus? Het leek nergens naar om den matigen drinker tot afschaffing te nopen door hem bang te maken met het uitzigt dat hij later een dronkaard zou worden. Hij geloofde niet dat men aan een belofte meer zou of moest hechten dan aan den levenden Christus.

Ouderling van Rhijn zeide dat de zaak eene belangrijke en zeer teedere was, en dat hij zijn Kerk onregt aan zou doen zoo hij er een stilzwijgende stem over uitbragt. Niets had zoo veel beroering in de Kerk te weeg gebragt als de afschaffingsbeweging. Professor Hofmeyr was er mee begonnen. Hij had kaartjes rondgezonden over de afschaffing, die hij wilde dat men teekenen zou. Wat spreker betrof, hij had deze kaartjes terug gezonden met een opschrift ten effekte dat de matigheid een zeer groote deugd was. Wat hij vooral tegen de beweging had was, dat zij den Bijbel aanrandde en het voorbeeld van Christus miskende. De Bijbel leerde duidelijk dat de wijn een goede gave Gods was, en Jezus zelf had het voorbeeld gegeven van wijn te maken en wijn te drinken, en dat voorbeeld stond het een ieder vrij na te volgen. Het scheen nu mas wilden de onthoudings genootschappen zeggen: God heeft altijd geregeerd, maar heeft nu geen magt meer. Wij zullen ons nu de magt aanmatigen en de dronkaards bekeeren en redden. Welke soort van bekeering, vroeg spreker, is dit? De mensch had zijn werk, maar slechts tot op zekere hoogte. Het was zijn pligt Gods woord bekend te stellen en te verspreiden, maar de bekeering was in de hand van God alleen. Spreker beweerde nogmaals dat de onthouding tegen den Bijbel streed. Als men Christen was dan was men van zelf matig. Hij herinnerde zich een grooten dronkaard, een gekleurd schepsel. Deze kwam hem eens, toen hij (spreker) in zijn kantoor zat, gedurig lastig vallen. Hij joeg hem herhaaldelijk weg, maar den volgenden dag bragt hij hem in zijn binnenkamer en sloot de deur achter zich. Daar wees hij hem den regten weg aan om van den drank vrij te raken, niet door een pledge te teekenen maar door te bidden, God te zoeken. Hij had met dien man gebeden, die eindelijk in tranen wegsmolt en hem (spreker) zijn dank betuigde dat dezen hem den weg van redding had aangewezen. Deze man leefde daarna nog vele jaren als een voorbeeldig Christen en dronk nooit weer. Zijn uiteinde was zeer godzalig geweest. Nooit had spreker een zaliger sterfbed gezien. Hij verhaalde nog een soortgelijk geval, ten betooge dat "als de boom goed gemaakt werd de vrucht ook goed zou zijn." De afschaffingsleer had de slechtste gevolgen. Eens kwam een afschaffer hem bezoeken, en toen deze aan tafel zat en er mostkonfijt zag, zeide hij: zie daar is de wijn waar de Bijbel van spreekt. De wijn dien wij nu drinken is heel iets anders. Spreker was verontwaardigd en hielp den man teregt. Hij vertelde dezen dat hij den Bijbel beter kende, en vroeg hem of Lot en Noach en zoovele anderen dan dronken waren geworden op mostkonfijt. Spreker kon niet verdragen dat men den dierbaren Bijbel zoo verdraaide. Gods Woord moest het eenige rigtsnoer zijn. God wilde de eer hebben van zondaars te bekeeren, en die kwam ook alleen Hem, geenszins den mensch toe. Hij ried de voorstanders van de onthoudingsgenootschappen eerlijk voor den dag te komen en te zeggen, wij scheiden ons van u af, want wij verstaan den Bijbel anders dan gij. Dit zou ten minste eerlijk gehandeld zijn. Spreker roerde nu de kwestie van nieuwigheden in de Kerk aan, als heilslegers, blaauwlintjes, enz. Ook waarschuwde hij tegen de Roomsche Kerk, en beweerde dat sommige predikanten niets anders dan vermomde Jezuieten waren, en verhaalde van een predikant ergens, die verboden had dat men den vloer in de nabijheid van den preekstoel veegde, omdat die plek heilig was. Dit vond spreker hoogst aanmatigend en vroeg wie dien predikant geheiligd had. Het was een Roomsch idee. Waarom, vroeg spreker, steken die predikanten, die allerlei nieuwigheden in de Kerk willen invoeren, de hand niet op en zeggen zij niet ronduit, wij gaan naar Rome. Hij dankte God dat er een Synode was die beletten kon dat de Kerk Roomsch werd. Hij ried Ds. Rousseau en de andere predikanten die met dezen in zake de onthoudingskwestie medegingen, liever de dwalenden op te zoeken en met hen te bidden en ze alzoo zoeken te redden. Verder voer hij uit tegen de eigengeregtigheid van Goede Tempelieren en blauwlintdragers, die met verachting op anderen nederzagen. Hij was het met den Assessor eens dat het schandelijk was kinderen over te halen zich voor hun leven tot onthouding te verbinden, zonder medeweten der ouders. Waarom, vroeg hij verder, wil men op die wijze alleen de zonde der dronkenschap bestrijden. Er was een vreeselijker zonde, die vooral in groote steden veel slagtoffers eischte. In 't parlement had hij altijd gestreden tegen maatregelen, die als het ware die zonde in de hand werkten. Daarom had hij geweigerd om geld voor hospitalen te bestemmen, alwaar lijders ten gevolge van die zonde verpleegd zouden worden. Hij had hier het hospitaal bezocht en had verstomd gestaan over het aantal lijders aan ziekten die het gevolg van die zonde waren. Men scheen zich echter aan het verspreiden van ontucht weinig te storen en alleen aan dronkenschap te denken. Ten slotte hoopte hij dat de vergadering bepaald haar afkeuring zou uitspreken over onthoudingsgenootschappen.

Ds. C. Murray zeide gewenscht te hebben dat de zaak niet voor de Vergadering was gekomen. Wat het geldelijke betrof had men door de discussie heel wat opgemaakt, en als men zich verbeeldde dat men de afschaffingsbeweging kon stuiten, dan kon men even goed meenen dat men Vaalrivier naar Drakensberg kon laten vloeijen. Zeer was hij het eens met hetgeen door den ouderling van Richmond over een genootschap tegen de ontucht gezegd was, en hij zou hen gaarne bij de oprigting helpen. Over Hebreeuwsche termen zou hij niet spreken, hoeveel geleerdheid er ook over gedebatteerd was. Hij deelde een verhaal mede van Dr. Guthrie die aan een Ierschen afschaffer de bekende plaats uit den brief aan Timotheus over het wijndrinken voor de gezondheid had aangehaald, en van den man, een koetsier, ten antwoord kreeg dat hij noch Timotheus heette, noch aan zwakheid leed. Voorts zeide hij dat hij zelf lid van het blaauw lintjesleger was, maar verzekeren kon dat dit leger geen zelfverheffing pleegde. De petities waren door één uit de honderd menschen geteekend die ze hadden kunnen teekenen, en buitendien waren zij rondgezonden om er meer teekenaars op te krijgen, om het even of dezen al dan niet voor den inhoud der petitie waren. De beweging tegen de afschaffing was dus zoo erg niet; en wat de kinderen betrof, de zijne wisten niet hoe drank smaakte, en daar dankte hij den Hemel voor. Menig vader kon zich gelukkig prijzen als hij hetzelfde van zijne kinderen kon zeggen. Een afschaffer moest niet denken daardoor een kind Gods te zijn, maar de afschaffing was de handlengster der godsdienst; en in Zendingsgemeenten had de afschaffing geleid tot ware bekeering, terwijl er vroeger een slechte geest heerschte. Genezing van den drank stond met geen bekeering gelijk, maar dat was geen reden om niet te trachten den dronkaard van zijn fout te genezen. Mogt men bij iemand niet vloeken of andere ondeugden tegengaan, al bragt verbetering hierin nog geen bekeering mede? De dronkenschap te Graaff Reinet was thans, volgens getuigenis van den hoofddiender, veel minder dan vroeger, en dat wel door de werking der afschaffingsgenootschappen; en die hoofddiender was geen afschaffer, geen protestant, en iemand die met den leeraar geen sympathie koesterde. Spreker had een tijd lang aan het strand bij Humansdorp doorgebragt, en daar gezien hoeveel het geele lintleger had toegebragt om de dronkenschap er af te schaffen en een visschersdorp van een verzopen tot een zeer ordentelijke plek te maken. Hoe kon men van de Synode verwachten dat zij de afschaffing die zooveel goed deed zou veroordeelen? Een thans overleden diaken had hem verklaard dat hij vroeger nooit een wagen naar Graaff Reinet durfde zenden, omdat zijn volk er altijd dronken werd, maar sedert de afschaffing was dit kwaad weggenomen. Spreker gaf een verhaal van een man dien hij tot het betere gebragt had door hem tot afschaffer te maken, en die sedert dien tijd een gelukkig huisvader en trouw kerkganger was. Als de Synode de afschaffingsgenootschappen veroordeelde, wat zou hij dan van zich zelf moeten denken? Hij was niet zoo kleingeestig dat hij zijn oude moeder of een collega een glaasje sherry weigerde, maar hij wilde de vrijheid om de afschaffing voor te staan en aan te prijzen. Welk voorstel de Synode ook aannam, de afschaffers moest zij niet veroordeelen.

Ouderling Bam was het eens met Ds Rousseau dat het beter ware geweest zoo de zaak niet voor de Synode was gekomen, maar nu zij in behandeling was gekomen moest er een besluit in genomen, en hij voor zich zou gaarne een besluit willen voorstellen dat de Synode zich niet over de afschaffing moest uitlaten, en haar niet ten onregte veroordeelen zou. Hij was geen afschaffer, maar hij wilde de zaak onpartijdig beoordeelen, en hij las een plaats uit de Galaten voor waarin, onder andere werken des vleesches die den toegang tot den Hemel beletten, de dronkenschap genoemd werd. Matigheid werd daarentegen de vrucht des Geestes genoemd, en wie kon beletten dat zich een Genootschap vormde om deze te bevorderen? De Kerk van Christus werd, in het voorstel der Commissie, de regte Matigheidsvereeniging genoemd, maar de Kerk alhier had haar pligt niet vervuld, en daarom hadden de afschaffingsgenootschappen hare taak moeten verrigten. Als de dienstknechten Gods hun werk niet verrigtten, dan werden anderen er toe geroepen. Hij wilde den Assessor niet tegenspreken, maar dat de afschaffingsgenootschappen veel goeds hadden gedaan, daar was hij overtuigd van. Overal in de kranten las men berigten over de ellende door de dronkenschap veroorzaakt, en spreker haalde hiervan eenige voorbeelden aan, ouder anderen dat van den man onlangs te Beaufort West ter dood veroordeeld. Daartegen te werken, dat kon niet verkeerd zijn. Waarom was men zoo tegen de afschaffingsbeweging? Omdat zij, zeide men, beroering wekte. Hij had niet veel beroering bemerkt, maar beroering was op zich zelf geen kwaad. Het rapport der Commissie vond hij flaauw, maar juist daarom was hij er niet tegen. Met de wijnboeren sympathiseerde hij, en hij wilde dat hij schatten had om hen te helpen. De positie der wijnboeren was zeer bezwaarlijk en al wat zij als uitkomst wilden had hen bedrogen, b.v. de opheffing van den accijns. Thans wendden zij zich tot de Synode, maar dit zou niet geschied zijn als wijn £10 per legger deed. Was het intusschen God's wil dat er geen wijn meer gedronken werd, dan moesten de wijnboeren hierin berusten en een andere planterij ter hand nemen; bietwortel, boonen, vruchten enz. De Turken gebruikten geen wijn en waren er toch goed aan toe. De wijnboeren moesten bedenken welk kwaad door hun brandewijn veroorzaakt werd, en als zij goeden wijn maakten, zoo als de Actuarius hun geraden had, dan zouden zij beter doen dan als zij brandewijn stookten. De brandewijn was even boos als de opium dien de Engelschen naar China voerden; maar even als de slavenhandel moest de opiumhandel afgeschaft worden, en de afschaffing van den brandewijn was van denzelfden aard. Ds. De Villiers had gezegd dat als de één afschaffer was de ander het ook moest worden, iets wat spreker niet inzag. Maar als men, door afschaffer te worden, een vriend kon redden, zou men dit dan niet doen? Hij wilde dat de afschaffingsgenootschappen nog veel sterker werkten dan hier, want de Kerk trok zich de zaak der dronkenschap niet aan, zoo als de Goede Tempelier deed. Te veel eten was niet goed, maar iemand die te veel gegeten had sloeg geen ander dood. Tegen ontucht genootschappen op te rigten, zoo als de ouderling van Richmond scheen te willen, daar was hij zeer voor. Hij voor zich zou liefst zijn eigen voorstel zien aannemen, maar als men het voorstel der Commissie aannam liet men de zaak zoo als zij was en deed dus geen kwaad.

Ds. Ross zou nu het woord nemen, maar Ds. Pienaar zeide dat wel een derde der leden weg waren, en de ouderling van Robertson wilde dat men zoo lang niet zou spreken. De Moderator zeide dat de ouderling een voorstel in dien zin kon doen, maar hij geloofde niet dat dit verstandig zou zijn, want de zaak onder discussie was van het grootste belang. De ouderling bleef bij zijn voorstel, maar Dr. Hofmeyr zeide dat men het niet in stemming kon brengen zoolang één lid der Synode er tegen was. De Moderator was het echter met deze zienswijze niet eens. De ouderling stelde zich ten slotte tevreden met het vermelden der zaak.

Ds. Ross zeide tot geen Afschaffingsgenootschap te behooren, maar de Christelijke vrijheid voor te staan, en die vrijheid bragt mede dat men zoowel zich van allen drank onthouden als den wijn matig gebruiken kon. De Commissie sprak over de afschaffingsgenootschappen in zulke bewoordingen dat onkundigen meenen konden dat zij ze veroordeelde, en dit behoorde niet. Al leidde de afschaffing niet tot bekeering, dan was het toch altijd veel waard dat men iemand van een dronkaard tot een onthouder maakte. Het voorbeeld van Zweden toonde dat men een dronken tot een nuchter land kon maken, en dit was vooral het werk der Regering, die b.v. de verwoesting moest beletten die thans ten gevolge van drankvervalsching plaats had. Afschaffingsgenootschappen waren in denzelfden zin werkzaam en deden veel goeds, al sloegen zij niet altijd den besten weg in, en het was dus verkeerd ze te veroordeelen. Wat daarentegen de Synode moest doen was zich openlijk verklaren tegen die dronkenschap waar de afschaffers perk aan wilden stellen. Waar hij voor was, dat was dat de genootschappen Christelijk zijn en niet met Joden en Mahomedanen gemeene zaak maken zouden. Den ophef door sommige genootschappen gemaakt keurde hij af, en zij moesten zooveel mogelijk Christelijke middelen bezigen. Spreker ging daarna de voorslagen van het rapport door, en zeide dat de beroering niet door de afschaffingbeweging maar door de tegenstanders der afschaffing bewerkt was. Vervolgens verklaarde hij dat dronkenschap een veel verderfelijker kwaad was dan eenig ander, en dat de uitdrukking der Commissie niet sterk genoeg was. Beide punten had hij in zijn amendement op het voorstel der Commissie te kennen gegeven. Met de derde aanbeveling kon hij slechts dan genoegen nemen als het duidelijk werd dat niet de afschaffing maar alleen eigengeregtigheid enz. werd afgekeurd. Er waren onverstandige pogingen om de onthouding te bevorderen, maar zij werden gedaan met goede bedoelingen. Met den Assessor was hij het eens wat de Bijbelkwestie betrof, maar hij merkte op dat de Rechabieten onthouders waren en hiertoe regt hadden, en de onthouding werd door de Schrift niet veroordeeld. Hij eindigde met op nieuw op de Christelijke vrijheid te wijzen. [Het was onmogelijk den spreker zoo te volgen dat er aan zijn rede regt kon worden gedaan.]

De ouderling van Murraysburg had een voorstel dat de geheele zaak aan het geweten van de leden der Kerk liet.

Ds. Muller zeide dat als er een beter voorstel dan dat der Commissie werd gedaan hij er gaarne voor stemmen zou, want hij zelf was het met dat der Commissie niet geheel eens. De kwestie was niet of er al vierduizend jaar wijn gedronken en dit drinken door den Bijbel gewettigd was, maar of men het regt had zich van drinken te onthouden, om zich zelf of om anderen, en of een leeraar regt had om die onthouding in zijn gemeente voor te staan als hij meende daarmede goed te doen. Hij had de zaak bestudeerd, en was tot de gevolgtrekking gekomen dat men in de zaak volkomen vrijheid had, maar zich moest storen aan het belang van anderen, en dat dit het was wat door Paulus geleerd werd. Hieromtrent las hij een betoog van een bekend Bijbel-uitlegger voor. Buitendien moest men, bevreesd voor de zonde zijde, alles vermijden wat in verzoeking kon leiden. Daartegen had niemand iets gezegd, maar Ds. De Villiers had zich verklaard, niet tegen onthouding maar tegen onthoudingsgenootschappen. Was dit geregtvaardigd, en kon zoo iets verdedigd worden? Het beginsel door Ds. De Villiers voorgestaan was Roomsch, want het hield in dat men zich niet zonder verlof der Kerk voor eenig goed doel kon vereenigen. Hij voor zich was van oordeel dat de Kerk hem zulk een regt geenszins benam of kon benemen, en hij zeide tot het einde toe voor de vrijheid te zullen strijden die men scheen te willen opheffen. Werden de afschaffingsgenootschappen veroordeeld, waarom dan niet vereenigingen voor Bijbelverspreiding, Christelijk en liefdadig werk, enz.? Was de Kerk de regte Matigheidsvereeniging, dan was zij ook de regte School, maar zou men daarom geen scholen mogen stichten? Als men zijn kinderen geen wijn liet drinken, of anderen tegen het gebruik er van waarschuwde, had men daartoe dan geen regt? Zijn ouderling kon de Synode vertellen hoe veel de afschaffing had bijgedragen om de zaken in zijn gemeente te verbeteren. Men noemde de afschaffing onbijbelsch, maar dit was zij niet, en hij had te vergeefs geluisterd om van Ds. De Villiers iets te vernemen waardoor haar beginsel veroordeeld werd. Als de drank zoo gevaarlijk was dat zelfs predikanten er door gedwongen werden om hun betrekking neer te leggen, had men dan geen regt om iemand te raden liever zich van wijn te onthouden dan er matig gebruik van te maken, wat slechts voor sterken mogelijk was? Hij geloofde dat het een zegen voor een gemeente was als zij een predikant kreeg die afschaffer was. Was de afschaffing echter onbijbelsch, dan moesten al die predikanten en de met hen zamenstemmende ouderlingen afgezet, en was men gereed dit te doen? Men zou het moeten doen als men het voorstel De Villiers aannam. Zag men niet in dat men, met de afschaffing te veroordeelen, bijna de geheele Christelijke Kerk veroordeelde, daar bijna elke Kerkgenootschap afschaffingsgenootschappen had?

De pauze brak de toespraak af.

NAMIDDAGZITTING.

Dr. Hofmeyr gaf eenige inlichtingen over zangwijzen enz. die niet best te verstaan waren.

De Moderator merkte op dat het zaak zou zijn om vóór vijven over de zaak der afschaffing tot een stemming te komen.

Ds. Muller zette zijn rede voort met er op te wijzen dat een besluit tegen de afschaffing de werkzaamheid van alle Kerkgenootschappen zou veroordeelen, en dit ging toch niet voor een beperkt Kerkelijk ligchaam als de Ned. Gereformeerde Kerk. De Ned. Geref. Geloofsbelijdenis wees er op dat deze Kerk slechts een deel der algemeene Kerk was. Ds. De Villiers had gezegd dat de gezelligheid werd geweerd door de afschaffing, maar al was dit zoo, stond er dan niet de ellende tegenover die zoovele gezinnen door den drank leden? De beroering in het land was zoo hoog niet als men beweerde, en de Commissie die er op wees had niet moeten vergeten dat verreweg het grooter deel der gemeente zich niet had uitgesproken. Dat de Synode de afschaffing zou veroordeelen, dat verwachtten, geloofde hij, zelfs de teekenaars der petities niet. Ds. De Villiers had erkend alles in zijn vermogen te moeten doen om iemand te redden; maar dat was alles wat spreker zelf wilde, als hij zocht om een afschaffingsgenootschap te stichten en lieden uit de kantiens te houden, en toch werd dit door Ds. De Villiers veroordeeld. Zoo lang spreker met geen leerstuk der Kerk in strijd kwam, kon men hem niet veroordeelen als hij ijverde voor hetgeen hij goed achtte. De belofte die men teekenen moest was ontleend aan hen die dronkaards van den verkeerden weg wilden afbrengen; maar kon men een plan aan de hand geven om zonder belofte hetzelfde doel te bereiken, dan zou spreker daar niet tegen zijn. Men moest, als er gevaar was, niet over de middelen strijden om het te verhoeden, en de belofte (pledge) was buitendien eigenlijk niets anders dan dat men zich verbond geen sterken drank te gebruiken. Als de Kerk zich de zaak aantrok en een even krachtig middel aan de hand gaf om dronkaards te redden als de belofte, dan geloofde spreker niet dat iemand zich hiertegen behoorde te verzetten. Zich steeds te beroepen op de Belijdenisschriften had dit gevaar in dat men ligt vergat dat er in den Bijbel meer was dan in die schriften, en men zou dwalen als men dit gevaar miskende. Aan belijdenisschriften in plaats van aan den Bijbel de Kerk te binden, dat was verkeerd. Het was niet onnatuurlijk dat de vaderen de zaak der drankkwestie niet zoo inzagen als men thans deed; maar men moest zich houden aan de leiding van den Heiligen Geest. Hetgeen Ds. De Villiers uit de *Nineteenth Century* had aangehaald was in latere nommers van dat tijdschrift ten volle weerlegd. Hij voor zich kon zelfs het werk der Goede Tempelieren niet veroordeelen, want ook zij maakten dronkaards nuchter, en dit was een goede zaak. Wilde men de Goede Tempelieren en lintjeslegers veroordeelen, dan zou men alle gezinnen tegen zich hebben die door die genootschappen gered waren. Hij waarschuwde steeds tegen het denkbeeld als was een belofte en het lidmaatschap van een Vereeniging genoeg, en als moest men niet bij God genade zoeken; maar hij vroeg of het regt was dat de ouderling van Noorder Paarl gezegd had dat de afschaffers Christus van den troon rukken en den Antichrist op den troon plaatsen wilden. Een populair schrijver die vroeger bang was voor de afschaffing omdat Jezus naar Kana was gegaan, was van een ander gevoelen geworden toen hij Jezus naar het kruis had zien gaan en zich zelf verloochenen. Dit wilde spreker, en dat moest de ouderling van Noorder Paarl wel bedenken.

De ouderling van Lady Grey zag geen reden om den man die wijn of zoopjes matig gebruikte te veroordeelen, maar aan de grenzen had hij gezien hoe men daar brandewijn gebruikte. In de Z. Westelijke streken had men gezonden wijn en brandewijn; aan de grenzen niet, en daar stichtte de drank groot kwaad. Personen die geen drank gebruikten en dronkaards op een beteren weg zochten te brengen moest men niet veroordeelen. Spreker gaf een voorbeeld van iemand dien hij gekend had en die aan den drank geraakt was, zonder dat men hem op den duur er af kon krijgen, maar dien hij er van had afgebragt door zelf aan de afschaffing aan te sluiten. Thans was de man een goed kerkganger en trachtte hij een goed Christen te zijn. Hij veroordeelde geen wijnboer, maar verlangde dat niemand den afschaffer zou veroordeelen.

Ds. Stegmann zeide een voorstel te hebben en te willen vragen of hij, zonder spreken, dit niet mogt voorlezen. Hij kreeg hiertoe verlof, en het bleek dat het daarop neerkwam dat hij, schoon erkennende dat de Kerk de groote inrigting voor 's menschen heil was, de afschaffingsbeweging goed achtte, maar aandrong op voorzigtigheid en verdraagzaamheid.

De Moderator zeide vernomen te hebben dat een aantal leden te vier ure weg wilden. Hij wilde weten of dit leiden zou tot uitstel der stemming, maar wachtte eerst later een antwoord.

De ouderling van Beaufort West wilde niet veel zeggen. Slechts wou hij aanwijzen dat er iets mis was met de memorie uit Beaufort West. Hij zou spreken als ware hij de mond van de gemeente Beaufort West, die hij zeer goed kende. Men had de memorie van Beaufort West verkeerd opgevat. Het had hem verwonderd te hooren dat zij in denzelfden vorm was als die uit andere plekken. Dit was een misverstand. Zooals men zag was de memorie door den President van het Onthoudingsgenootschap en andere leden er van geteekend, en hun doel was enkel geweest om de Synode te vragen hen op hun standpunt te sterken. Hij zelf was geen lid van het genootschap, maar wees er op hoe reeds jaren geleden het geroep begonnen was help ons de dronkenschap te bestrijden. Spreker en anderen hadden hun best gedaan, maar het scheen als kon men weinig uitrigten. Uiteindelijk had men een genootschap opgerigt en dat had veel gedaan om de dronkenschap tegen te gaan. Te Beaufort West was het zoo zeer de mode geworden om te drinken dat het niets was als men elkaar op de opene straat verzocht om, in een "bar" iets te gaan drinken, en dat men het als een schande scheen te beschouwen als iemand niet dronk. Spreker haalde een voorbeeld aan van de ellende die dronkenschap na zich sleept en hoopte dat de vergadering het goede niet zou miskennen dat onthoudingsgenootschappen deden.

Ds. Joosté zeide dat er ongeveer 150 leden ter vergadering waren; als nu ieder tien minuten lang sprak dan zou de discussie ongeveer 25 dagen duren. Sprak men zoo lang over elk beschrijvingspunt dan had men meer dan drie jaren voor deze zitting der Synode noodig. Hij was gewillig van zijn regt om te spreken af te zien, mits men dadelijk tot de stemming overging. (Neen, neen!) Welnu dan zou hij het zijne over de zaak zeggen. Er was echter reeds zoo veel gezegd dat er voor hem niet veel overbleef. De Assessor en de predikant van George hadden al het gras voor zijne voeten weggemaaid. Een paar leden, waaronder de predikant van Lady Grey, hadden regt naar zijn hart gesproken. Zij zeiden dat zij geen afschaffers waren, maar evenwel niet tegen de afschaffing niet wilden spreken. Dat was precies zijne positie. Hij ging echter nog een beetje verder. Hij had het voor en tegen der zaak wel honderd maal gewogen. Hij had ook zelfs over de zaak geschreven onder een *nom de plume*. Hij was tot de overtuiging gekomen dat het 't best was den drank te laten varen. Hij had het woord Gods met aandacht doorzocht, niet hier en daar een tekst genomen en dien uit zijn verband gerukt. Hij was tot de conclusie gekomen dat nergens in den Bijbel het matig gebruik van wijn verboden werd, maar dat de schrift het ook nergens aanbeval. Men moest dus de grootste omzigtigheid in acht nemen in het nemen van een besluit in deze zaak. Hij vond dat de ultra onthoudingsbroeders door hun houding in de zaak aanstoot gaven, bijvoorbeeld de predikant van Groenepunt, vooral met wat hij over de zaak schreef. Zij gaven aanstoot door andere dan de gewone verklaringen van de Schrift te geven. Hij beweerde dat er telkens in het Oude Testament van vrolijk en dronken maken den wijn gesproken werd. Die het tegenovergestelde staande hielden legden groote onwetendheid omtrent de grondtaal van het Oude Testament aan den dag. De onthouders maakten van het woord wijn in den Bijbel gegist of ongegist druivensap net naar het in hun kraam te pas kwam. Al de geleerdste Bijbeluitleggers stonden in deze tegenover hen. De predikant van Carnarvon had iets aangevoerd dat onhoudbaar was, namelijk dat als men zich wilde onthouden om een ander te redden, men dit slechts behoefde te doen in diens tegenwoordigheid. Dit zou juist den ander in verzoeking brengen om ook te drinken als hij alleen was. Wilde men door zijn voorbeeld een zwakken broeder helpen den drank te laten varen, dan moest men volslagen afschaffer zijn. Het voorstel van den predikant moest niet aangenomen worden. Hij althans zou er ten sterkste tegen protesteren. De aanname er van zou hem drijven zich aan een afschaffingsgenootschap aan te sluiten. Men had geen regt om te zeggen dat afschaffingsgenootschappen een kwade strekking hebben. De afschaffing raakte geen leer, geen hoeksteen van de Kerk aan. Aanname van het voorstel Carnarvon zou tot strijd in de Kerk leiden. Het zou zijn als of men in een oorlog zijn eigen manschappen doodschoot. De slotsom tot welke hij kwam was, dat als hij stemmen moest hij zulks zou doen voor het voorstel van den predikant van Oudtshoorn, of zoo dat niet aangenomen werd, dan voor dat van de commissie, maar geenszins van dat van den predikant van Carnarvon.

Na een vraag of men nog tot stemming zou komen, waarbij Ds. Ahrbeck er op aandrong om de discussie niet te sluiten, en ook ouderling Hugo wilde dat de niet-afschaffers ook het woord zouden voeren, werd er berigt dat Ds. Marais (Ceres) een voorstel had dat de Synode aan het besluit van 1883 zich hield.

Ds. Naudé zeide geen afschaffer te zijn en tot geen genootschap te behooren, maar dat hij met genoegen vernomen had hoe men voor de vrijheid van geweten gesproken had. Ook had men van verdraagzaamheid gewaagd, en het verheugde hem dat hier te vinden. Di. C. Murray, Muller en Ross hadden woorden gesproken die naar zijn hart waren, al was hij zelf geen afschaffer. Hij zou niet spreken over Hebreeuwsch en vreemde talen, en evenmin Bijbelteksten aanhalen, want de kwestie stond buiten den Bijbel, en Bijbelteksten kon men voor alles vinden. Tot de Doopsgezinde Kerk behoorden Spurgeon en Varley, en toch, schoon zij op een belangrijk punt van de Ned. Gereformeerde Kerk verschilden, had men hier groote achting voor hen. Dronkenschap was iets wat hier zeer veel kwaad stichtte, en waren er mannen vol van den Heiligen Geest die zich verbinden wilden om dit kwaad tegen te gaan, dan was dit behoorlijk, en dan zou dit geen beroering wekken; maar men was te ver gegaan, en had niet alleen tegen dronkenschap maar tegen het drinken en verkoopen van wijn gesproken en geschreven. Wat de heer Varley gezegd werd tegen de wijnhandelaars gesproken te hebben, dat was onchristelijk en verkeerd. Daarentegen was hij ten sterkste voor de mannen die tegen de dronkenschap ijverden. Er waren zaken niet in den Bijbel vermeld, b.v. hospitalen, en toch deden dezen zeer veel goed, en waren zij uitvloeiselen van den geest des Christendoms. Hij zou gaarne medewerken tegen de groote zonde des lands, en kon niet inzien hoe men met mogelijkheid de afschaffingsgenootschappen en hen die er aan deelnamen kon veroordeelen. De Wesleyaansche Kerk, waar hij op vele punten het niet meê eens was, ijverde ten sterkste voor de afschaffing, en als men deze in hetgeen zij deed veroordeelde zou men de Ned. Gereformeerde Kerk smaad aandoen. Hij wilde dat men in de zaak vrijheid laten zou, zoodat men naar zijn geweten er in kon handelen.

De ouderling van Albanië was niet tegen bestrijding der dronkenschap, maar wilde den wijnboer niet ruineren, en was het eens met ouderling Van Rhijn. In dienzelfden zin had trouwens Ds. Rousseau gehandeld, en door zijn ijveren tegen de dronkenschap veel goed gesticht.

Ds. Marchand zeide er was veel gesproken van de beroering die de onthoudingsbeweging veroorzaakte, maar het onderwerp was door de anti-afschaffers op den voorgrond geplaatst en in de Synode ter spraak gebragt, en hij verheugde zich hierom, want hij nam het als een bewijs aan van een ontwaakt geweten. Men begon zich ongerust te gevoelen. Er was gedurende de discussie over punten van gering belang veel tijd verspild. Wat den drank betrof, de meeste doktoren waren het nu er over eens dat sterke drank vergif was, dat zelfs bij matig gebruik kwaad deed, hoewel men hem matig drinken en toch zeer oud worden kon. Er werd door anti afschaffers beweerd dat men in wijnlanden het langst leefde, maar de statistiek bewees dat drankverkoopers als een klasse het jongst stierven. Verder maakte spreker een vergelijking tusschen dronkenschap en slavernij, en wees er op hoe men ook vroeger uit den Bijbel wilde bewijzen dat de slavernij gewettigd was. Geen Christen zou dat nu durven doen. Nu was men met de onthouding in dezelfde positie. Wat spreker betrof, hij kende geen grootscher standpunt, dan te staan waar Jezus zelf gestaan had, en te kunnen zeggen, ik offer alles op om anderen te helpen. Hij haalde de geschiedenis der Rechabieten aan en wees er op dat de profetie ten hunnen opzigte vervuld was. Hij beweerde echter hiermede niet dat God verlangde dat ieder afschaffer zou zijn, maar wel dat Hij de onthouding goedkeurde. Wat de beroering betrof, daar zoo veel van gemaakt werd, hij dankte God voor die beroering en het ontwaakt geweten. In Londen had men reden om dankbaar te zijn voor de beroering veroorzaakt door de onthullingen van ontucht eenigen tijd geleden in de *Pall Mall Gazette* geschied. Hij die een dronkaard redde en van hem een nuttig lid der maatschappij maakte, bewees de maatschappij een dienst en werkte, zoo al indirekt, mede tot de uitbreiding van Gods Koningrijk. Op de kwestie der beroering terugkomende beweerde hij dat die niet zoo erg was als men beweerde. In Wellington heerschte althans vrede en kwam men bij het laatste Avondmaal in even groote getale als ooit te voren op. Men hield daar even veel van zijn leeraar als vroeger en zocht ernstig om licht in de zaak. En toch waren er leden der vergadering die dezulken toeriepen, drink maar, stookt maar. (Hiertegen protesteerde Ds. De Villiers en ook de Moderator zeide dat spreker liever zulke beweringen daar moest laten.) De afschaffers werden beschuldigd van overdrijving, maar die was het gevolg van de overdrijving van drankverkoopers. Men beweerde dat onthouding nog geen bekeering beteekende, maar zij kon toch het beginsel der bekeering zijn. De andere zonde waar men van gewaagd had moest ook bestreden worden en werd ook reeds, bijvoorbeeld in Engeland, bestreden, maar de dronkenschap was een zonde die de afschaffers speciaal wilden uitroeijen. De spreker besloot zijn rede met de herhaling dat hij geen edeler standpunt kende dan dit voor den Christen: voor mijzelve niets, maar voor anderen alles.

Ds. Ahrbeck zeide korter te zullen spreken dan hij gemeend had, en wees er op dat men een duidelijk en verstaanbaar antwoord moest geven op de vraag of de afschaffing gegrond was op God's Woord. Zulk een antwoord was door de Commissie niet gegeven. Hij voelde geen vrijheid om zijn voorstel over de zaak in te trekken, omdat hij niet geloofde dat de afschaffing op Gods Woord gegrond was. Niet dat hij er tegen was dat iemand zich van drank onthield, maar hij was er tegen dat men Genootschappen vormde om zich in de zaak te laten gelden. De afschaffing was in de Schrift gelegd in plaats van er uitgehaald, en dat wel door mannen die geen ander middel wisten om zich van drank te onthouden dan in de afschaffingsbeweging, en wier naam zelf—teetotallers—hun karakter toonde. De Bijbel sprak niet tegen de Christelijke vrijheid om zich van drank te onthouden; maar om er in te vinden dat men anderen die onthouding moest opleggen, dat was onmogelijk, en daarom werd de Bijbel verdraaid. Wijn, zoo als er in het Oude Testament van gesproken werd, was niets dan de wijn dien men kende, en het was dwaasheid om een woord dat most of nieuwen wijn beteekende als mostkonfijt te verklaren. Men moest de beteekenissen der Bijbelsche woorden aan geleerden maar niet aan afschaffers vragen, en de grootste geleerden dachten niet aan hetgeen door de afschaffers beweerd werd. Noach was van druivenstroop evenmin dronken als Lot deze van zijn dochters had bekomen. Uit Jesaja bleek het dat de Bijbel niet het drinken van, maar het zich bedrinken aan wijn verbood: en wat de Nazireërs en Rechabieten betrof, dat waren uitzonderingen. Zoo de Rechabieten geen wijn dronken dan bouwden zij ook geen huizen, en zou men dit voorbeeld navolgen? Als een genootschap de onthouding, de Bijbel matigheid beval, dan hield spreker zich aan den Bijbel. Jezus was niet iemand die zich van wijn onthield, en moest men hem, den waren redder der zondaars, niet navolgen? Op de gronden die hij had aangehaald had hij het regt om te verklaren dat onthouding niet geboden werd. Met het oog op de verkeerde toepassing van hetgeen omtrent ergernis gezegd werd vroeg hij of hij van honger zou moeten sterven als anderen zich ergerden omdat hij at. Men had van een Christelijke vrijheid gesproken, maar men had geen vrijheid om tegen het Woord God's te handelen, en hij achtte de afschaffing niet schriftuurlijk. Hij zou het voorstel van Ds. De Villiers ondersteunen, want hij geloofde dat de afschaffing het Evangelie ontkende, daar zij eerst aan opheffing der dronkenschap en eerst daarna aan bekeering dacht. Waar er een opwekking was werden de kantienen van zelf ledig. Met het voorstel der Commissie kon hij zich niet vereenigen.

De kladnotulen werden daarna gelezen, en het nagebed geschiedde door Ds. Louw (Noorder Paarl.)

Bloemententoonstelling.

De Jaarlijksche Lentebloemen- en Rozententoonstelling van het Tuinbouwkundig Genootschap voor de Stad en Voorsteden werd gisteren namiddag in het Tentoonstellingsgebouw gehouden. Het kan niet worden betwijfeld dat de vertooning dit jaar alle de vorige overtrof. Het weder was ook zeer gunstig, en een menigte bezoekers verlustigde zich in het aanschouwen van de prachtige bloemen, rozen en planten die allerkeurigst waren gerangschikt.

Het was iets na twaalf uur toen de prijzen (170 in getal) waren toegekend, en het muziekkorps van het regiment aankwam. Lady Robinson, de Hoofdregter, en Ed. R. Southey, waren onder de aanwezigen.

De volgende is de prijslijst:—

AFDEELING 1.—POTPLANTEN.

Voor de beste verzameling broeikast planten, negen in getal en drie te zijn in bloesem, £1, W. Patterson; tweede prijs 10s., J. Mogford.

Beste zes do. een in bloesem, 10s., jongeh. S. Hofmeijr; tweede prijs 5s., J. Mogford.

Beste enkele plant in bloesem, 7s. 6d., W. Paterson.

Beste negen (coleus en begonias ingesloten) £1 W. Patterson.

Beste enkele plant, 7s. 6d., jongeh. P. Hofmeyr.

VARENS.

Voor de beste verzameling Kaapsche varens, verschillende soorten, twaalf in getal, tweede prijs, 10s., jongeh. P. Hofmeyr.

Beste verzameling exotic varens, verschillende soorten, twaalf in getal, £1, W. Patterson.

Beste vier 10s., J. Mogford; tweede prijs, W. Patterson.

Beste enkele plant, 7s. 6d., jongeh. P. Hofmeyr.

AZALEAS.

Voor de beste enkele plant, 5s., W. Patterson.

COLEUS.

Voor de beste verzameling van 12 verschillende soorten, 10s., W. Patterson.

PALMEN.

Voor de beste enkele plant, 5s., W. Patterson.

DRACŒNAS.

Voor de beste 6, 10s., W. Patterson; tweede prijs, 5s., J. Mogford.

Beste enkele plant, 5s., W. Patterson.

Beste 12 Caladiums, £1, W. Patterson.

BEGONIAS REX.

Voor de beste 6 sierbladen, 10s., W. Patterson; tweede prijs, 5s., W. Patterson.

Beste 3, 5s., W. Patterson.

Beste enkele plant, 2s. 6d., W. Patterson.

CARNATIONS OF PICOTEES.

Voor de beste verzameling van 9, 5s., J. Dowrie.

VIOOLTJES (PANSYS).

Voor de beste 6, 5s., J. Dowrie.

Beste 3, 2s. 6d., J. Dowrie.

JAARLIJKSCHE OF TWEEJAARLIJKSCHE.

Voor de beste verzameling bloemplanten, niet minder dan 12, een tuinrak waarde £2 10s., J. Dowrie.

AFDEELING 2.—GESNEDEN BLOEMEN.

ROZEN.

Voor de beste stand van 45 bloemen, verschillende soorten (Mrs. Jamieson's prijs), Zilveren Beker, waarde £2, C. Ayres; tweede prijs, £1, M. C. Vos.

Beste stand van 24 bloemen, eenige van verschillende soorten, £1, P. en W. van der Bijl; tweede prijs, 12s. 6d., T. Verey.

Beste stand van 12 bloemen, verschillend, 15s, T. Verey.

Beste stand van 12, thee- en noisette, 15s., J. Mogford.

Beste 6 do., 7s. 6d., W. Patterson; tweede prijs, 5s., M. C. Vos.

Vleeschkleur, beste 12 bloemen, 3s. 6d., M. Tait.

VIOLIEREN.

Voor de beste 6 soorten, 2s. 6d., R. A. Duke.

Beste 3, 1s. 6d., R. A. Duke.

PETUNIAS.

Voor de beste 6 dubbele bloemen in soorten, 3s. 6d., F. J. Langerman.

Beste 6 enkele bloemen, 2s. 6d., S. le Sueur.

PELARGONIUMS.

Voor de beste 9 trossen, 5s., P. en W. van der Bijl.

Beste 6, 2s. 6d., P. en W. van der Bijl.

ZONALES.

Voor de beste 9 soorten enkele, 2s. 6d., S. le Sueur.

VERBENAS.

Voor de beste 9 soorten, 3 takken van elke soort, 3s. 6d., C. P. Brand.

Beste 6 soorten, 2s. 6d., J. Mogford.

VIOOLTJES.

Voor de beste 24 soorten, 5s., C. P. Brand.

Beste 12 groote soorten, 2s. 6d., E. H. Melvill.

ANNTIRRHINUMS.

Voor de beste 6 soorten, 2s. 6d., mej. J. W. Parow.

Beste 3 soorten, 1s. 6d., mej. J. W. Parow.

RANUNCULUS.

Voor de beste 6 bloemen, 2s. 6d., S. le Sueur.

JAARLIJKSCHE EN TWEEJAARLIJKSCHE.

Voor de beste verzameling van 24 kleine bossen, 7s. 6d., C. P. Brand.

Beste verzameling van 12 kleine bossen 3s. 6d., C. P. Brand.

AFDEELING 3.—DAMES PRIJZEN.

Voor het beste rangschikken van bloemen voor een dinertafel, £1, mej. Souter Robertson.

Voor het beste middenstuk, van varens en gekweekte bloemen, £1, mej. S. le Sueur; tweede prijs, 10s., jongej. R. le Sueur.

Beste middenstuk van wilde bloemen, grassoorten, enz., 15s. jongej. Shea; tweede prijs, 7s. 6d., jongej. F. Bam.

Beste bruidsbouquet, 15s., mej. C. Ayres; tweede prijs 7s. 6d., mej. R. Johnson.

Beste bruidsmeisjes-bouquet, niet minder dan twee, 15s., mej. R. Templeman; tweede beste, 7s. 6d., mej. C. Ayres.

Beste handbouquet, geen wilde bloemen, 7s. 6d., jongej. Fairbridge; tweede prijs, 5s., mej. Templeman.

Beste handbouquet, wilde bloemen, 7s. 6d., jongej. Bisset; tweede beste, 5s., jongej. M. Vos.

Beste knoopsgat bouquetten voor heeren en een tak voor dames, (de heer Whittall's speciale prijs), 10s. 6d., mej. C. Ayres; tweede do., mej. E. Hutt.

Beste knoopsgat bouquet voor amateurs alleen, (de heer Whittall's speciale prijs), 10s. 6d., mej. E. Hutt.

AFDEELING 4.—VRUCHTEN.

Voor de beste schotel Appeltjes der liefde, niet minder dan 3 lb., 5s., P. en W. van der Byl.

Voor den besten schotel van 12 guaves, 2s. 6d., P. en W. van der Byl.

Besten schotel van 24, 2s. 6d., P. en W. van der Byl.

Beste 12 limoenen, 5s., P. en W. van der Byl.

AFDEELING 5.—GROENTEN.

Voor de beste verzameling £1, C. P. Brand.

Beste bos van 50 aspergies, 2s. 6d., jongeh. P. Hofmeyr.

Beste 6 beten, 2s. 6d., de heer Lester.

Beste 24 doppen breede boonen, 2s. 6d. C. P. Brand.

Beste 2 koppen kool (niet drumhead), 1s. 6d. W. Lester.

Beste 2 koppen kool, drumhead, 1s. 6d., E. P. Brand.

Beste 9 wortelen korte, 2s. 6d., G. Lester.

Beste 9 lange roode wortelen, 2s. 6d., D. Ferguson.

Beste 2 stuk bloemkool, 2s. 6d., C. P. Brand.

Beste 6 planten selderij, 5s., C. P. Brand.

Beste 6 preijen, 2s. 6d., C. P. Brand.

Beste 3 kropjes sla, 2s. 6d., J. Verey.

Beste 3 sla, 2s. 6d., C. P. Brand.

Beste schotel 12 uijen (witte), 2s. 6d., W. Paterson.

Beste schotel 12 uijen (roode) 2s. 6d., W. Lester.

Beste 6 lange witte wortelen, 2s. 6d., C. P. Brand.

Beste 6 ronde do., 2s. 6d., C. P. Brand.

Beste schotel erwten, 2s. 6d., P. en W. van der Bijl.

Beste bos krul peterselie, 1s. 6d., C. P. Brand.

Beste 12 witte "kidney" aardappelen, 2s. 6d., P. en W. van der Bijl.

Beste 12 roode do. 2s. 6d., P. en W. van der Bijl.

Beste pompoen, 2s. 6d., R. A. Morkel.

Beste 6 rapen, 1s. 6d., G. Lester.

Beste verzameling potkruiden, 5s., C. P. Brand.

Beste 12 patattas, 2s. 6d., P. en W. van der Bijl.

Beste Komkommers, 5s. W. Patterson.

Beste schotel meerkool, 2s. 6d., W. Patterson.

AFDEELING 6.—"COTTAGERS" KLASSE.

Voor den best onderhouden en gevulden tuin, £1, J. Dowie, de heer C. Hunt, hoog aanbevolen voor een specialen prijs.

Beste 6 planten en potten of blikken, 7s. 6d., J. Dowie.

Beste 3 planten, 3s. 6d., J. Dowie.

Beste verzameling groenten, niet minder dan 6 soorten, 7s. 6d., G. Lester; tweede prijs, P. Lester.

AFDEELING 7.—SPECIALE PRIJZEN.

Voor de beste 12 koolen, 5s., W. Lester.

Beste wortelen, 5s., W. Lester.

Beste rapen, 5s., W. Lester.

Beste bos lucerne, 5s., P. en W. van der Bijl.

Beste bos voer (eenige soort) 5s., P. en W. van der Bijl.

Beste 20 chicory, 5s., R. A. Morkel.

ABERDEEN.

(Van onzen Correspondent.)

23 October.

Het spijt mij te moeten vermelden dat de heer Mitchell, de onderwijzer der Hollandsche school, zijne betrekking heeft opgegeven, en naar Humansdorp gaat vertrekken, waar hij als onderwijzer der Publieke school is aangesteld. Onder zijn bestuur is de school zoo in bloei toegenomen, dat de schoolcommissie het onlangs noodig vond om de school te vergrooten, daar het getal leerlingen, reeds tachtig, nog steeds voortdurend grooter wordt. In eene vergadering van de schoolcommissie, heden namiddag gehouden, werd besloten de school met het einde der maand onbepaald te sluiten, en vooreerst geen anderen onderwijzer te vragen. De school voorzag wezenlijk in eene groote behoefte, daar de meeste kinderen van de Publieke school geen gebruik zullen maken, en nu zonder onderwijs zullen moeten blijven.

Onze publieke school is sedert het vertrek van den heer Theunissen naar Lindley, in den O. Vrijstaat, eenigszins achteruitgegaan in het getal leerlingen, maar nu de heer Billingham als onderwijzer sedert het begin van deze maand aldaar werkzaam is, hopen wij dat het getal leerlingen spoedig weer zal toenemen. Van den vroegeren onderwijzer, den heer Theunissen, wiens vertrek van hier zeer betreurd wordt, ontvangen wij goede tijdingen, en we hopen dat het hem zal blijven welgaan, en zijn werk zal gewaardeerd worden; hij is het alleszins waardig.

Heerlijke regenbuijen zijn hier verleden en deze week in het dorp en distrikt gevallen, en de woestijn begint te bloeijen als een roos. Dank zij den Gever van alle goede gaven voor Zijnen onverdienden zegen en Zijne weldaden. De markt, gedurende den laatsten tijd schaarsch van groenten voorzien, begint weer levendiger te worden, en de produkten van tuin en veld worden overvloediger. De laatste nachtvorsten hebben ook hier aan onze tuinen veel schade veroorzaakt.

Ik was verleden week op de schoone plaats van den heer O. Meintjes, in de Camdebo-bergen, in dit distrikt, waar onlangs steenkolen gevonden zijn. De kool is zeer bros en laat zich gemakkelijk met de vingers breken en is niet gashoudend, maar men verwacht een beter soort te vinden als men dieper gaat delven, en de mijn, die naar aller gedachten rijk en groot moet zijn, ontgonnen wordt. Nu het kontrakt geteekend is hoopt men spoedig met de bewerking en ontginning een aanvang te nemen, iets dat aan de vele arme en broodelooze lieden in dit dorp en distrikt een kostwinning zal verschaffen.

Er is geen middel die den groei der haren zoo spoedig bevordert en daarom gerust aan allen kan aanbevolen worden, als "Hope's Great Hair Restorer." Dr. C. F. Juritz & Co.—Adv.

Dr. C. F. Juritz & Co. *leveren de beste kwaliteit Hollandsche en Hallesche Medicijnen, want het* is tegen hun gevoelen de menschen af te schepen met slechte waren.

Dochters van Zuid Afrika, wenscht gij genoemd te worden wegens uwe haren, weelderig dik begroeid, op zijde gelijkende, gebruikt Hopes Haar-Herstel-middel. Dr. C. F. Juritz & Co agenten.—Adv.